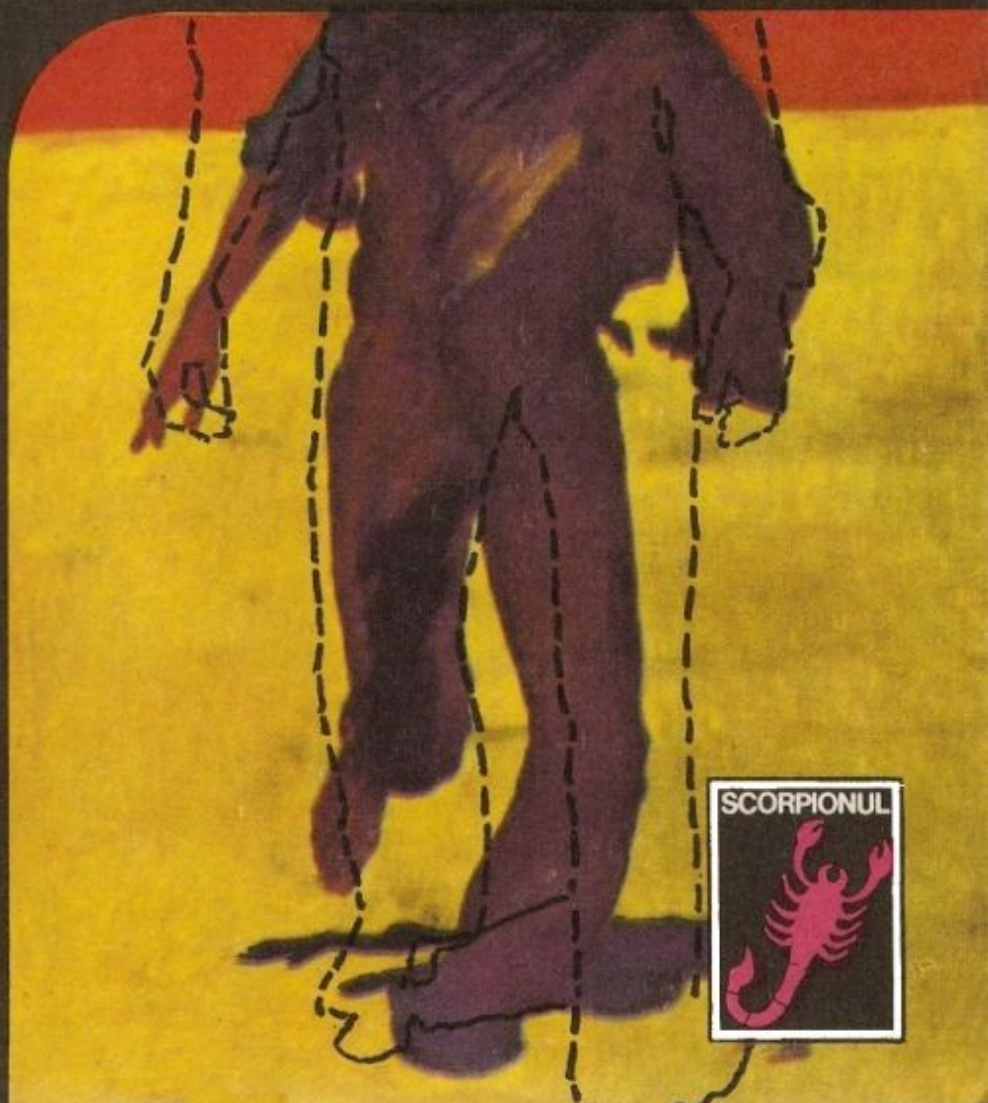

COSMA BRAȘOVEANU

fuga

Editura Dacia

SCORPIONUL

COSMA BRAȘOVEANU

FUGA

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1978

Capitolul I:

SILE DRAGU ZIS UȘCHITU'

N-ați înțeles? El a înțeles că n-a înțeles.

Avea o față de smochină rățăcită într-un ungher de debara. Sticlele ochelarilor, cât un deget de groase, sigilau tăișul căutăturii. Trăia numai din priviri.

— Domnul? Întrebă.

— Vin din partea lui Poșircă.

— Mda.

Nu se clinti din prag. Cîntări făptura croită din cherestea trainică, umerii de hamal. Omul purta haine de căpătuială, prea mici, pe obrajii numai colțuri se citea lipsa îndelungată a somnului. Surîsul cuminte nu reușea să-i șteargă expresia de fiară hăituită.

— Mda, repetă făcînd un pas înapoi. Pofțiți!

Odaia era bolnavă. Un bec fără vlagă născocea umbre ciudate. Smochinitul, trișor celebru pe vremuri, îi arătă fotoliul, își strecură mîinile de paing în buzunarele halatului și reluă măsurătoarea.

— Numele dumneavoastră?

— Popescu.

— Nu, domnule profesor! Vă numiți Vasile Dragu, condamnat la zece ani pentru dublu asasinat!

N-ai fi zis că știa să zîmbească. Ochii de nevăstuică își stinseseră luminile.

Ușchitu'' tresări:

— Cred... Cred că e o confuzie.

— Cred că mă confundați!

Continua să surîdă. Degetele, vreascuri uscate, scoaseră din buzunar fotografia profesorului în haine vărgate, o răsuciră în bătaia becului.

— Ați evadat în urmă cu trei zile din T. Nu, nu Poșircă mi-a comunicat.

— Atunci?

— Nimeni nu-și găsește adăpost în casa mea, dacă nu mă aflu în posesia unor informații riguroase. Lua-ți-o ca o garanție a seriozității cu care tratez afacerile. Pretind mult, dar ofer cu aceeași măsură. Vă costă trei sute de lei pe zi. Evident, pensiune completă.

Pe chipul lui Sile Dragu coborî noaptea.

— Momentan...

— Nu vă faceți griji, domnule profesor, prietenul dumneavoastră e solvabil. Așadar?

— Accept.

Zîmbetul smochinitului prinse vlagă. Rostui dintr-un bufet fără vîrstă o sticlă de coniac și două pahare. Ciocni:

— Îmi puteți spune Tase. Tase Popescu. Nu glumesc, sincer așa mă cheamă. Odaia dumneavoastră e lîngă bucătărie. Alături am închiriat o cămăruță lui Trei Dește. Presupun că știți cine e?

— Am auzit. Trei Dește, hoț fără noroc...

— Exact. A părăsit penitenciarul acum o săptămîină și am serioase temeuri să cred că se va întoarce în curînd. Baia vă stă la dispoziție la orice oră. Celălalt pensionar al meu s-a învățat să economisească apa.

Sile Dragu zis Ușchitu' îi citi slinul de pe gît dar nu comentă.

Seara își presară cenușa. Peste ciulinii în floare săgetează un stol de vrăbii, aduc mireasma nopții și a pelinului și a mării...

Și-a lipit fața de geam. Ochii sorb întunericul, au luciri ciudate, umezite de o boare, ciocîrlia gîndului se înalță undeva sus. De la fereastră nu se vede cerul, dar el știe că acuma, stelele, cu mîinile lor albastre, îi întind așternutul...

— Stînga-mprejur, flaimoc, să-ți văz muianu'!

Profesorul Sile Dragu, zis Ușchitu', se răsuci încet. Rezemat de ușor, un individ pirpiriu, slab și sfrijit, o caricatură de om îl măsura surîzînd. Îi lipsea unul din incisivi, iar pe toată lungimea obrazului avea o cicatrice întunecată. Ochii mici, vicleni îi dădeau tîrcoale, batjocoritori, ușor neliniștiți:

— În regulă, neamule. Am repartiție de la nea Tăsică în garsonela asta. Se apropie cu mîna întinsă: Mitu Suveică îmi zice, pretenarii Litruță.

— Și care nu ți-e prieten?

— Plătește cotizație în sindicatul îngerilor...

— Pentru ce te-ascunzi?

— Împărțeam prescurea la Sf. Vineri și am luat mângă...
Tu?

Profesorul nu-i răspunse. Continua să-l privească liniștit. O privire de gheață în care nu citeai nimic. Stîrpitea rîse larg și-l bătu pe umăr.

— Desfă fermoaru', bă, ăsta prostu'.

Ochii Ușchitului sclipiră:

— la mîna de pe mine, domnule Suveică!

— Oi fi vr-un hubăr, ai?

— la mîna!

— Stai să sting țigara...

Îl călcă pe bombeu, răsucind talpa.

Cu o mișcare fulgerătoare Sile Dragu îl prinse de brăcinari, îl săltă sus, deasupra capului, și îi dădu drumul. Litruță se prăbuși cu un mercăit. Sări repede în picioare, încordat, cu brațele ușor depărtate. Ținea în palmă o lamă de oțel. Ușchitul clătină din cap:

— Lasă cuțitul, băiete!

— Roagă-mă frumos.

— Încă un pas și o să regreti că te-ai născut!

Pocitania ezită.

Omul din fața lui era potrivit de statură, dar lat în spete și buiac. Mușchii zvîrliți cu banița jucau în buiestru. Treptat vîlvătaia din privire i se stinse.

Îngăimă moale:

— Gata nene, țuțărul matale! Te luasem de geambă. Legea...

Legea nescrisă a prădătorilor. Fiecare breaslă cu vătaful ei. Cel mai al dracului suț, cel mai cîneriu. Caramangiii vechi îl așteaptă la cotitură, cei noi se reped să-și încerce norocul.

Odaia mirosea a cavou, a singurătate. Două paturi de spital lipeau pereții.

Pe culoar începu calvarul pașilor lui Trei Dește. Pași tîrșiți de trosnitor bătrîn. Cîte nu văzuse ăsta în viața lui...

Buzele profesorului, subțiri, o rană adîncă pe chipul supt se adunară pungă:

— Recidivist?

— Gură am, limba-mi lipsește. Nu știu unde am pus-o...

— Sfatul meu ar fi să-ți amintești! Ce specialitate ai?

Litruță se hotărî greu:

— Dau cu palma-n cotețe. Nu c-aș vrea...

— Nu...

— Da' seamăn-ale dracului! Mai ales astea noi. Vin noaptea din șprițuri și nu's cum se face, dar mă trezesc în casa gorobetului... La plecare iau și eu o amintire: un televizor, o butelie...

— Ești un sentimental...

— Dacă o luăm la înjurături...

Profesorul surîse:

— Pe cine-ai ucis?

— Las-o moartă, nene.

— Răspunde!

Pungașul clipi mărunț:

— Un trosnitor. Se împiedică în șiș... Presarii țineau strada în pistoale, n-am apucat s-o roiesc...

— Vai de viețîșoara ta!

— Dreptu' lui Dumnezeu!

Fumară un timp în tăcere. Suveică nu-l scăpa din ochi. Întrebă încet:

— Matale?

Profesorul nu-i răspunse.

— Trosnitor?

— Aici, domnule Suveică, eu pun întrebări, să fie limpede!

— S-a marcat.

— Lucrezi pe cont propriu?

Litruță își umezi buzele. Arboră un zîmbet de „băiat bun”:

— Te cred. O singură dată am ieșit în treabă cu frații Dodea din Ferentari și mi-a trecut. Aruncară duma pe nasol...

— Adică?

— M-au băgat mesa.

— Ei sau tu?

— Am eu mutră de caiafă? Mă jignești, nea Ușchitule, mă doare caracteru’...

Ochii profesorului sclipiră fulgere. Spuse rar, apăsător:

— Ascultă, domnule Suveică, ascultă bine ce-ți spun! În viața mea n-am scos cuțitul. Își scutură mâinile mari, ca niște lopeți. Palmele astea mi-ajung. Dacă îți bagi nasul unde nu-ți fierbe oala și-n gaură de șarpe te prind!

Noaptea da tîrcoale ferestrei. Noapte fără lună, învelită în catran. Plopii deșirați desenau pe zid umbre palide. Ușchitu’ privea întunericul frămîntînd pervazul în palme. Mirosul de pelin și iasomie îi umplea gura. Mitu Suveică sforăia domol, dar profesorul știa că nu doarme. Îi simțea în ceafă arsura ochilor.

Prînzul îl luau în devălmășie. Ușchitu’ ținea un capăt de masă, Litruță celălalt, smochinitul și Trei Dește laturile. Privirea profesorului rămase aninată de ciorchinii liliacului subțire, un lujer răsărit în coasta blocului.

Litruță își lăși zîmbetul, prinse să cînte încetișor:

— Ecaterino, ești damă bine, / M-aș da la tine / Dar n-am palton...

Găzdoiul își tamponă fruntea cu batista:

— Mitule, Mitule, a dracului sămînță de om mai ești și tu! Ți-aduci aminte ce ți-am spus acu’ opt ani?

— C-am s-ajung la'nchisoarea cu capace unde toți golani
zace. Aș! M-am pus pe cuminție, nu vezi? Trecui la pocăiți...

— N-ai s-o sfîrșești bine, Mitule!

— Sărutări de mîini coanei soacre!

— Păcat de tinerețele tale!

Hoțul îl măsură obraznic. Fredona cu înțeles:

— Haida, haida, / Schimbă garda! Ete cine ține predici?!

Trei Dește, cu chipul brăzdat de ani și șundrele, mesteca
pe gînduri. Litruță se aplecă, îi strecură în șoaptă:

— Zece cuie de coșciug și deșart vorbele.

Omul se codi, în cele din urmă îi strecură țigările:

— Cîntă!

— Fane a scuipat fasolea.

— Cînd?

— Alaltăieri la spovedanie. Frate-tu, Tigaie, ia pe puțin 3
ani.

— Muierea?

— Umblă după clănțai.

Japul își făcu semnul crucii:

— Poate dă Dumnezeu și-l scapă!

— Dă, dar nu bagă-n straiță. Tre'să scoată nașu' niscai
biștari...

— Păi să scoată!

— De! Se lasă greu. Cică a pierdut cheia de la pușculiță...

— Iuda!

— Ai ceva, trimit eu mandatul...

Omul ridică din umeri:

— Am pe dracu să mă piepține!

Tase aduse tocana. Mitu Suveică îi întinse farfuria:

— Bagă polonicu' la fund gloablă! Mă, dacă am eu boală
pe cineva, apoi ăia sînteți voi, codoșii! Ale mai spurcate
jigani...

— Te plîng, Suveică.

Profesorul gustă fiertura. Să-ți vomîți și sufletul. Aprinse
o țigară și se apropie de fereastră. Ploaia scurtă, de
primăvară, clătise obrazul cerului. Departe, la orizont,
curcubeul își întindea borangicurile.

Trei Dește înghițea cătrănit. Litruță îi atinse cotul, întrebă în șoaptă arătînd spre Ușchitu':

— Ce znamenie de husăr o mai fi?

— Amărăștean, vai de viețișoara lui!

— De ce, nene?

— De două ori s-a cărăbănit din T. și l-au aninat presării. Dacă nici acu' nu-i iese pasiența își bagă unghia-n gît ca pițigoi.

— De-aia îi zice Ușchitu'?

— De-aia.

Sile Dragu îl împungea cu privirea. Suveică se foi neliniștit:

— Mă ține-n faruri.

— De. Gătiți pe-aceeași plită?

— Trai cu vătrai.

— Ai grijă mă tată, ai grijă! Dacă-i sufli-n borș, te-ai ars. Nu-i dus prin biserici.

— Trosnitor?

— Aș! Om cu carte, profesor. Muieroa i-a mîncat zilele... Oftă clătînînd din cap: Putoare mare, da pe de lături...

Litruță constată cu amărăciune:

— Toate dă! Ascultă vorba mea, nene, că spui vorbă mare. Toată dosădirea de la fufe ni se trage! Uită-te și'mneata împrejur. Gușter l-a luat în șiș pe văr-su pentru o matracucă, Califarul umbla după o japiță, una cilibie cu felinare verzi, ca după prescuri. Dădea cîte-o gaură și pleca cu ea-n plăceri, la mare... Halotca a roit-o c-un macaronar și ageamiu' oftează la-ntristare. Mama lor de putori!

Trei Dește rămase cu lingura-n mînă. Sorbea vorbele stîrpiturii oftînd înfundat.

— Miliția! șopti smochinitul din prag. Repede la secret!

Își adunară sărăcia în pripă, goliră scrumierele. Trei Dește meșteri ceva într-un colț al debaralei și rafturile alunecară. În spate se afla o despărțitură strîmtă. Se puteau înghesui înăuntru patru oameni deprinși cu autobuzul 37 la ceasurile prînzului. Codoșul împinse

rastelul, cercetă odăile fugiților dacă n-a rămas vreo urmă, apoi deschise:

— Poftiți! Poftiți, domnule maior. Ce zi bună! Admirabilă...

— Ești încântat să mă vezi, zise Dașcu înveselit.

Tase Popescu clătină de cîteva ori capul, să-l rupă și mai multe nu.

— La vîrsta mea știi să te bucuri de o vizită. Bătrînii ar trebui scoși din cartea de telefon de vreme ce tot sînt uitați.

— Dar sînt?

Ochii maiorului făcură roată încăperea. Nu se schimbase nimic în ultimii douăzeci de ani. Același hodorog de divan cu arcurile scăpate din strînsoare, lampa pentru ultraviolete în colț, masa beteagă. Numai gîndacii își sporiseră neamurile. De cîte ori se iveră cîte unul la marginea covorului bătrînul îi făcea vînt cu piciorul:

— S-a prăbușit o vechitură de hudubaie și am sinistrați...

— Iată deci, că mai primești vizite... Zîmbi trist: Ai rămas același tip sordid, Tăsică.

— Sînt un om trist, sărac și singur, spuse codoșul zîmbind feciorelnic. Nu-i un păcat prea mare...

Maiorul răsfoia o carte. Ridică privirea:

— Sărac?

— Trăiesc din ajutorul social...

— Ia te uită! Ai și ajutor social care va să zică. Presupun că încasezi o sumă frumoasă de vreme ce îți permiți să cheltuiești la Loto 2 000 de lei săptămînal.

— Glumiți, desigur, ca de obicei, domnule maior. Mi-am îngăduit o singură fantezie de revelion...

Își înghesui lacrima pe coarde. Dașcu ridică mîinile:

— Te cred, te cred numai nu plînge. Tăsică, Tăsică! Figura asta o faci, din șapte în șapte zile. Azi joci în Titan, peste o săptămîină în Pajura. Îi căută privirea: Ți-a lăsat Ușchitu' vreo vorbă pentru mine?

Codoșul își scoase ochelarii stup de mirare.

— Ușchitu'? După nume nu s-ar zice că a născocit vreo societate de binefacere.

— Ca dumneata, de pildă.
— Rămîne să-mi spuneți cine e.
— Dacă-mi promiți că nu-ți dau lacrimile. Vasile Dragu, condamnat la zece ani. Nu știai?

— Nu.
— Ești o fetiță blondă, diafană, Tăsică. A evadat de curînd. N-ai aflat?

— Firește!
— Eram convins!

Japul își juca artistic dezolarea, da semne că din pricina tulburării nu-și găsește cuvintele.

— Nu mai am de-a face cu lumea asta de mult, domnule maior.

— Cam de cînd?
— Știți, probabil, că am avut o condamnare...
— Trei, Tăsică.
— În sfîrșit, cu prilejul ultimei detenții am înțeles... lertați-mă, îmi vine foarte greu să vorbesc...

— Fă un efort.

Codoșul se cutremură oftînd:

— De la o anumită vîrstă e preferabil să te stingi fără să-ți dai seama de erorile comise. Am priceput dintr-o dată că existența mea a fost falsă, că mi-am risipit-o necugetat. Părăsind penitenciarul mi-am luat rămas bun odată pentru totdeauna de la oamenii ăștia...

— Și ai decis să crești porumbei! Maiorul fluieră admirativ: Buni predicatori trebuie să fi avut voi acolo, Tăsică! La orele astea frumoase de dirigenție nu v-au învățat cum e cu păcatul minciunii?

Bătrînul îl măsură printre sprîncene. Își pipăi pachetul de țigări la piept dar nu-l scoase. Erau Marlboro... Dașcu îi întinse port-țigaretul:

— la un Papastratos, Tăsică, cît mai stau. După aia poți reveni la țigările americane cumpărate din ajutorul social. Rîse bine dispus: Acum 6 luni i-ai oferit găzduire lui Gigi Lapsus din Ferentari. În ianuarie a locuit la dumneata trei zile Mitică Shop, Os de Pește o săptămînă...

— Nu văd legătură. Sînt de-a dreptul consternat, rănit...

— Ești rănit, Tăsică!

— Băieții au venit în vizită. Nici prin minte nu mi-a trecut că vă ocupați de ei.

— Altminteri lăsați laptele pe foc și veneai fuguța la miliție.

— Vă îndoiiți cumva?

— Doamne ferește.

Japul isprăvi de lustruit ochelarii, îi puse pe nas.

— De altfel pot să vă asigur că au avut o conduită ireproșabilă. Am făcut cîteva excursii prin București, am jucat șeptic, am deșertat o sticlă de coniac discutînd așa, ca între burlaci...

— Despre creșterea șeptelului, presupun. Iar la plecare le-ai dat și bani de taxi. Las-o baltă, Tăsică și spune-mi mai bine, așa ca între burlaci, unde-i Ușchitu'.

Tase Popescu se aplecă secretos peste masă:

— Nu-mi plac turnătorii, domnule maior. Pentru dumneavoastră însă...

— Îți calci pe inimă. S-auzim.

— Individul, dacă nu-i prost, a tras la Dobrică Ciuciu din Filantropiei.

Dașcu se lăsă pe spate, încrucișă mîinile pe pîntece.

— La Dobrică Ciuciu!

— Sigur! Absolut!

— Să-l caut deci pe Dobrică. Unde? La Reînvierea? Nu știai că flăcăul a răposat în cuțitul unui caramangiu, frate Tăsică?

Codoșul își pocni palmele uluit:

— A murit bietul Ciuciu! Extraordinar!

— Mă gîndeam că vestea ți-a ajuns la urechi în octombrie cînd te-ai dus la parastasul lui. Erau de față Barbete, Ilarie, Sfîntul, Trei Dește. Crema troșnitorilor.

Degetele japului poposiră pe tîmple.

— Știți că aveți dreptate! Clătină din cap amărît: Vezi ce înseamnă vîrsta? Uiți de la mîină la gură.

— Așa mă gîndeam și eu.

Maiorul se ridică. Era lămurit. Codoșul luă o hîrtie și un creion.

— Cum ați zis că-l cheamă pe ăsta care a evadat? A, da, Ușchitu'. Mîzgăli ceva. Dacă vine pe-aici, e al dumneavoastră, n-aveți nici o grijă, domnule maior.

— Aia e, că am! Ești la o vîrstă cînd uiți repede. Aș vrea să mă uit puțin prin casă, evident dacă ești de acord.

— Desigur, desigur!

— Ai patru paturi...

— Am mulți prieteni.

— Ar mai fi de văzut cum e cu bătrînii săraci și singuri care n-au de ce să figureze în cartea de telefon, dar o las pe altă dată. Cu bine, frate Tăsică, deși nu cred.

— Casa e supravegheată! spuse codoșul intrînd. Dezbracă pardesiul și se apropie de Sile Dragu: Vă așteaptă!

Ușchitu' se uita la pungași. În ochi le încolțise spaima!

— Cușca s-a închis! bîlbîi Litruță. Grijanii ei de viață!

Noapte de noapte fugarii citiră strada pitiți după jaluzele. Nici o nădejde să iasă din strînsoare. Trei Dește, silnic la mers, se împăcase cu cugetul, Mitu Suveică părea un șobolan speriat.

Profesorul ieși în hol. Își pierduse cumpătul. Măsura odaia scrîșnind de draci. Tase Popescu, chircit într-un fotoliu îl stîlpea cu privirea.

— Vecinii de jos, spuse, știu că obișnuiesc să mă plimb pe stradă, d-le profesor. Stîrniți suspiciuni

Sile Dragu se opri în fața codoșului mînios Dunăre.

— Sînt trei săptămîni de cînd nici de fereastră nu mă pot apropia! La penitenciar era mai bine! leșeam în curte, la muncă, mă mișcam cel puțin.

— Exagerați.

— Pentru ce am evadat? Să stau închis în haznaua asta? Să-mi cenzurez pînă și respirația?

Smochinitul zîmbea cu măsură.

— Am sentimentul că-mi reproșați situația creată. Nu pe mine mă așteaptă Dașcu.

— Perfect! Și ce e de făcut? Dacă mai stau cîteva zile înnebunesc!

— Mi-e tare teamă că va trebui să rămîneți cu noi ceva mai mult. Maiorul e încăpățînat, știe că sînt unul din pușinii oameni care acceptă să găzduiască delincvenți.

Ușchitul își reluă umbletul. Mîinile înfipite în buzunarele pantalonilor plesniră stofa.

— Trebuie să existe o soluție!

— Clădirea n-are decît o singură ieșire, domnule profesor, iar locuința mea, dacă vă amintiți, se află la etajul cinci.

Ridică brațele a neputință. Ochii Ușchitului se opriră asupra unei lăzi de Brașov, rînduită lîngă perete. Tase Popescu clătină din cap.

— Riscant! Primul milițian curios m-ar putea ruga să ridic nițel capacul. La un asemenea mijloc v-ați gîndit, bănuiesc.

Sile Dragu își răsucea mintea în fel și chip. Se opri din nou:

— În spatele blocului e un teren viran.

— A fost. Acum e folosit ca depozit de materiale pentru șantierul din colț. Numai că exact sub geamul de la odaia dumneavoastră se află un paznic extrem de vigilent și o armată de muncitori care lucrează zi și noapte...

— Vizavi e o școală, îl întrerupse Ușchitu'.

— Da.

— Ce distanță să fie pînă la gard?

— Aproximativ douăzeci și cinci de metri.

Un gînd smintit luminează chipul Ușchitului. Spuse precipitat:

— Luați legătura cu văru-meu Poșircă. Am nevoie de o frînghie rezistentă.

— Încep să înțeleg... Hm! Aduce a sinucidere.

— Știu.

— Și-apoi nu trebuie să uitați că împărțiți odaia cu un individ extrem de periculos în stare să o vîndă și pe maicăsa, șopti japul. Am ezitat mult pînă m-am hotărît să-l primesc. Aveți grijă, domnule profesor!

Noapți de primăvară, nopți de venin. Undeva, la porțile orașului latră un câine, rar, răgușit, zgîriind liniștea. Noaptea strecoară printre jaluzele o mînă de odihnă.

Ochii Ușchitului sfredelesc întunericul, caută dincolo de el.

Mitu Suveică își ajustează unghiile cu dinții. Treabă scîrboasă. Dar Sile nu vede, n-aude, e departe, printre mugurii stelelor, în grădini de piersici coapte sau pe drumeagul colbăit unde cad florile de tei ale tăcerii. Cine știe?

Litruță își umezi buzele:

— Nea Ușchitule!

Îi răspund pașii lui Trei Dește. Tîrîie un picior. Beteșug vechi, din tinerețe cînd umbla după o muiere. L-au ars cu parii carditorii din Brăilița.

— Dom' profesor!

Sile Dragu tresări. Se răsuci, clipind des, ca omul trezit din somn. Stîrpitura îi zîmbea dulce:

— Ce-ai, nene, cu mine? Îți stau ca piperu' în nas.

Celălalt ridică din umeri și-i întoarse spatele. O boare pătrunse în odaie, alungînd mirosul acru, stătut de ziduri vechi. Mitu Suveică se ridică:

— Ce ți-am făcut? De-o săptămînă nu iei geana de pe mine. Pen' ce?

Ușchitu' își frecă bărbia în palmă. Ochii, două bucăți de piatră verde, îl măsurară lung. Spuse într-un tîrziu:

— Nu-mi placi, Suveică!

— Pe ce chestie? Asculți ce cîrîie șpillerii?

Sile Dragu clătină din cap:

— Nu mi-ai plăcut din prima clipă!

— De ce, dom' profesor?

— Ai ochi parșivi, de codoș! Ochi răi, Mitule! A'ncolțit în ei sămînța dracului... Adăugă apăsător. Cere să te mute în altă odaie, fă ce știi, dar șterge-o! Altminteri nu ai zile cu mine!

— Mă, nea Ușchitule!

— Ia-ți boscîrțele și șterge-o, băiete!

- Dar ce-am făcut?
- Deocamdată nimic.
- Ptiu!

Profesorul nu-l slăbea din priviri:

— Mă furcă degetele și tare mi-e frică să nu ți le proptesc în gât. Acum nu mai contează, tot anii ăia...

Hoțul își strivi lacrimile între pleoape:

— De ce nu m-ai strîns, Doamne, cînd eram bun de căciulă?! De cînd mă știu toți că la mine cordiș, ca la necuratu'! O vorbă bună n-am auzit! Unu' nu m-a-ntrebat ce-o fi în sufletul tău, frățioare? Ce-o fi-n inima ta mă, ăla micu'? Șuți și presari, o apă și-un pămînt: nu le plac ochii mei! Nu mă crede neam să jur pe mormîntu' mamei! Nici cînd dau din gură, pe drepte. Mîna frate-miu lovelele din casă, la plimbare, și ăl bătrîn tot pe mine mă mardea. „Tu ai furat Dumitre, îți citesc în ochi!” Ce-oți fi citind mîncă-v-aș sufletu'? Ce scrie?

Își luă capul în mîini hohotind înfundat. Lui Sile i se moldoveni inima. Îi puse mîna pe braț:

— Lasă, Mitule, poate că nu-i dracul chiar atît de negru... la aici, o țigară.

Hoțul îl privea subțire, printre gene, ascunzîndu-și zîmbetul.

„A ținut!”

Mai picură două lacrimi, să fie masa bogată. Nu se auzea decît liniștea nopții. Ușchitu' întrebă, cu o undă de tristețe în glas:

— De cînd furi?

— De la paispe ani. Ai mei au mierlit-o... Rămăsei drumaș.

— Înțeleg, te-a furat strada.

— Am mai dat și eu cu palma, nu zic nu... P-ormă, două luni frai, zece la pîrnaie... Își ridică ochii: Ai încredere în mine, dom' profesor, și n-o să-ți pară rău. Adăugă în șoaptă. Lasă-mă să te ajut.

— Ce s-ajuti?

— La carăbăneală! Știu că vrei s-o roiești din colivie, am văzut frînghia...

Lui Sile îi trecu rece prin inimă. Se rezemă de zid.

Hoțul șoptea precipitat:

— Știu, dom' profesor, te-am mirosit dintr-un ochi... Ia-mă de om, pui și eu cricul, mă fac luntre și punte să te văd afară!

— Te-a apucat, așa, dintr-o dată dragostea...

Pungașul își plecă privirea:

— Vreau să afle toți că nu-s ludă.

— Numai pentru asta?

Litruță se repezi într-un duh:

— Numai, suflete! Cum să-ți spui, umblă vorba că unde calc se lasă cu vînzare... Peste tot șnorării bagă strîmba. Nasol, pricepi? Nu intru bine la mititică și-s gata, vopsit. Toată cisla şuților calcă cu fereală... Pînă și 'mneata...

— Adevărat, pînă și eu.

Hoțul oftă:

— Dac-ai ști cîta cerneală e-n mine! Ai încredere nea Ușchitul, suflă cataroilor că țin tira și de n-o ieși pe bune, au ăia grijă să-mi bage burghiul.

Sile Dragu nu-l slăbea din ochi.

— Dacă mă vinzi, știi ce te-așteaptă!

— Clar! Ți-am văzut carabele...

— Să-ncercăm, Mitule!

Suveică îi prinse mîna și i-o sărută. Ușchitul simți un fior din creștet pînă în tălpi. Parcă l-ar fi atins un șarpe. Două cuvinte i se zbăteau în cerul gurii, deși limba refuza să le articuleze:

„Sărutul Iudei!”

Capitolul II:

MIC Ș-AL DRACU'

Bătrînul își scoase ochelarii și îi șterse surîzînd:

— Bine dar e simplu: Omul ăsta minte!

Luna semănase o miriște de lumină. Plopii desperecheați, cinci lumînări stinse, își țeseau în tihnă umbra.

Sile Dragu se desprinsese de fereastră:

— Dormi, Mitule?

— Nu, nene, răspunse hoțul ridicîndu-se într-o coastă. Mă gîndeam.

— Menajează-ți picioarele, dragul meu, o să mai ai nevoie de ele.

Litruță surîse amar:

— A dracului bulibășeală și viața asta! Să-ți bați copiii, auzi?

— De ce să-i bați?

— Cum de ce? Înțelese: Lasă-mă, nene cu bancurile! Mi-adusei aminte, aveam drag de una, Jeni. Nici la Maica Domnului nu mă gîmbeam ca la ea!... Spăla fustele în lacrimile mele!

— Femeia fatală...

— Iederă!

— Nu mai spune!

— Buruiana lui Sarsailă! Astea-s de spaimă! Năpădesc românu' îl strîng, îl seacă pînă îi halesc comîndru'! Te vîra-n draci, pe cinstea mea! Rupeam patul cu ea!

— Cred, cum ești dumneata solid...

— Cum, necum, vorba e că-mi luase mințile, pațirca... Umplusem gura de aur, umblam numa-ncliftat...

— Uite unde era sare-garduri!

— Eu cred că-mi făcea cu ulcica, dom' profesore! Arunca găini negre-n cuptor!

— Să te țină aproape...

— Păi?

— Să nu piardă frumusețe de mascul!

— Rîzi 'mneata, rîzi.

— Nu rîd, Mitule.

— De la astea c-o coastă minus în inventar te poți aștepta la orice... Băgam în ea ca-ntr-un spital: inele cu sclipici, brățări... Am dat gaură la un draibăr să-i iau scutece. Tolomac...

— Te-au arestat?

— Ăla micu' oftă:

— Urgent.

— Cît?

— Doi jumate. Eu dam din buză la pîrnaie și mișauca mă aiurea c-un zulitor din Dudești, unu' Șpilcă.

— Îl știu.

— Pîn' la urmă a'nfundat și ăla gherla. Conchise scîrbit: Rea de muscă nene, îi lătra cățeaua...

— Ușchitu' scoase pachetul de țigări:

— Ai un foc?

— Noaptea își istovise culoarea. Printre jaluzele se zăreau vitraliile răsăritului, cireșii, aburite de răcoarea dimineții.

— A intrat bălana în sat și nici n-am băgat de seamă...

— Litruță privea zorile. Trase adînc, cu patimă din țigară adăugînd:

— Te-ai cioșmolit toată noaptea, să-mi vinzi sau nu cioaca... Este?

— Fii serios.

— Este, neamule! Ți-e tîrșă să nu-ți întind vreo clapcă...

— Tocmai tu, omul meu de încredere?

— Profesorul prinse chiștocul cu buricul degetelor. Fumul subțire desena arabescuri albastrii:

— Cîți ani ai, Suveică?

— Patruzezi și patru bătuți pe muchie acu' de ziua femeii... își aduse aminte: Ptiu! Tocmai atunci își găsi și mama să mă scoată în lume!

— Sîntem vîrsteni.

— Cum adică?

— Patruzezi și patru împlinesc și eu de Crăciun.

Pungașul izbucni în rîs:

— Tată să-mi zici, carabăț! Ești brudiu rău...

— M-au condamnat la zece ani, Mitule și n-am făcut decît șase. Socotește și tu...

— Aoleu, suflete! Dacă te înhață scapi taman bun de pensii. Parcă te văz în trei picioare, cu iaurtu'n plasă...

Sile Dragu îl priponi în priviri.

— Mîine încerc să ies de aici.

Pleoapele hoțului coborîră.

„Puteam pune pariu!”.

Adăugă privirii un amestec de surpriză și teamă:

— Să-ți ajute Dumnezeu, dom' profesor!

— Pînă la Dumnezeu ai să pui tu umărul. Parca așa te lăudai.

— Pui, neamule! Stinse chiștocul, apăsîndu-l îndelungat. Spuse încet, cu căldură: Mă, nea Sile, măi frățioare o fi bine?

— Bine, rău, asta e. Nu mai pot Mitule, mă îmbolnăvesc!

Verdele ochilor i se îndulcise, umezit de o boare. Hoțul își trecu mîna prin păr. Cicatricea îi zvîcnea:

— Știu suflete! Dar mai știu că de la ultima cărăbăneală vîntură caralii lumea după matală.

— Dacă nu-mi văd copilul, înnebunesc!

— Te cred!

— Mă usuc, Mitule! Simt coliva în piept!

— Crude de aur, nene! Își mușcă buzele: Mi-e să nu dai iar cu oiștea-n gard.

— N-ai nici o grijă, am calculat totul. Tu să vrei...

— Gata, nene!

Ușchitu' se aplecă mult peste patul hoțului:

— Am o frînghie solidă de peste treizeci de metri. Un prieten de-al meu va defecta mâine noapte lumina în tot cartierul.

— Aha!

Litruță scotoci prin buzunare. Ochii obosiți își recăpătaseră strălucirea.

— Mai ieși c-o țigară? Eu îs la zar da' le topii...

— Poftim.

Zorile trudeau din greu. Fumul se-ntindea gros, să-l tai cu cuțitul, să umpli banița. Fața Ușchitului, numai colțuri, părea turnată în plumb, a lui Suveică suptă, alburie. Un craniu cu cicatrice.

— Și zi așa, nea Sile...

— Așa, Mitule!

— Începe pe bune... Da' p-ormă? Pînă jos sînt... A! Pricep, frînghia... Clătină din cap: Bați pironul în perete cu buretele, dom' profesor! Jos, te umflă paznicul de la materiale cît ai zice pește.

Sile Dragu clipi șiret:

— Păi nu cobor. De ce să cobor? Trec pe partea cealaltă.

— Care parte?

— Stiva cu blăni din curtea școlii.

— Peste varniță?

— Peste varniță și peste gard.

Șuțul se cruci:

— Sînt douăzeci de metri pe puțin!

— Douăzeci și cinci.

— Cum să-i faci?

— Pe frînghie. Ajung dincolo, tu-i dai drumu' și eu o trag. O mie de ani nu prind șiretlicul. Rîse: Ai rămas cu gura căscată?

— Rămăsei frățioare! Îl privea ca pe pehlivani, la bîlci. Ai cap de mahăr neamule, îți umblă mintea nu joacă! Pricep... Hîrzobu' îl priponește de stivă pretenaru'...

— Chestia e să-l prindă.

— Auzi ce-i bubui mansarda!

Ăla micu' nu mai contenea cu minunatul. Uitase că n-are țigări și scoase un pachet.

— Îi iei în piept, hubăre, ascultă vorba mea!
— Să sperăm.
— În cofă-i bagi! Rîse: Mare faţă eşti, dom' profesore! Păi pe lîngă 'mneata Gică Lapte Gros e prunc de tîtă!
— Lasă prostiile!
— Nou născut, neamule! Icră! Cînd a roit-o-n '45 de la secţie săriseră găşcarii cu şişurile. Doi comisari au lăsat pe jos: Da' așa, de unul singur, pe drepte...
— Nu chiar de unul singur, frînghia tu o desfaci. Tase Popescu va încerca în timpul ăsta să atragă atenţia oamenilor lui Daşcu transportînd o ladă suspectă.
— Oricum, suflete, oricum, trăi-te-ar Dumnezeu!
Profesorul respira precipitat. Pornirea şuţului îi aprinsese sîngele.

— Ce înălţime ai, Mitule?
— Unu cin'ze'ş'unu.
— Şi la pantofi?
— Paş'pa!
Rîdeau amîndoi. Şuţu puse bocancii cap la cap şi se prăpădea de rîs.
— Gineală gaibarace, neamule!
— Stai pe picior mare, ăsta micu'...
— Mic şi-al dracu', e bine? Cînd eram mînzoc mă luau carditorii în prăduieli să le dăşchiz. Prin gaură de cheie intram, prin crăpătură. Chestia era să-ncapă ţurloaiele. Pormă îmi mînjeau şmecherii ochii c-un pol, doi... Nu-mi pare rău, am deprins meserie.
— Dar ai deprins?
— Doctor, nene, tata hoţilor! Simţ de la o poştă unde-i rost de cîrpeală, pe cîntea mea! Dau gaura şi stau ţeapăn, nu m-arunc în biştari, ca proştii ăştia de umplu pîrnăile. Că așa îi înhaţă. Umblă puterile prin baruri cu ochii ca sarmaua: „De unde ai bani s-arunci cu miile, mă, nea cutare?”
— Cam tîrziu ți-ai amintit, Mitule.
Şuţu se 'ntunecă:
— Dacă nu-l luam pe ăla în şuriu...

— E prima oară când ucizi? se interesă profesorul privindu-l subțire.

— Hm, pui niște întrebări...

— Pun.

— Prima, suflă. Prima și ultima...

Sile Dragu legă frînghia coardă de țeava caloriferului și clănță. Șuțul îl privea nedumerit:

— Ce-ți veni?

— Trebuie să m-antrenez, douăzeci și cinci de metri în mîini nu-i glumă!

Încolăci frînghia cu picioarele, o prinse-n palme, alunecă pînă la capăt.

Litruță ținea socoteala.

— Nouă. Înc-o tură, dom' profesor și ești om făcut!

— Nu mai pot!

— Agață-te-n dinți. Așa! Scutură mîinile. Hai acu', odată! Asta e, neamule, n-ai treabă!

Sile se rezemă de zid icnind. Sîngele-i pătrunsese în bulbul ochilor.

— Greu al dracului!

— Mîine-o să fie mai ușor, îți spui eu, poimîine, umbli ca circarii.

Avusese dreptate Suveică. A treia zi parcurse distanța fără efort.

— Merge, Mitule?

— Merge mîncă-te-ar neica! Și eu care te credeam gubav! Îi împunse toracele: Stofă de mardeiaș, la cinci sute și-un pol! De unde-o luași, suflă, poate se-nțolește și mandea?

— O să rîzi, dar vinde numai cu metru...

Pungașului îi rămaseră ochii la frînghie.

— Ții zece cuie de coșciug că fac și eu figura asta?

— Ești copil...

— Ții?

— În regulă. Să te văz!

Suveică prinse odgonul. Luneca lipit, ca șarpele.

- Bravo, Mitule!
- Mergi la pace pe-o turtă-n plus?
- Făcu încă două, apoi sări în fața Ușchitului:
- Ce zici, dom' profesore, trec clasa?

Șuțu își mușca buzele privind în gol. Sile Dragu îl măsură curios.

- Ce ai, Suveică?
- Nimic...
- Lasă prostiile, ce ai?
- Mă gîndeam... Dac-ai vrea matale...
- Ce să vreau?
- Cum să-ți spui cînd bagi ochii ăia-n mine? Parcă-s cuțite.
- Spune!

Pungașul surîse stingher. Șopti, într-o doară:

- La o adică, ziceam că, unde merge mia, merge și suta... Adăugă hotărît. Ia-mă cu 'mneata, nea Ușchitule!

Sile Dragu făcu un pas înapoi. Ochii verzi împrôșcară venin.

- Ce?
- Alta-i treaba-n doi, mai ales în cărăbăneală.
- Așa!

Profesorul se apropie amenințător. Litruță feri spre ușă.

- Nu da, nea Sile!
- Aici băteai, domnule Suveică? Umbli după ghelir?

Litruță sta ciocan pe capul Ușchitului, gata să-i cadă la genunchi:

- Ia-mă, nea Sile, ia-mă, suflete! Rob mă fac! Slugă! Cîine să fiu dacă nu te servitoresc a'ntîia!

— Leoarba!

- Ce pierzi dom' profesore? Ba din contra. Vorba aia: Unde e doi puterea crește...

Adică unu și jumătate...

- Unu și-o litră. Bagi litruța-n buzunar... Apeși pe buton și sare băiatul. Ponturi grubă!

— Ce să fac cu ele, Mitule! Pentru asta am evadat, să mă pun pe tâlhării?

Hoțul rămase descumpănit.

— Da' pentr'ce?

— M-am lămurit! N-ai să ostenești niciodată gândind...

— Cum zici mata și după aia mîncăm... Oricum, ai trebuință de un ogeac? Ai! Un' te-ascunzi? Pui la bătaie covru meu, stai în el o viață, nu te știe nici vîntu' nici pămîntul! Singur te-ncurci cu vreo fufă, tragi la ea că așa fac toți ușchiții și pîn'la urmă o'nbulinezi... Ce făcuși în alilante rînduri cînd ai roit-o?

— Îmi porți de grijă...

— Păi cum altfel dom' profesor? Mata ești om cu carte, dășchis la minte, eu țin tira. Cooperativă de lux. Întoarcem lumea cu lopata, pe cîntea mea!

Sile clătină sceptic din cap:

— Cîntea ta...

— Aoleu, iar o luăm de la Adam? Ascultă vorba mea, nea Sile: Ale mai cîstite femei sînt ale'ncepute! Trei Dește a luat de muiere, pe vremuri, una de aia... Sfîntă, guriță! Lacrimă! Nu-i mai trebuie... Așa și cu mine. Oi fi făcut, n-oi fi făcut, nu mai fac! Frate de cruce, nea Sile! Rup cu dinții, pentru matale!

Ușchitu' rîse:

— Care dinți, băiețaș? Cel de bază s-a lipit de pumnul vreunuia.

— Mi-au rămas măselele de minte...

Profesorul se apropie de ferestruică, privi lung în noapte. Spuse într-un tîrziu:

— E o treabă riscantă, Mitule.

— Știu.

— Oricînd se poate întîmpla o nenorocire.

— M-am gândit. Dașcu poate ține geana pe casa japului pînă la ziua de apoi! Ori aici ori la pîrnaie tot un drac. Fac ciubuc popii dar îl fac naibii liber! Ia-mă, nene și n-o să-ți pară rău!

— Aș vrea s-o cred... Se întoarse: Te iau Mitule, dar să nu uiți că tu m-ai rugat! Tu ai vrut-o!

— Să-ți dea Dumnezeu sănătate și brînză-n pască!
Lăcrima de bucurie. Ușchitu' repetă:
— Să nu uiți, Mitule!

Capitolul III:

FUGA

*Nu, ragazzi, s-a grăbit! A acceptat
prea repede! spuse Antonio și ieși.*

Litruță nu-și mai găsea liniștea, măsura odaia în lung și-n lat țocăind din blacheuri. Sile rezema zidul:

— Mai stai naibii la un loc! Ai viermi, ce-ai?

— Mă, nea Ușchitule, mă mînca-ți-aș gura ta, azi e!

— Azi.

— O fi primit ăla semnu'?

— Ia ghici?

— Eu zic că l-a primit. De ce adică să nu-l primească?

Cerșea asigurări. Sile Dragu juca nepăsarea, dar ochii spuneau altceva. Lumina lor verde, concentrată, schimba tonuri întunecate.

Pocitania sta sub stăpînirea ăluia cu cornițe.

— Ce mașină are?

— *Dacia*.

— Merge. Numai să fi primit semnu'... Hm? Ce zici dom' profesor?

— Zic să stai locului, că m-ai înnebunit!

— Nu pot, nene, nu pot trăite-ar Dumnezeu! Uite, scot bocancii.

— Doamne ferește, vrei s-adorm? Îi scoți la aproape...

Hoțul izbucni în rîs:

— N-au văzut gioalele apa de la revelion. Să n-am spor dacă nu-ți culcă tot județu'. Trei zile soilesc ne-ntorși...

Aprinseră țigările. Suveică mușca din ea cu dinții:

— Numai de s-ar năsuli timpul.

— Mda.

— Totdeauna pe lună o sucesc strîmb. Îmi poartă
sîmbetele căteaua!

Profesorul se apropie de fereastră:

— A început să sufle vîntul.

— E bine, nene!

Tăcură un timp. Hoțul bătea darabana eu degetele:

— Eu zic că a primit semnu'.

— Ești de groaza lumii! Se răsuci fulgerat de un gînd. Am
încurcat-o, Suveică!

— Aoleu!

— Cine ne dezleagă frînghia după ce ajungem la stivă?

Litruță își astîmpără bătăile inimii.

— Pen' ce? Dacă vine ăla cu mașina...

— Și? Peste două minute se aprinde lumina. Exclus să n-
o repereze careva. În jumătate de oră ne-au prins!

— Depinde.

— Esențial e să nu știe unde ne aflăm.

— Pînă la urmă se prind ei...

— Da, dar eram departe. Tase Popescu iese din discuție.
Va fi probabil deja la soră-sa cu Iada. Oftă: Numa'
hangarale am cu tine, mă, ăsta micu'! Nu se poate, vezi și
tu...

— Să nu mă lași nene! Ai zis că mă iei.

— N-aș mai fi zis!

— Mortu' de la groapă nu se mai întoarce. Găsim noi
ceva.

— Găsește!

Hoțul fremăta:

— Să vorbim cu Trei Dește?

— Nu, Mitule, n-am încredere.

— Nici eu, dacă-l iei pe bune... Altminteri ziceam. Bag
pretcaru'...

— Adică?

— Cîntă el, cînt și eu.

— Îl ai la mîină?

Litruță zîmbi:

— Sub unghie, nene, acelea! Numa' o vorbă-i șoptesc și-i
miel!

— N-aș crede, Mitule. Individul e periculos...
— N-o fi mai al dracului ca mine!
— Nu. Ca tine nu-i!... Cum i-ai deschis tainița?
— Ochiu' și urechea, ale mai faine șperacle din lume!
Clipi șiret: Când sînt frai, umblu mai mult după ponturile
vârगाților, să am de cheltuială la întristare... Ce zici, schimb
suta?
— Vezi să nu te păcălească la rest...

Litruță pătrunse în odaia lui Trei Dește sucind țigara. O
aprinse de la chiștocul spărgătorului șoptind:

— O fi dat iarba în grădina lui Lingurică?
Omul tresări.
— Ce-ți pasă?
— Mă gîndeam c-ar trebui netezită movila aia... Trece vr-
un presar și mai crede dracului c-ai dosit ceva, știi cum îs
ăștia...

Trei Dește cîntări privirea hoțului:

— Cîntă!
— Ține aproape și uit unde șade!

Ploaie pînzeșă, plăpîndă. Țesătura s-a destrămat repede,
norii s-au retras pîlcuiți, luminînd fruntea cerului. A apărut
luna, limonie, vlăguită. Are coapsele dezvelite, sîinii scăpați
din strînsura mătăsurilor.

Mitu Suveică îi aruncă o privire otrăvită, o spurcă
înfundat:

— Cățeaua dracului, acu' te-ai găsit să faci trotalu?

Șuțul își stăpînea greu nerăbdarea. Ochii de viezure
alergau în toate părțile, mîinile trebăluiau fără rost. Alături,
Trei Dește surîdea...

Înserarea linse petele de lumină aninate de acoperișuri.
Noaptea își vărsa păcura, îngroșînd umbrele, ștergînd
depărtările. Sigiliul luceafărului sclipea stins.

S-au aprins becurile pe șantier și la depozit. Trei Dește
șopti pungășește.

— În regulă profesore, mergi pe mîna mea. Cît mai e?
— Jumătate de oră.

— Baftă!

Suveică oftă:

— Luna... Or să ne gimbească...

— Mai taci, cobe! făcu Sile printre dinți, apoi către Trei Dește: Uite cu cine m-am încurcat!

Furau cu coada ochiului spre cerul înstelat. Undeva, către apus norii se furișau hoțeste spre Calea Laptelui. Luna își mlădia boiul, surîdea ademenitoare.

Suveică fierbea:

— Se fițîie farfuza!

— Dacă-n zece minute nu sporește vîntul, calculă Trei Dește, ați rupt mîța în două.

Litruță scuipă cu obidă:

— A dracului ghină! Care ești mărășin, mînca-ți-aș sufletul?

Sile Dragu respira precipitat:

— A trecut un sfert de oră!

Norii tăvăleau luna într-o îmbrățișare turbată. Brusc se stinse lumina. Frînghia!

O legară de pat chitind stiva de după gard. Un muc de țigară sfredelea întunericul. Chipul Ușchitului se minună:

— Semnalul!

— La fix!

Trei Dește cerceta depozitul:

— Mai repede, bă, mai repede!

Profesorul făcu frînghia colac și o aruncă. Țigara desemna în noapte semne mari, neliniștite. Litruță își mușcă buzele:

— N-a prins-o! Trage-o 'napoi și lasă-mă pe mine.

Ușchitu' înjură îndesat:

— Și-a pus dracu papucii de-andoaselea... Ptiu!

Odgonul arunca lumini alburii.

— A trecut prin varniță, observă Trei Dește.

— Ei și?

— Or să v-alunece carabele. V-adună cu fărășu', mă tată mă!

Sile Dragu își privi mîinile.

— Ce zici, Mitule, încercăm?

— Cercăm!

Zvîrli frînghia.

Zarva era în toi. Se cerea lumină.

— Băgați cărbuni, fraților, că vin presarii!

Frînghia sta întinsă, coardă. Trei Dește le strînsese mîinile:

— Baftă!

Ușchitu' își făcu semnul crucii și încolăci odgonul, lunecînd repede. Primii zece metri îi străbătu ușor, frînghia era uscată. Se opri. Simțise în palmă varul. Litruță îl ajunse din urmă.

— Dă-i bătaie, jarcalete!

— Nu merge! Lunecă a dracului. Înapoi!

— Ești dilimac!

— Știi cît e pînă jos?

— Treizeci de metri.

— Dar ce-i dedesubt ai văzut? Țevăraia, Mitule! Țevile rezemate d-ampicioarele. Trec prin noi!

— Mîină măgaru'!

— Eu zic că-i mai sănătos să ne întoarcem.

— Lasă vraja și mîină!

Profesorul înainta cu inima ghem. Palmele refuzau să facă priză, degetele scăpau. Fîșii subțiri de lumină spintecau întunericul, îl hăcuiau mărunt.

Litruță scoase un țipăt de groază. Ușchitul întoarse capul și inima i se opri. Hoțul atîrna agățat într-o singură mîină. Spaima îi aprinsese în ochi licuricii morții. Gemu răgușit:

— Nu mă lăsa, nea Sile!

— Ține-te bine!

Apucă frînghia în încheietura cotului, își înfipse dinții în ea și întinse mîna dreaptă. Îl prinse încolăcit de mijloc. Litruță tremura ca apucat, plîngea cu sughițuri, bolborosind, fără noimă:

— Mă nea Sile, mă, frățioare!

— Ține-ți îngerii, chiștoc!

— Mă, mînca-ți-aș sufletul, m-ai salvat de la moarte!

Sile vru să-i spună că peste un minut, două se vor prăbuși. Renunță. Ce rost avea să-i înnegrească ultimele clipe?

Suțu măsura din ochi distanța pînă la stivă:

— Cinci metri! Anafura ei de ghină! Să te îneci la mal, ca țiganu'...

— De, Mitule, dacă nu m-ai ascultat.

— Zi nene, și te-ascult. Acu' nu ies din vorba matale.

— Acum e prea tîrziu! Frînghia-i mîzguită înainte și-napoi... Degetele nu mai ascultă.

Litruță făcu ochii mari:

— Vrei să spui că tre' să ne dăm prinși?!

— Nu văd altă soluție!

Litruță începu să rîdă. Rîs nervos prevestind criza. Trebuia pocnit, dar Sile nu îndrăzni să-și elibereze mîna.

— Nici nu le trece prin minte presărilor ce aproape sîntem de Șerif. Mă și văd în fața hubărilor de sus: „Ascultă, japule, cum ai făcut împărțeala hoiturilor? Pen'ce m-ai croit, bă, scundac, la unu cin'zeci și unu? Scot șuriul la el, pe ochii mei! Face'n pantaloni, cît o fi gagiul de mahăr...

Rîdea cu sughițuri. Sile îi pocni un cap în gură.

— Ai de gînd să te potolești?

Litruță oftă adînc. Criza trecuse.

— Și acu'?

— Dă cuțitul.

— Ce-ți trebuie?

Profesorul își încleștă dinții. Odgonul îi secase puterile, ăla micu' părea de plumb.

— Tai frînghia.

— Aoleu!

— Sîntem la cinci metri de stivă. Poate și mai aproape. Dacă ținem zdravăn capătul scurt, trecem peste zid și ne izbim în scînduri. Pricepi?

— Pricep neamule, pricep, trăi-te-ar Dumnezeu. Mă, nea Sile, ce cap ai!

— Lasă!

— Ce să las! Fără 'mneata mă luau de jos cu fărășu', în rate.

— Agață-te-n dinți aici! Așa. Acu' scoate șișu'. Fii atent, să nu-l scapi că te trimit după el!

Șuțul tremura de încordare. Desfăcu mîna de pe frînghie, încet, cu grijă și trase cuțitul din buzunar.

— În regulă! Ține-te bine!

Căutătura unei lanterne urcă. Zări odgonul și înaintă spre cei doi, prinzîndu-i într-o roată de lumină.

— Atenție! Tai!

Ușchitul reteză frînghia. Desenară un arc de cerc și se prăbușiră peste scîndurile stivuite în piramidă.

— Mai trăiești, Litruță?

— Os de mitocan, cocoș, ține la tăvăleală.

Auziră în apropiere un glas șoptit.

— Sile?

— Am sosit, vericule!

— Bine c-a dat Dumnezeu. Ce dracu ați făcut atîta?

— Sucirăm babaroasele.

Mitu Suveică își regăsise umorul. Apucă brațul profesorului.

— Ascultă acilea, bă, ăsta prostu'! De-acu' înainte, eu duc steagul!

Cu toată încordarea ultimelor clipe Sile izbucni în rîs.

— Piteala-i meseria şuților, adăugă Litruță. Clar?

— Clar.

Coborîră. Lîngă stivă se deșira un ochelarist slăbănog.

— Pe aici!

O luă înainte în pas alergător. Litruță îndemna din spate.

— Cărel poteca, flăcăi, că ne prinde ploaia!

Îi aștepta o Dacie cu motorul încălzit. Ochelaristul trecu la volan, Sile și Litruță în spate. În oglindă se holbau ochii GAZ-ului.

— S-au prins, nea Sile, vin!

Hoțul dispuse:

— Calc-o pe coadă!

Mașina țîșni ca din pușcă mărintd distanța. Lîngă geam erau rînduite haine noi, pe măsura profesorului. Ușchitu' se schimbă în viteză. Litruță da cu gura înainte:

— Dacă-mi ajută Maica Precista și scap...

— Roagă-te la alții, Mitule, știi că n-ai trecere la dame...

— Dacă scap, mă las! Mă pui pe pălătuială! Fă stînga!

— E interzis.

— Hai că-mi plăcuși! Ce facem noi acu' e pe bune...

Strada era îngustă, în repeguș. Nu se vedea țipenie. Stradă lăturalnică, de provincie. Ferestrele luminate întindeau în noapte basmale portocalii.

Suveică fremăta:

— Mă dau la rindea, Ușchitul, mă păpușesc, harem îmi fac, pe cinstea mea! Întîi...

GAZ-ul venea strigînd ascuțit. La porțițe năpădiseră cîinii și cumetrele. Ușchitu' înjură cu năduf:

— Se țin rîie de noi. Mașină puternică, șofer bun...

Pocitania se chircise tot, îndesa la cruci.

— Dă-i, Doamne, o muscă-n ochi! Apoi către ochelarist: Trage tare, guriță!

— Părerea mea, nea Sile...

— Lasă părerile și mîină!

— Asta-i tot!

Cauciucurile mușcau caldarîmul, coteau scrîșnind. Litruță se uită la profesor.

— Ești fugaci, bă moacă?

— Da.

— Luăm tramvaiul 11, altfel ne-nhață cavașii. Ascultă, ochelaristule, la primul colț o domolești, să putem sări. P-ormă îi dai înainte spre șosea...

— Or să mă prindă... Ce le spun?

— Că ai matolit și ți-a fost frică de amendă. Țsta prostu', tu umfli bocceaia cu trențele vechi. Cămașa lepădată e de-a vărğaților.

— În regulă! spuse Ușchitu'.

Dădură colțul. Ochelaristul frîină.

— Succes!

Săriră din mers și se înfundară într-o grădină.

Capitolul IV:

GOANĂ SUB CLAR DE LUNĂ

*Privea pe fereastră cu ochii subțiați:
— Au scăpat ușor...
L-am întrebat:
— Important e c-au scăpat, nu crezi,
doctore?*

Noaptea purta în păr flori de ciulini și busuioc, amețea fugarii cu farmecele ei de codoașă.

Se strecurau șerpește printre cerdacurile de lalele, două umbre încovrigate, mute. Luna le arunca în cale poteci de lumină. Silueta mărunță se opri, înălțînd amenințătoare pumnul spre cer...

- Ai aruncat bocceaua, bă ăsta prostu’?
- Ușchitu’ își mușcă buzele:
- Am... Am...
- Ai uitat-o în mașină?
- Am uitat-o.
- Ptiu! Fir-ai ai dracului de pidosnic!
- Cîntărește-ți vorbele, Suveică! spuse apăsător profesorul. Sari peste cal și nu e bine!
- Dar că ne iau presarii urma e bine?
- E asta-i! Cel mult o să aibă văru-meu necazuri.
- Hoțul îi dădu cu tifla.
- Bagă cîinii și ne oblicesc cît ai zice pește. Din pămînt din iarbă verde ne scot!
- După miros?
- Păi?

Litruță pășea înainte mîrîind înfundat. Sile venea din urmă lipăind.

— Calcă-ncet, gloabă! Hm! Uite hal de ușchit!

— Mă gîndesc la văru-meu, ce-o fi făcut?

— Gîndește-te ce facem noi, cu ăla-i limpede, s-au prins că-i șafăr.

— Cum naiba am uitat bocceaua! Parcă mi-a luat Dumnezeu mințile.

— De mult, gulie! L-ai dat prin pîrlitură! Acu' las-o așa...

Profesorul vru să spună ceva, dar Litruță îi duse mîna la gură:

— Ascultă!

Își lipi urechea de pămînt. Desluși tropăit de cizme și se ridică speriat:

— Ne-au luat urma!

Se puseră pe mîitură, se topiră în noapte.

*

Cîinele smucea lesa. Sergentul se lăsase într-un genunchi, citea cu lanterna tiparul pașilor.

— Astea-s!

Maiorul Dașcu întrebă privind intens întunericul:

— Ce avans au?

— Cel mult o jumătate de oră.

— Dați-i drumul!

*

Văiuga era streșinită de salcîmi. Florile aninau polican dre pe lujerii subțiri. Răcoarea nopții le da tîrcoale, le căuta gura în săruturi lungi.

Sile rupse din fugă un ciorchine, îl mestecă hulpav. Ochii i se aburiră de bucurie. Se opri, își umplu buzunarele. Privirea îi rămase agățată pe cerul suratic. Undeva departe clipea timid o geană de lumină.

Mitu Suveică îl ajunse din urmă, gîfîind:

— Ușchială, Ușchitule!

— Vin?

— N-auzi cîinii?

Se înfundară în sihlă. Încălțărilor zdrobeau cu zgomot osemintele pădurii. Litruță îl fura cu coada ochilor:

— Sclipuiși ceva crăpelniță, văd că mesteci?

— Vrei și tu?

— Auzi vorbă! Adă-n'coa!

— Așa, fără față de masă, fără șervețel?

— Azi fac excepție, nu mă vede guvernanta...

Ușchitu' îi întinse o mînă de floare. Suveică se uită paliu.

— Nu-ți place?

— Bine, bă, ce-s eu iapă?

— Nu, măgar! Lei sau nu iei?

Litruță își făcu semnul crucii și porni înainte.

— Cînd m-oi vedea pascănd să știi că s-a dus dracului tagma hoților.

Goneau ca tăunul cu paiul. Din depărtare răzbătea înfundat primejdia, călca îndesat, sigură de biruință.

Pe Litruță îl cuprinse poxia:

— Dacă nu dăm de-o apă se țin puterile de noi pînă la capătul pămîntului!

— Crezi că apa o să-i oprească?

— Aiurește cîinii, nu mai au zăvozii putere asupra noastră, s-a terminat.

leșiră la un drumeag. În față sclipea șina ferată.

— Vine trenu'. Fă dreapta, gloabă!

— În dreapta-i gara.

— E bine. Suflanie gîrlă, pleacă mitocănimea în petreceri de Paști... Picăm la fix. Ne pierdem în mulțime și am halit șireția cîinilor.

Abia la lumina felinarelor își văzură țealele. Sile purta costum de craidon, cu umerii lotcă.

Răsuflară ușurați cînd trenul luă viteză. La celălalt capăt al peronului apăruseră hăițașii.

Litruță se crispă.

— Maiorul Dașcu. Un an m-a ținut în focuri... Capeș rău! Nu și nu că să scuip fasolea.

— Adică?

Șuțul o coti:

— lordane d-a lor... Oftă: Țsta nu se lasă pînă nu ne înhață!

*

Trenul dispăruse în noapte. Maiorul Dașcu se întoarse spre sergent:

— Au urcat?

— Da.

— Cheamă mașina!

*

Pe culoar, în compartimente sodomă de omenire, care cu papornițe, care cu damigene, ca tot omul plecat la neamuri. Mirosea a cozonac cald și-a friptură.

Litruță pipăia cu ochii pachetele, gura-i lăcrima.

— Ascultă, Mitule, să nu te-mpingă necuratu' cumva!

Pocitania se strîmbă:

— Ce să împingă?

— Știi tu...

— Mă jignești, profesore! Păi ce, eu sînt găinar de ăia de ciordește prin trenuri?!...

— Dar de care ești?

— Pentru asta am ucenicit la Colivaru' și Tache Cric?! Să sperii cotletele fazanilor?! Îmi pare rău!

— Lasă, lasă...

— Credeam că ai o părere bună despre mine.

— Așa credeai?

Își inventarie buzunarele: Actele, bani, țigări. Hoțul rînji:

— Lucră frumos ochelaristu'...

— Precis l-au prins! Îmi vine să mă iau la palme.

— De, cocoș!

— Pesemne că nu degeaba îmi zici, tu bă ăla prostu'...

Litruță clătină din cap:

— Așa e, așa e! Ce-nvîrte?

— E magaziner la aprozar.

— Atunci e-n regulă. Tot la gros ajungea.

Sile se întunecă:

— De-abia ieșise...

— Cică e o țîșnitoare în Italia, care-o vede se întoarce iar.

Rîse: Așa și cu pîrnaia...

Ușchitu' scoase pachetul de țigări. Litruță întinse mîna.

— Atinge-mă cu-n tabacioc, bă frige-linte.

Fumau privind în noapte. Șoseaua pîndea calea ferată, ținea aproape. Farurile înfingeau în întuneric țăpușe de lumină. Sile întrebă încet:

— Care o fi mașina miliției?

— Ne-așteaptă la prima stație... Pînă acolo, mai avem o oră bună... Pune-te pe gîndeală, neamule, și născocește un șpil să coborîm înainte. Fenta cu alarma nu ține.

Ochii îi rămaseră stîlpiți într-un compartiment. Trei mocani vîrtoși cu muierile, trei tălănițe nurlii cu șezutu' cît roata morii, mușcau din copane rumenite, duceau sticlele cu zaibăr la gură.

Șuțul înghiți în sec:

— Așa o fi și pe lumea ailaltă? Scuipă cu năduf: Focul Gheenei o să vă arză, scîrbelor! Mîncăți de fruct în săptămîna mare...

Nu-l auzise neam. Trăgeau tare cu chiolhanul lăudîndu-și bucatele. Ăla micu' fierbea:

— Dacă necinstesc suferințele Domnului, ciocnind ouă roșite le sar de gît!

— Ești bisericos rău, Mitule!

Suveică suspină.

— Mă seacă foamea...

— Mai am niște flori de salcîm...

Se opri. Chipul hoțului era luminat de un gînd.

— Suveică!

— Lasă-mă!

— De prostii îți arde? Mă supăr, pe onoarea mea!

— Nu te repezi ca mireasa, gulie, stai să vezi!

Îi șterpeli pachetul cu țigări și deschise ușa compartimentului:

— Bitte schön...

Făcea semne că are trebuință de un foc. Gorobeții înghițiră cârligul:

— Germanschi?

— Ia, ia...

Se repeziră, care mai de care, ca românul cu inima cât o pîine. Șmecherul împărțea la zîmbete cu nemiluita. Arătă spre damigeana:

— Alzo, Waser?

Mocanii se scărpinau la ceafă:

— Ce zice?

— Dracu-l știe? I-o fi sete, măi oameni buni. Merine, dă tu cana aia, dă tu cana.

I-o umplură. Litruță mirosi vinul, îl gustă expert, apoi o goli.

— Zer gut!

— Uite mă că-i plăcu! Îi plăcu, auzi? Desfaceți, fraților, merindeața să nu creadă neamțu' că sîntem brînză-n sticlă!

Ușchitu' se foia pe lîngă ușă doar, doar s-o lipi. Ăla micu' nimic, mort în păpușoi! Pupa geambeții pe frunte, se băga în muieri. Miroseau sănătos, a curat. Oierii aveau cămășile clătite în zer, doapele fuste crețe, fierte-n busuioc. Pocitania rase doi pui, un chil de molan și cînta de mama focului, legînd singurele cuvinte nemțești pe care le știa. Mocanii șușoteau între ei:

— Țsta să tot povestească în nemție...

— Să afle și ăia ce oameni sîntem! Ia mai umple, Sandule, mai umple. Scoate, muiere, mielu' ăla...

Sfîrșitul pămîntului! Stîrpitura se puse pe mesit, băgă-n el ca-n batoză. Sile răbda înjurînd printre dinți.

Brusc trenul se opri. Cineva coborî fereastra.

— Gara?

— Aș, semaforul.

La un semn al Ușchitului, Litruță se ridică. Spuse din ușă:

— Bine bă, mocîrșanilor, n-ați dat și voi o țuică înainte?

Fraierii rămaseră cu gurile căscate. Pînă să se dumirească, pungașul sărise din tren mistuindu-se în noapte.

Capitolul V:

HOȚUL PRĂDAT

*— A fost o întâmplare, de acord, dar
dă-mi voie să nu-mi placă.*

Cu un braț de pelin sub cap, fugarii mușcau lacomi din mămliguța somnului. Pădurea le păzea odihna, umpluse aerul cu miros de sulcină și verde crud, proaspăt. Murmurul frunzelor avea dulceață, vîntul molatic pași de catifea. Ziua-și sporise lumina, întindea năvoade albe de mătase, departe spre orizont...

Ușchitu' privi buimac în jur. Ăla micu' își scosese încălțăminte peste noapte. Picioarele slinoase otrăveau văzduhul. Dormea adînc, cu gura întredeschisă. Obrajii i se umflau ritmic, cicatricea vineție sta gata să plesnească.

Sile se înfundă în pădure. Adună în piept răsuflarea florilor, aburul pămîntului copt, răcoarea culmilor. Ochii nu-i ajungea ca să cuprindă atîta frumusețe. Ar fi strîns-o cu mîinile, și-ar fi umplut buzunarele. Se tăvălea prin iarbă, o săruta.

— Ce ai, mînca-te-ar neica, te lovi strechea?

Litruță îl privea dintr-o parte, clipind des, nedumerit.

— Am scăpat, mă! Sîntem liberi! Liberi!

Ecoul prinse cuvîntul, îl repetă:

— *Liberi! Liberi!*

— Dacă nu ne-au ajuns cît am dormit...

Abia atunci se dumiri hoțul. Sări în picioare săltînd din dulige pînă sus deasupra capului, într-un joc bezmetic.

— I-am fentat, neamule ca pe prunci!

— Este?

— Este, nea Sile, este mînca-ți-aș gura ta!

Dansau cu copacii, se îmbrățișau rîzînd.

Dezbrăcat pînă la brîu, soarele se scâldea în albastrul cerului.

Întins pe tăpșan, cu un pai în colțul gurii Litruță asculta șoapta vîntului. Profesorul țintuia depărtarea. Orele se tîrau grele, bete de atîta lumină.

— Și zi așa, nea Ușchitule, ținu! Al dracului ești, frățioare.

— Lasă, nici cu tine nu mi-e rușine.

— Eu să ți-o spui pe a dreaptă pînă n-am dat de apă, nu credeam. Mă și matolisem...

Profesorul își aminti:

— Ascultă, pogîrjitule, cum a fost azi-noapte-n tren? Uitaseși de mine, nu mă cunoșteai! Frați de cruce...

— Gîndeam că postești.

— Așa!

— Ori că ai trecut la ăștia, la ierbivori... Rîse. Ce să-ți fac, n-ai muian de Occident.

— Tu ai! Mă mir cum nu s-au prins, tăietura aia miroase a Ferentari de la șapte poște! Cine te-a aranjat?

— Unu'...

— Lucrare veche?!

Șuțu zîmbi unui gînd. Clătină din cap cu înțelepciune.

— Cum trec anii, fratele meu! Parcă ieri eram de-o șchioapă. Întind mîna și-l ating pe ăla micu'...

— Între timp ai crescut gogeamitea lunganul.

Litruță privi mult timp undeva în inima pădurii. Dar ochii vedeau altceva. Casa șuie, croită din chirpici într-un cot al mahalalei, glodul uliței, crîșma lui Dragomir cu miros de spirtoase... Era în afaceri cu un șlepăr din Taica Lazăr, cînd topeau amărîții paralele vindea rachiul pe trențe. Muierile pîndeau la geamuri, trimeteau copiii să-i tragă acasă. Ș-odată se umplea maidanul de țipete: „Săriți, mă omoară!” Pînă nu-și pisa creștinul zdravăn nevasta, nu sărea o babă. Cotoroaștele se hlizeau după garduri, salivau de plăcere... În coasta casei, umbrea verile un salcîm. L-a păpat țuica lui Dragomir...

Cînd hoțul începu să vorbească, Sile îl măsură surprins. Avea în glas o asprime pe care nu i-o cunoscuse:

— Copil făcut la beție! La trei ani ca s-adorm îmi dădeau țuică. Cădeam trăsnit și ăia rîdeau, povestea frate-meu, Gheorghe. Troscăiau de dimineața pînă seara, p-ormă se luau la poceală. Învățasem toate alea... Alături era tractir, noaptea mă gimbeam la ferești. Lucra și soră-mea. Ai mei umflau parnosa, din asta beau...

— Mînia pămîntului!

Ușchitu' scuipe scîrbit. Litruță își aprinse țigara:

— Jigodii. Prin a doua primară, legai aritmetica de gard. Nu s-a șucărit neam. Suceam arșicele pe maidan, țineam de șase la zulitori, tot felul de drăcării. Rîse: Aveam un fix – să-i ud la picioare pe ăi de stăteau la cozi. Mă spurcau mahalagioaicele, dădeau în mine... Bă, cîtă mardeală am mîncat eu, n-a încasat satu' ăla cu popă cu tot. Barem la școala de corecție...

— Ai ceva studii...

— Academician, guriță! Pe unde nu mi-au sticlit ochii! Oftă: în '44, ăl bătrîn a mierlit-o în șisu' unuia, Silvestru, mama la bombardament... Pe Gheorghe l-au umflat la armată, soru-mea prin spitale... Am rămas de izbeliște.

— Greu al naibii.

— M-a luat ucenic Colivaru', de păgubea în Lipscani.

— Ăla cu gura de lup?

— Ăla. Meseriaș a-ntîia, neamule! Își mîngîie obrazul tăiat: Atunci m-a cujbit, Gustărică din Lizeanu, la bal la Romeo. Caft ca-n Texas, frățioare, golisem salonul în trei inși, eu, Miluță și Gică Os. Două salvări umplurăm, pe cîntea mea! M-au aninat comisarii și direct la corecții.

— Cîți ani aveai?

— V-o pașpe. Cățelandru rău. Aruncă chiștocul expert, din arcul degetului mijlociu: Chestii trecute, nu ș' ce-mi veni să-ți spui...

— Spune.

Litruță se așeză într-un peș, cu capul sprijinit în căușul mîinii:

— Știi cum îmi ziceau comisarii? „Mic și-al dracu!”
Rupeau carnea de pe mine, mă-ntindeau pe cărbuni și nu deschideam gura! Uite așa de-o ambiție.

— Măi să fie!

— Nu crezi?

— Oi fi tu mai cu coarne ca alții?

Litruță ridică din umeri. Aprinse un chibrit și potrivi flacăra pe dosul palmei:

— Cască ochii, gulie!

— Ce faci?!

Pielea începu să sfîrîie. Suveică zîmbea liniștit. În ochi îi licărea batjocura. Sile îl privea înmărmurit.

— Maica ta, Isuse!

Chibritul arse pînă la capăt. Aprinse altul:

— Fii atent la felul doi!

A trebuit să-i dea peste mîină, să-i ia cutia.

— Clar! Nu ești întreg, mă băiete! Îi cercetă arsura: Nu te doare?

— Ba mă doare.

— Atunci?

— Șpilul e să poți răbda. Eu pot. Mă cuprinde un fel de amețeală, o căldură pe dinăuntru și începe să-mi placă. Cînd începe să-mi placă, s-a terminat. Mă faci mărunțele, mă pui la saramură, îmi smulgi unghiile, și mi-e bine. Comisarii se cruceau nu alta, huidumele de la corecții jurau că-s Nichipercea.

— Păi să știi că ești!

Litruță îl privea în luminile ochilor zîmbind. Un zîmbet care nu-i plăcu Ușchitului.

— Facem o baie, Mitule?

— Tțț! Dacă mă spăl scad din greutate.

— Hai că nu dai cu săpun. Uite colo balta.

— Pe zece țigări care ajunge primul?

— S-a făcut.

Hoțul cîștigă la distanță. Îl bătu pe umăr:

— Ești trandafir!

Se dezbrăcară într-un tufiș. Litruță era obidnic rău, îi numărai coastele. Avea umerii înguști, pieptul scovergă,

pielea cusutură lîngă cusutură, în cîteva locuri purta semn de cuțit. Rîse:

— Bunghială, trup de amant!

— Ți-ai greșit meseria, flăcăule, actor trebuia să te faci!

Pocitania îl privi pișicher:

— Păi mai artist ca mine... O să-ți povestesc odată cum m-am cărăbănit de la corecții. Gorobeții de se strîmbă pe pînză, îs de haiul lumii. Să-i învețe tata meserie!

Înotară spre mijlocul iazului la întrecere. Litruță zbura săgeată pe deasupra apei.

— Hai, gloabă!

— Al păcatelor ești, pipiric, toate le știi!

Șuțul luă o gură de apă și-o trimise jet subțire în ochii profesorului.

— Stai, măi, nebune!

Se băgau la fund, se stropeau, lumea era a lor. Ziua era pe săvîrșie, se scurgea spre apus trăgînd de mîină umbra obosită. Un soare roșu cît banița se-neca în păpurii înșîngerînd zarea.

— Mi-e o foame, Litruță, e o leșuială-n mine de văd albastru înaintea ochilor.

— Ia cu flori de salcîm...

— Mai faci și bancuri! Azi-noapte i-ai ucis pe mocani, măntrebam unde intră atîta... Puteai să bagi în buzunar o ciozvîrtă că nu era foc.

— Adicăte! Mă poftesc oamenii la masă și eu să pui și-n straiță pentru ăla prostu'?! Păi nu-mi crăpa obrazu' de rușine?

— Uitasem, ești un tip rușinos...

— Fată mare, profesore!

Leșiră. Răcoarea serii se lipea ventuză de trupurile ude. Litruță purta izmene sinilii, c-o palmă mai jos de genunchi. Sărea într-un picior cu degetu'n ureche să scoată apa.

— Aruncă și mie cămașa aia, nea Sile, că-ncepu să strîngă.

— Unde ai pus-o?

— Lîngă a matale.

Profesorul se uită împrejur:

— Nu-s!
— Caută-n tufiș.
Căutară amîndoi. Nimic. Hainele dispăruseră.

Litruță spurca de mama focului tagma borfașilor:

— Aștia merită 'mpușcați, pe cinstea mea!

— Este?!

— La zid! Rași de pe fața pămîntului! Cum vine asta, frățioare, mă lași tu de bezmetic în pustietăți fără-o treanță?

Ușchitu' făcea haz de necaz:

— Ți-au lăsat izmenele...

Ăla micu' se olicăia, blestema țigănește, profesorul încerca să-l liniștească:

— Te necăjești degeaba.

— Adică tocmai pe noi și-au găsit să ne strujească?

— Ei pe noi, tu pe alții... Asta-i viața.

— Să-ți vie rău, auzi! Să'nebunești!

Se plimba de colo-n coace, cu brațele încrucișate pe umeri.

— Și-aveai și lovele!

— Aveam.

— Cît?

— O mie opt sute.

— Ptiu! Trăsni-v-ar Dumnezeu și Maica Domnului!

— Mai rău e că am rămas fără acte. Ne-agață în doi timpi și trei mișcări.

Mitu Suveică făcea cuie de știță. Își mușcă buzele otrăvit:

— Așa-mi trebuie dacă mă iau după capu' husănilor! Nu mai puteam de baie...

— M-am gîndit că nu ți-ar strica, Mitule.

— Te-ai gîndit! Trebuia să te gîndești că trece vreun șmecher și rămîn îmbrăcat pistol.

Profesorul zîmbi subțire:

— Scuză-mă, mi-ai spus că tu duci steagul...

— Ești rîzăreț, ai?

Pielea i se făcuse glaspapir, tremura de frig și de draci.

Pe fața bălții apăruseră broaștele. Cîrîiau trăgînd seara de poale. Litruță începu să arunce în ele cu bolovani.

— Hoo! Cobele dracului!

Sile îl lăsa să-și verse otrava. Privea pădurea întunecată, plină de taine, cum își pierde verdele. Apăruseră stelele. Carul mare lăsa urme adânci în glodul cerului.

Litruță oftă din rărunchi:

— Și-acu'?

— Zi tu că ești mai îmbrăcat.

— Hai la drum, poate trece, vreun geambăț.

— Și dacă trece?

— Îl lăsăm teacă. Să facă plajă...

Ușchitu' clătină din cap:

— Nu e bine, Mitule! Prind țăranii de veste, ies cu furcile. Adăugă apăsător: Și-apoi să-ți intre în cap un lucru, cât ești cu mine nu te atingi de nimeni și de nimic!

Hoțul dădu din mâini a lehamite.

— Să te văd la noapte tăind piroane.

— Tragem în pădure, frunziș, una alta, ne oploșim noi.

— Chestia asta o citiși în viața sfinților sihaștri. Du-te, bă, d-acilea că ești făcut grămadă!

Urcă pe un dîmb și cercetă roată împrejur, mîna streășină la ochi.

— Fă-ncoa', bă, ăsta prostu'. Vezi petele alea albe la buza rîpei?

— Le văd.

— Ce-or fi, mînca-te-ar neica?

Profesorul se ridică pe vîrfuri:

— Niște albituri puse la uscat.

— În regulă, neamule, se usucă pe noi...

— Fii serios, Mitule, sînt ale țăganilor, uite șatra.

— Au fost!

Se apropia hoțește. Sile încercă să-l oprească:

— Suveică!

— Salutare!

— Nu mă supăra, Mitule! Cînd te-am luat cu mine...

— M-ai luat îmbrăcat!

— Stricăm cooperativa!

Ultimii metri hoțul îi făcu de-a bușilea. Chiti o cămașă cusută-n arnici, întinsă pe un tufiș. Aici a fost greșeala.

Dacă lua alta, oricare, de pe margine poate scăpa. Se auzi un țipăt scurt într-o limbă neînțeleasă. Țiganii răsăriră ciuperca cu cosoarele-n mâini. Litruță o rupse la fugă:

— Ușchială, neamule, că-i prăpădenie!

Alergau din răputeri, balaoacheșii veneau ciotcă puși pe omor.

— Mînă, jărpane!

— Te-am avertizat, Mitule!

— Taci dracului și mînă! Dacă ne-ajung harapii, am pus-o de mămăligă. Ne hăcuie, piftie ne fac!

S-auzea din ce în ce mai aproape răsuflarea șatrei. Pirandele strigau ca din gură de șarpe. La cotul drumului apărură alții înarmați cu topoare. Litruță se orientă repede:

— Stînga!

Singură scăpare era un smîrc bîhilit într-o viroagă. Hoțul se înfundă în păpuriș. Apa i-ajungea la șolduri.

— Intră repede, gulie! Tot ai vrut baie...

Țiganii înconjuraseră bahna și-i spurcau după tipic:

— Arză-v-ar manganu' de prăpădiți!

— ...'n casa și-n norocu' vostru! Umblați după ciordeală, ai! Puneți mîna pa bulgări fraților!

Începură să zvîrle cu pămînt uscat, pietroaie nu alta. Litruță căuta adăpost în spatele Ușchitului.

— Aștia-s puși pe snopeală.

Profesorul era civit la obraz, ochii îi scăpărau de mînie:

— Gura!

— E groasă, nene, dacă...

Ușchitul îl privi iute și hoțul amuți.

Cei de pe mal își îngroșară rîndurile, năpădiseră și puradeii. Ridicau deasupra capetelor torțe făcute repezeală și nu mai conteneau cu gura:

— Ieșiți bă, nehaliților, să vă vedem la muie!

— N-aveți coraj, ai?

— Spurcăciunilor!

Mlaștina trăsnea de miros, țînțarii năvăleau în roiuri. Litruță rupea pielea de pe el cu unghiile:

— E bine... Cît nu intră după noi e bine...

— Da-ți-ar cel de sus numai bine din ăsta! Mă, tu ești piază rea, nu om!

Pe apa stătută, luneca greu lotca lunei. Litruță scuipă gros:

— Ptiu! Tîrfa! Ea-i cu nenorocirea!

Se auzi o voce groasă ocărînd țigănimea de pe mal:

— Mă faceți de șugubină, bă, zbanghiilor? Ce-aveți cu rumânii?

Era un munte de bărbat îmbrăcat în pantaloni de catifea cu ținte la vipușcă, vestă înflorată și chimir bătut în argint. Lui Sile îi veni inima la loc:

— Bulibașa!

— Al de Sus l-a adus!

Muierile prinseră să cîrîie ascuțit. Bulibașa își plesni cizma cu o nuia:

— Hanța!¹ Luați puradeii și valea!

Se topiră ca prin farmec. Tartorul le făcu semn:

— Pofțiți oameni buni, să stăm de vorbă, să ne-nțelegem. Ieșiră, uzi, plini de mîl și de mușcăturile țînțarilor. Bulibașa îi scoase la drum, apoi țipă:

— Pă ei, fraților!

Șatra năvăli flămîndă, învîrtind reteveiele...

¹ Gura! (țig.)

Capitolul VI:

CAIAFA

— Cum ți-ai dat seama?

— Mi s-a părut nefiresc, prea întindea vorba...

Flăcările mîngîiau coapsele ceaunului. Aburul de mămăligă urca încet ațîțînd pofta. Stăteau împrejurul focului. Figuri ascuțite de umbre și roșul jăriticului, statui săpate în granitul nopții, cu ochi negri, adînci, de nepătruns. În preajma corturilor trupuri de manechin plimbau fuste înfoiate, aurul din păr sclipea dulce într-o tainică chemare.

Bulibașa înțelesese dandanaua cu hainele furate.

— Asta-i mîna lui Dumitru, paznicu' colectivei. Cum prinde tovarășii că spurcă crescătoria dă pește, cum le umflă țoalele. Dacă vin golași în sat, le dă 'napoi. Om sucit...

Litruță căpătase cămașa ochită, Sile una de baică, înflorată, lăieții îi omeniră cu două gioarse de pantaloni. Așezați într-o rînă, ascultau tananaua. Cîntecul răscolea inimile țiganilor, le aprindea sîngele.

Ușchitu' zîmbea unui gînd. Era într-o vacanță la bunică-sa. În capul satului s-acuiuseră spoitorii de tingiri, o căruță cu coviltir și paisprezece suflete. Puradeii purtau izmene cu pachiașcă, umblau desculți, cu pîntecele gol. Sile, în costumaș de „marinel”, privea fermecat munca țiganilor. Într-o seară făcuseră borș. Adulmeca mirosul fierturii, îi lăcrăma gura nu alta. L-au poftit la masă. Tocmai ducea lingura la buze, cînd a apărut maică-sa. L-a luat pe sus: „Să

nu te mai prind că-ți lungesc urechile! Țștia gătesc din mortăciuni”.

Nu era adevărat. Văzuse cu ochii lui cînd au sucit gîtul găinii. Sînt 35 de ani de-atunci și încă n-a mîncat borș ca ăla...

Ațipiseră și stelele.

Bulibașa își potrivi tutunul în lulea, o aprinse cu un ciot și le făcu semn să-l urmeze. Se așezară pe șanțul drumului. Cataroiul îi stăpînea cu privirea.

— Cînd v-ați ușchit?

Litruță înlemnise. Sile făcea fețe-fețe:

— Cum... adică...

— Să moară mama dacă nu v-ascundeți!

Ăla micu' trăgea cu jurămintele, sta gata să bată mătănii. Bulibașa îl opri.

— Luați-o din loc fraților! Noi sîntem țigani nomazi, n-avem nevoie de buclucuri...

Diminicioara clătea iarba cu rouă, o lumină subțire culca întunericul pe haturi.

Fugarii ieșiră la șosea. Călcau cocostîrcește pietrișul ascuțit, nedeprinși cu mersul în picioarele goale.

Litruță zări turla bisericii înălțîndu-și capul peste un pîlc de copaci și spuse:

— O fi bine, nea Ușchitul? Să nu dăm de bănuit... Văzuși, tartoru' s-a prins urgent.

— Pentru că ai ochi de codoș, Mitule, ți-am mai spus-o.

— Scoate-i, bă!

Umbla cătrănit, cu mîinile în buzunare. Sile se opri nehotărît.

— Vorba ta, o fi bine?

— De...

— Fără acte, nici o săptămînă nu răzbim.

— Nu întrebi de ele, abia atunci intră la idei. Cum o-ntorci e albastru. Hai să dăm cu banu'!

Rupse două vreascuri, unul lung, altul scurt și le piti în palmă.

- Ȑl mare încercăm, Ȑl mic, stînga-mprejur. Trage!
Sile trase bățul lung. Litruță oftă:
— Asta este! Dă-i bătaie!
— Fii atent, nu scoți o vorbă, auzi?! Cum deschizi gura...
— Se simte pîrnaia. Gata, nene.
— Și mai cu seamă nu zîmbi! Să nu-ți vadă dinții.
— Scrie pe ei că-s şuț?
— Scrie, Mitule. Pe Ȑla lipsă...
Lui Litruță nu-i prea venea la socoteală:
— Ce-ar fi să te-aștept acilea?
— Mînă!

Comuna îmbrățișa șoseaua, îi întindea pe margini covoare de narcise și nu-mă-uita, și zarzări năpădiți de floare, și case cu obrazul alb și ochii ferestrelor albaștri. Roua dimineții lăcrima printre urzicile răsărite sub garduri. Gospodinele scoteau așternutul pe cerdac, bărbații trebăluiau la grajduri. Mirosul iute de bălegar rînit umplea satul.

În fața Sfatului un moșneag uscat, numai noduri, mătura pavajul, cu răbdare, și grijă, să nu lase muc de țigară printre pietrele drumului. Purta cușmă ostenită de ani, cămașă de tort închisă pînă sus la ultimul bumb, laibăr de pănură și berneveci peticiți la șezut.

— Bună-dimineața, moșule!

Omul duse mîna la ureche:

— Ha?

— Bună-dimineața! repetă profesorul ceva mai tare.

— Bună să-ți fie inima!

Vorbea răgușit. Cuvintele se strecurau înăbușite într-un hîrîit asmatic, prelung.

— Dar ce faci matale aici?

— Ha?

— Ce faci aici?

Moșul puse din nou mîna pe mătură trăgînd cu credință:

— Scarchin chetrelle!

Pe Litruță îl umflă rîsul. Profesorul întrebă strigînd:

— Nu-i nimeni la Sfat?

Moșneagul se așeză pe banca rostuită lângă gard, desfăcu o basma cât un cearșaf, își șterse fruntea apoi obrazii năpădiți de barbă, apoi nasul.

— Cum să nu? Sînt toți în păr, și preșădintele colectivei și inginerul agronom și...

— Văd că-i încuiat!

— Ha?

— Văd lăcata pusă!

— Păi munșesc bieții oameni. Două rînduri de lăutari au schimbat pînă amu...

Litruță ciuli urechea. Auzi zvon înfundat de vioară, chioțe, chemări. Pe ușa dosnică din spate curgeau bistriță bucatele cele bune învelite în prosoape: miei rumeni, ieșiți din frigare, stive de plăcinte, damigene cu vin. Cheful era în toi.

— Șiocnesc cu artiștii, c-o fost asară fteatru...

— Pe matala nu te-au poftit?

— Ha?

— Nu te-au chemat?!

— Ba da, m-au chemat...

— Și de ce stai pe-afară?

Moșul scoase un pachet ponosit de țigări, își alese una, o umezi cu limba:

— M-au chemat să alung sătenii care suduie pe la ferești. Oameni proști, țărani... În loc să se bucure că domnii artiști le fac cinstea să guste, înjură preșădintele, că se înfruptă din avutul colectivei.

— Păi. Se cam înfruptă...

— Ha?

— Se cam înfruptă!

— Ferească Dumnezeu! Ia zdravăn, cu banița.

Chipul lui Sile se luminase. Îi plăcea moșneagul. Bătrînul fuma cercetîndu-i pe sub sprîncene.

— Da 'mneavoastre cu ce trebuință pe la noi?

Profesorul povesti tărășenia de la iaz, adăugînd:

— Sîntem cercetători de folclor...

— Ha?

— Adunăm cîntece, zicători...

— Dacă numa' atîta adunați îi bine... Cei de anul trecut s-au căptușit cu icoane, au lăsat săracă biserica. Dădu fumul pe nas încet, cu chibzuință. Apoi de-amu trebuie să așteptați oleacă pînă vine Dumitru, jitaru.

— Așteptăm.

Se așezară pe bancă. Moșul le întinse pachetul de țigări.

Litruță sta pe ghimpi. Luă una, văzu că-i Națională și o puse la loc.

— Nu-ți plac, flăcăule?

Hoțul rînji mînzește, pe-o parte, să nu i se vadă dintele lipsă.

— Nu prea...

— Dar de care fumezi matale?

— Snagov, Amiral...

Ghiujul scoase a doua băsmăluță legată la un colț. Desfăcu ticăit nodul și îi întinse o pitacă de 25 de bani.

— Ia, tată, diferența să nu fii în pierdere...

Sile se veselea grozav, pe ăla micu' îl mîncă limba să i-o întoarcă ca-n Floreasca. Se stăpîni.

— Amu, amu trebuie să pice și Dumitru. Rîse: O fi crezut că sînteți rubedenii de-a președintelui de v-a mătrășit hainele.

— Dar ce are cu el?

— Ha?

— Ce-are cu președintele?

— Bate război mare! Din toamnă numai într-o judecată o ține... Nu și nu, că a lui e dreptatea. 'Mneavoastră cum socotiți?

— Știu și eu?

— Ha?

— Nu știu, moșule!

— Așa-i, n-aveți de unde ști. Se așeză gospodărește la vorbă. Tot năcazu' o pornit de la o cotigă de popîșoi încărcată din lanu' gospodăriei. Cînd să intre în sat, hop președintele. Ceala c-o furat, celălalt nu. Ce dai bă, nu știi să-njuri, da' tu de ce-ai dat... Mă rog, ca oamenii, au ajuns la judecată. Îi privi limpede în ochi. 'Mneavoastră cum socotiți? Cine câștigă?

— De, moșule, dacă l-a prins...
— Ha?
— Se cheamă furt din avutu' obștesc.
— El zice că nu. O ține sus și tare că are patalama la mână.

— Ce fel de patalama?
— Gazeta județeană. Scrie oameni buni, negru pe alb, că ai noștri au strîns toată recolta pînă la 1 octombrie...
— Foarte bine.

Moșul prinse să rîdă încetișor:

— O fi! Numai că Dumitru o încărcat cotiga cu păpușoi, la 15, după două săptămîni... Care va să zică, n-avea de unde fura...

— Uite-al dracului! șopti Litruță.
— Amu se judecă la București. 'Mneavoastră ce ziceți?
— Mi se pare că jitarul o vrut să ajungă la judecată, observă profesorul.

— Așa socotesc și eu. Oftă: lese el undelemnu' deasupra apei! Să pătimească cine o trimăs la gazetă adevăru' strîmb! Știm noi cine...

— Dacă o fi avînd pe cineva la spate... se îndoii Litruță.

— Are. Văru' președintelui e la procuratură...

— Clar!

— L-au luat la șerșetări...

În odaia din spatele primăriei izbucniră chiote. Ciubote grele băteau podelele, lăutarii să-și rupă diblele... Moșul oftă și puse mîna pe mătură.

Litruță se foia neliniștit:

— Se cam lasă așteptat paznicu'...

— Ha?

— Întîrzie!

— Vine el, vine! Aveți oleacă de răbdare. Amu' chică...

Sătenii prinseră să curgă pe șosea. Dădeau binețe aruncînd priviri nedumerite asupra celor doi, în straie de căpătuială.

Moșneagul opri pe unul:

— Bine, bre Ilie, n-ai vinit și tu asară la fteatru să vezi artiștii...

— Dă-i în șeara mă-sii! M-au mai fript ei odată, mi-ajunge.

— Mergi spre moară?

— Aha.

— Dacă-l vezi pe alde Dumitru Chiperi, spune-i să vină grabnic, că-l așteaptă tovarășii cu pocinogu’.

Țăranul măsură încă o dată fugiții și plecă. Sile se întoarse spre ăl bătrîn.

— Matale ai fost la spectacol?

— Fost.

— Și ți-a plăcut?

Ghiujul își sticli dinții. Lăasă mătura și scoase țigările.

— Plăcut. Când îți ia zăce lei de cușmă poate să nu-ți placă? De-amu comedia trebuia să-nceapă la trii, da’ pînă au bătut cu păru’ în porți să scoată oamenii, pînă s-o dat cu boie de buză și funinjine la ochi, nevasta preșădintelui – ’mneaei dă, e dragă doamne, cucoană – s-o făcut de chindie. Măiculiță, unde au prins să sufle-n trube patru mangosiți de băietani, așa de tunțurliu că baba me, mai slabă de înger, o și zbughit-o pe ușă afară... Goblizanu’ cel cu toba, dac-o văz’t că n-o poate sparge, s-o apucat să hîțîne doi bostanei...

— Spectacol muzical, observă amuzat Ușchitu’.

— Ha?

— Spectacol muzical!

— Așa scrie la ușă... Dar să nu-mi uit vorba. Alde Dumitru Chiperi, jitaru, i-o zis atunci dirijorului: „Nu faci nimic cu bețigașu’ cela bre, pune mîna pe-un șiomag!”

— Asta-i ăla de ne sperie țoalele? Întrebă Litruță.

— Ha?

Ușchitu’ îl fulgeră cu privirea.

— Nimic, zi înainte moșule, că-i zici bine.

— Și iaca, urcă pe scîndură o zgîtie de copchilă, cu păru’ de culoarea curcubeului ș-o blăniță de tigru pe șăli. Dumitru Chiperi să nu tacă: „Bre, zice, oare cîți lei mănîncă tigru ista?” Apoi către ficioru-său: „Nu te uita, dimone, că-i o fimeie dizbrăcată!” O cîntat ’mneaei cum o cîntat, ferească Dumnezeu de mai rău, și de-amu vine rîndu’

comicului să spună ghidușii. Șuguieste 'mnealui cale de-un ceas pînă ce moșnegii au prins să horăie de nu mai putea nimeni să doarmă...

— Cum îl chema?

— Ha?

— Întrebam cum îl chema?

Moșul ridică din umeri:

— Întreabă-mă să te întreb! Unu' înțărcat în postu' mare...

Litruță își pierduse răbdarea, cerceta cu ochii lungul șoselei. Sile se veselea grozav:

— Asta, cu artiștii mi-a plăcut moșule! Adăugă: O s-o scriu...

— Am eu și altele, stihuri și cimilituri, dar nu m-o auzîț nimeni din cauza ușii...

— Cum asta?

Moșneagul își trecu basmaua pe sub cușmă, umezi încă o țigară:

— Sîntem doi în sat care umblăm la condei, eu și Vărzaru, socotitoriu. Amîndoi lucram la caștelarii, intelectuali, care va să zică... Vărzaru avea masa în fața ușei, eu, cu hîrtoagele în spatele ei. Bun! Cum venea cineva de la oraș - ca 'mneavoastră de-o pildă - să adune folcloru', preșădintele se și arăta în prag. Îl vedea pe Vărzaru, pe el îl chema... Uite așa cale de v-o trei ani...

— Trebuia să schimbați locurile.

— Ha?

— Să schimbați locurile!

— Păi le-am schimbat.

— Și?

— Amu o lună, vine din nou preșădintele și zice: „Pe 'mneata aista din față te-am tot chemat... leși bre tu cela de după ușă...”

— Adică tot Vărzaru... Ai ghinion, moșule.

— Așa spunea și nepotul preșădintelui.

— Care nepot?

— Ha?

— Care nepot?

— Vărzaru...

Profesorul rîdea în Hohote.

— Lasă moșule acum ești om făcut. Scriu numa' despre matale.

— Dar cu grijă, flăcăule, să nu jignim preșădintele, mai cu samă că m-o avansat...

— Nu mai spune!

— Da. Mi-o luat condeiul și mi-o pus în mînă măturoiul...

Sile îl văzu pe Litruță măcinîndu-și dracii.

— Ce-i, Mitule?

Ala micu' șopti cu ochii la bătrîn:

— Nu-mi place ghiujul!

— Cine-ți place ție?

— Nimeni, dar ăsta și mai puțin! Întinde vorba, așteaptă parcă pe cineva... Pui mîna în foc dacă n-are receptoru' mai bun ca noi!

— Moșul?

— Pe sănătatea mea!

— Fii serios!

— Ascultă ce-ți spun! Zi-i că plecăm, dar zi-i pe șoptite'.

Se ridicară. Sile întoarse spatele moșneagului, spuse încet:

— Văz că nu vine jitaru'...

— Vine el, vine...

Auzise!

În ochii japului ardea neliniștea.

— Poate c-o și venit. Trimăt pe careva să-l cheme...

— Lasă, ne întoarcem noi mai tîrziu.

— Ha?

— Te-ai lămurit, bă, ăsta prostu'. Bagă-n marșalier.

— Stați oamenii lui Dumnezeu, mai stați oleacă...

Litruță cercetă împrejurimile. În livada din spatele primăriei păseau tupiluș doi milițieni cu puștile în mîini.

— Poterele, Sile!

O rupseră la fugă prin grădini. Caiafa scutura măturoiul strigînd:

— Săriți! Ocnașii!

Capitolul VII:

SICRIE PENTRU FUGARI

*— Nu în orice împrejurare există
soluție, scumpă doamnă!
Femeia tuși, plictisită. Tînărul avea
prostul obicei să dea sentințe.*

Țăranii puseră mîna pe furci, le tăiau potecile, din spate veneau hăitașii. Se tîrau zguliți de-lungul unui gard. Sile gîfîia speriat:

- Ai avut dreptate, Mitule. Ce ticălos!
- Taci și mînă!
- Încotro?

Pungașul se rezemă de un salcîm. În față se înălța o casă nouă șindrilită la jumătate. În ochii Ușchitului pîlpîi nădejdea:

- Cotește-o spre sediul miliției.
- Ești dilimac!
- Dacă ajungem în pod, i-am păcălit.
- Să n-ajungem iar în dungi. Vezi că lași urme, calcă după mine.

Sile socotise bine. Patru ore au scotocit țăranii satul, au cercetat palmă cu palmă, dar unuia nu i-a trecut prin minte că fugarii au luat drept ascunzătoare podul miliției.

Amorțiseră întinși pe vîntre însă nu îndrăzneau să se întoarcă. Dedesubt, în biroul șefului de post, fruntașii satului discutau aprins. Nu se vedeau, în schimb auzeau fiecare vorbă.

- Să fi ajuns la pădure?

— Fugi bre, că doar n-or hi duhuri! La poalele comunei şăd înşiraţi flăcăii, nici un guzgan nu le scăpa. Dacă vreţi să ştiţi 'mneavoastră, eu unul cred că-s în iaz, cu stuhu-n gură.

— Se poate, se poate.

— Aşa o scăpat după război, Cerna banditul. Pîn' la miezu' nopţii o supt aer dintr-o chişcă. Pe urmă...

— Lasă, bade Ilie, istoria asta o ştim noi, spune mai bine cum ai oblicit că-s tîlhari?

— Apoi oameni buni şi dom' şăf, iaca mă trimete azi-dimineaţă fimeia me la alde naşu Florea să-i cer droşca. „Ascultă, bărbate, zice...”

— Aracan di mine şi di mine, aista-i Pepelea! Dac-o luat-o din faşă ne-apucă cîntatu' cucoşilor! Sai peste fimeie, gură bogată!

— De-amu' ajung eu în faţa primăriei, şi ce să vezi: Moş Dumitru Chiperi, jitaru', sta la taclale cu doi uliţarnici tunşi chilug. O fărmatură de om croit la obraz şi cu nişti ochi spurcaţi să nu te întâlneşti în puterea nopţii...

Litruţă strivi o înjurătură între buze.

— Celălalt bucăţică tăietă din tine, vere Gligore, mai tăntălău el aşa, ca un haidău boieresc...

— Du-te, băi...

— Moşu' cu sămîntă de vorbă: Dac-am fost la fteatru, încotro mă duc... Ş-o dată numai ce clicheşte hulpeşte şi zice: „Dacă-l vezi pe Dumitru Chiperi, zice, mă rog matale, spune-i să vină la Sfat că-l aşteaptă cei cu pocinogu'.” Ei, chitesc eu în mintea me, care va să zică ghiuju' mă trimete să-l cat tot pe 'mnealui, înseamnă că-i cu cîntec. Cum am dat cotu' la şuşă, m-am şi repezit la miliţie. Noroc că dom' şăf lăsase un om...

— De, aşa a fost să fie.

— Se putea şi altfel.

— Dar unde-i jitaru'?

— Caută, răscoleşte...

— Căpos rău moşu'! Dacă nu-i prinde face gălbinare.

În curte pătrunse o maşină. Litruţă privi prin deschizătura hulubăriei. Şopti la urechea Uşchitului.

— Maioru' Dașcu!

Coborîse un civil deșirat cu obrazul pămîntiu. Ochii, doi bumbi negri, opaci păreau indiferenți, dar Mitu Suveică le cunoștea puterea, nu-l mai înșelau.

— E al dracului? întrebă încet Ușchitu'.

— Uliuuu! Se uită la om de zici că nu-l vede ș-o-dată i s-aprind felinarele. Lasere, neamule, burghie! Te-apucă bîțu cît ăi fi de malac.

Sprîncenele Ușchitului se adunară:

— Ascultă, Mitule, după evadați aleargă alții, este?

— Este, nene...

— De ce-o fi cerut ăsta să conducă urmărirea?

Hoțul coborî privirea, spuse fără convingere:

— Știu eu? De un' să știu?

— Nu știi, Mitule?!?

— Ce-s Mafalda? O fi avînd beguin la matale...

— Sau la tine... Ziceai că s-a ținut de capul tău patru luni.

— Am spus eu așa ceva?

— Nu?

— Cruce de aur! Oi fi visat... Sst! Uite-i că intră.

Sile îl măsură lung, apoi lipi urechea de bîrnele tavanului.

Țăranii plecaseră. Șeful de post da raportul:

— ...Ăsta-i năravul jitarului: le ia hainele și îi așteaptă să intre goi în sat... La vreo patru ceasuri după ultima ispravă am primit circulara. Le-am cercetat actele. În regulă, priviți și dumneavoastră.

Urmă o pauză lungă apoi se auzi vocea maiorului:

— Da, așa par...

— Mi-am zis că n-ar fi rău să-i vād la față. Dacă se simțeau cu musca pe cușmă, nu mai veneau după haine, așa că ne-am deplasat să le tăiem calea.

— Și totuși au venit.

— Au venit... Dumitru Chiperi, jitaru i-o ținut de vorbă și ne-a trimăs sămn printr-un om din sat... Era gata, gata să-i înhățăm. S-au mistuit în ultima clipită.

— Păcat!

— Dacă-mi îngăduiți, eu gîndesc că departe tare nu-s. Flăcăii pîndeau haturile, n-aveau cum să treacă. Ai noștri cred că s-au oploșit în iaz și așteaptă întunericul.

— Mda... Ce naiba întîrzie?

— Cine mă rog?

— Sergentul cu cîinele.

Litruță își încleșta mîna de brațul lui Sile. Șopti:

— Am încurcat-o! Dulăul ne oblicește urgent.

— Ce propui?

Suveică își frecă bărbia pe gînduri:

— Să spargem urgent hora.

— Cum? Dacă era întuneric...

Nu mai continuă. Ochii şuțului se îngustară:

— Ssst! Caiafa! Să știi că japul a mirosit ceva!

Rezemat de ușorul porții Dumitru Chiperi privea cu luare-
aminte podul clădirii...

Peste coșmelii treceau nori grei, mustind de apă. Vîntul smulgea iile florilor de cireș întinse pe ramuri, le tăvălea prin bătături.

În coasta cîrciumii oprise un camion. Sub prelată se zăreau trei sicrie. Litruță clipi cu înțeleș:

— Te fac o înmormîntare, neamule?

— Îți arde de bancuri?

— Aiurea, sînt pe bune!

Sile îl privi nedumerit. Hoțul se ambalase, turuia cu sufletul la gură.

— Pardesiile mierliților, scăparea noastră! Dacă ne strecurăm sub capace, îi tragem în piept, marț îi facem!

— Adică?

— Tot n-ai priceput, ghijoagă? Bunghială la numărul mașinei, nu-i din județ... Ala bea ce bea și bagă chioșcu' în viteză. Cine stă să caute morții de buletin?

— Ar putea fi ceva...

— Este!

Verdele din ochii Ușchitului se luminează.

Picături grele, rare, băteau șindrila acoperișului, înfigeau cuie ude în colbul uliței. Apoi se dezlănțui urgia, într-o clipă satul fu năpădit de apă.

— Acu'! spuse Litruță.

Săriră furișându-se pe lîngă garduri. Ploaia întindea perdele groase, nu se vedea la un metru.

Din cîteva salturi fură sub prelată. Litruță ciocăni capacul coșciugului.

— E voie?

— Moartea pe noi cît capra și tu te ții de prostii, mă ăsta micu'?! Intră naibii odată!

— Ne vedem pe lumea ailaltă...

— Mușcă-ți limba!

Camionul gonea din răspuțeri, cauciucurile gemeau la curbe.

Ușchitul ridică capacul:

— Litruță!

Hoțul scoase capul.

— Ce-i, gloabă, ți-e frică?

— Mă, ăsta ne bagă în spital!

— Acolo încă n-ar fi rău... Să n-ajungem dincolo, unde nu-i durere, nici întristare, nici suspin.

— Lasă tîmpeniile, Mitule, individul e iresponsabil.

— Aș! E machit.

— Și mai grav. Eu îi bat în geam!

— Ce, ești plecat? Încă n-am ieșit din strînsoare, mai așteaptă.

— Să nu fie prea tîrziu!

Camionul frîna și fugiții dispărură sub capace. Urcară doi precupeți încărcăți de papornițe. Văzînd coșciugele își făcură creștinește semnul crucii:

— Dumnezeu să-i odihnească!

Se așezară lîngă oblonul din spate, vorbind ca oamenii care se știu singuri:

— Fii atent, sub patru poli, nu dai gîștele!

— N-ai nici o grijă, tată!

— Aia e că am! Ceri suta s-o poți înmuia. Și fii atent la rest. Dai numa' cinci lei întâi...

— Știu bre, știu! Cît mă scobesc eu prin buzunare poate uită...

Bătrînul fura cu ochii la coșciuge, comentă clătinînd din cap:

— Ce ți-e și viața asta?! Te zbați, strîngi să fie, să ai și uite cu ce pleci! Cîteva scînduri acolo... Ouăle le scoți la urmă Nelule, cînd se subțiază piața. O începi cu un franc jumate... la vezi sînt înăuntru?

— Sînt.

— Nu ouăle, prostule, morții!

— Au, păcatele mele!

— Uită-te!

— Nu mă uit bă tată, să mă pici cu ceară! S-a uitat Tilică și i-a luat vederea! Umblă cu mîna întinsă la mila oamenilor.

Bătrînul îl privi scîrbit:

— Școala mă-tii! Radio-șanț! Îi dădu cu tifla: Motîntocule!

— Zău? Dar cu Pribău din Ciocănești cum a fost?

— Cum?

— A pus pariu că intră noaptea-n cimitir să înfigă cuțitul în mormîntul lui soacră-sa. Baba îl chinuia și după moarte, se făcuse stafie.

În privirea celui alt licări interesul:

— I-auzi! Și?

— Era o-ntunecime să-ți scoți ochii. A tras o jumătate de șliboviță de-un coraj și a intrat.

— Singur?

— Singur. Dimineța ăilalți trebuiau să găsească cuțitul în movilă semn că s-a ținut de pariu. L-au găsit prăbușit alături, cu păru' alb, numai bun de legat.

— I-auzi, bă!

— Înnebunise de spaimă! Cică după ce a înjunghiat mormîntul s-a auzit un geamăt. A dat să plece și-o dată a simțit că-l ține cineva de fîș...

— Ptiu, drace!

— Acu' trage după el un galoș, la Central.

Litruță asculta zîmbind. Cunoștea întîmplarea, flăcăul înfipsese cuțitul prin poala surtucului...

Un gînd trăsnet îi trecu prin minte. Ridică încet capacul, strecură mîna afară și-i bătu pe genunchi.

Precupeții încremeniseră, părul li se făcuse măciucă. Văzînd brațul ieșit din coșciug săriră din mers, peste oblonul camionului, cu un urlet de groază...

Grota deschidea o gaură neagră, urîță în coasta muntelui. Poalele brazilor și grohotișul împlinit cu stînci mari, prăvălite de curînd, ascundeau ochiului intrarea. Din cazanul văii ceața își înălța aburii, o ploaie deasă, mocănească tăia pieziș umbrele serii.

De un sfert de oră și mai bine, Sile freca două bețe în nădejdea că va țîșni flacăra. Ala micu' privea cum se canonește. Erau uzi pînă la piele, răceala pietrei se făcea tot mai simțită. Cînd Ușchitu' aruncă lemnele înjurînd, Litruță scoase chibritul din buzunar:

— Încearcă chestia asta, cocoș.

Lui Sile să-i vină rău:

— Bine, zgaibă, mă lași să muncesc de nebun?

— Dacă nu întrebi...

— A dracului inimă ai, Mitule!

Hoțul zîmbi:

— Al lui sînt totul!

Ațîțară focul. Flăcările înghițeau lacome întunericul grotei, se zbînțuiau pe pereți. Fugiții priviră jur-împrejur. Era o scobitură îngustă și joasă, subțiată la capăt, în stare să adăpostească la nevoie trei-patru oameni. Fumul se strecura printr-o crăpătură, tras de răsuflarea muntelui.

Litruță umblă prin papornițele precupeților. Se aplecă în fața Ușchitului:

— Cu ce vă putem servi?

— Ce-mi recomandați?

— Telemea de oi, ouă răskoapte și gîscă la frigare...

Trențele se uscaseră, focul răspîndea o căldură molatică, aveau bucate berechet. Era bine. Ąla micu' povesti pentru a doua oară întîmplarea din camion.

— De cînd mama m-a făcut n-am văzut așa muiane!
— Nebun ești, Mitule!
— Ca din pușcă au sărit, cu capetele înainte, pe cîntea mea!

Rîdeau să se prăpădească.

— Să nu fi pățit ceva.

— Aș! Au rupt-o la fugă peste cîmp. Haios ar fi să-i ia puterile de ușchiți, în locul nostru...

— Să mai doarmă și ei prin secții...

Lui Litruță îi dăduseră lacrimile, se ținea cu mîna de foale.

Sile îl bătu pe spinare:

— Mă ăsta micu'! Mă, n-auzi! Mă, fii atent, mori naibii de-atîta rîs!

Litruță sucise gîtul la trei gîște. Găman, avea ochii mari. Răsesse una, vîrînd în el cu amîndouă mîinile ca un apucat. Acum stătea într-o rînă cu pîntecele bute.

— Parc-aș fi în luna a șaptea...

Sile aruncă osul în foc, își șterse mîinile de nădragi.

— Ești lacom.

— Trag la lucru bun, neamule.

— Obişnuința, Mitule, la maică-ta...

— Numa' gheață friptă glojdeam.

Se scobea în dinți cu unghia degetului mic. Profesorul găsi în fundul buzunarului un chiștoc de țigară. Îl făcură poștă trăgînd cu rîndul.

— Zi, cît pe ce să te aiurească japul, bă, ăsta prostu'!

— Trebuie să recunoști că era formidabil!

— Zexe! Eu cum l-am mirosit? Simt cît ai clipi unde se lasă cu vînzare!

— Cum Dumnezeu?

Ala micu' zîmbea focului. Răspunse într-un tîrziu:

— Mă împunge Sarsailă cu cornițele. „Litruță, fătul meu - zice - fii atent, ăsta-i caiafă!” Îi simt înțepătura, s-a terminat, ochii ca sarma! Dup ce-am roit-o de la corecții...

— Ascultă, ziceai că-mi povestești și mie.

— Eh! Chestii nasoale...

— Zi.

Hoțul scui pă subțire:

— Lasă altă dată.

— Te pomenești că ți-e rușine?

— Pe dracu.

— Atunci? Povestește, Mitule, tot n-avem ce face.

Noaptea își căra întunericul prin desișul ploii, săgeți de foc străpungeau rar luminînd turbure. Litruță răscolea cu un băț jărăticul, îl privea adînc, concentrat.

— În caftu' din Lizeanu au mierlit-o doi, Titi Spînu și Agarici, carditori de meserie. Comisarii grămadă pe noi, m-au aninat urgent că aveam muianul tăiat. La o săptămîină mă scriau în catastife la școala de corecții.

— Văz că ți-a priit, te-ai îndreptat, nu-ți fie de deochi...

Mitu Suveică zîmbi cu amărăciune:

— Să n-am noroc dacă ăle mai spurcate figuri nu acolo le-am deprins! Păi la pîrnaie e rai, sînul lui Avraam! Știi cu ce ne mardeau? Uite-așa ditamai vergile de oțel cît țigara, unde se lipeau crăpa pielea. Nu mai prididea felceru' să coasă! Sfînt să fi fost bă, și tot te croiau huidumele! Ai oftat, jap! Ai rîs jap! Te-ai sucit, jap!

— De spaimă!

— Pe mine m-au băgat la tîmplărie, cu Trei Dește, Sandu Zarafu', Pripon și doi zulitori din Galați, de-i călcă trenu' acu' cinci ani...

— Ȃia care spărgeau mărfarele?

— Frații Pîrțulete. Numai ce se terminase războiu', venise și seceta, directoru' zulea din potol. La Auschwitz era mai multă iarbă ca-n curtea școlii, pe cîntea mea! De-atunci nu mai sufăr verdeața. Mîncam frunzele din copaci, frățioare, scoarța!

— Hai să fim serioși!

— Să mor eu!

— Păi, ce vă dădea?

— Dimineața supă de chimion, la prînz supă de chimion și trei barabule fierte, seara supă de chimion. Uite așa, cale de opt luni! Mi se-apleca numai cînd îl vedeam, m-apuca

jitia. Școala lui pește! Marmeladă și supă de chimion. Unu' n-a trecut după aia pe cumințenie, toți cuțitași și şuți, au umplut pîrnăile...

— De acolo îl știi pe Trei Dește?

Litruță zîmbi strîmb, înclină din cap. Se canonea să-și facă șiș frecînd de-o piatră lama cuțitului găsit în paporniță.

— Cu ce-l ții la mîină, Mitule?

— Pontu' meu, ce te bagi?

— Ai dreptate...

— Odată-ntr-o iarnă, am spart magazia caraliilor. Haleală a-ntîia, grubă, să saturi o mahala. Umplusem salteaua cu salam și glojdeam pe-nfundatele. M-o fi turnat careva, s-or fi prins cînerii, nu știu, chestia e că a și început poceala. Patru scîrbe de haidamaci m-au lucrat în schimburi. Pica unu' vitruit, lua ălălalt vergeaua și dă-i! Cădeau bucăți din mine și eu mă zîmbăream. Aia să înnebunească, mă rugau să zic gata. Rînji schimonosindu-și fața: N-am zis!

— De ce?

— Îmi plăcea. În priviri i se aprinseseră lumini albăstrii. Cu cît mă pui pe frigare cu atît mai abitir îmi place, ți-am mai spus...

Sile îl privi subțîindu-și ochii:

— Așa e, mi-ai mai spus... Ascultă, Litruță, tu ești sigur că maică-ta a fost femeie? N-ai luat așa în glumă chip de om?

Hoțul dădu din mîini a lehamite.

— Asculți bă sau nu?

— Zi!

— Două luni m-au cîrpit la fermelie, intraseră la gînduri să nu dau ortu' popii. Ailantîi, paradîți, toți zulitori de mici, fiecare pe partea lui. Unu' m-a învățat una, altu' alta, cu ce deprinsesem de la Colivaru și Tache Cric, cînd m-am pus pe picioare eram doctor. Spre primăvară mi-a intrat fixu' s-o roiesc. Greu al dracului, puterile băteau dealurile călări. De cinci ori m-am cărăbănit, de cinci ori m-au prins.

— Și dă-i și omoară-l pe ăla micu'!

Litruță rînji cu satisfacție:

— Pîn' la urmă tot i-am aiurit... Mă dădui sonat.

— Și te-au crezut?

— E bine?

— Cum naiba?

— Întîi le-am luat maul cu haleala de Paști trimisă de bogătani. Ce-a picat din sită era pentru noi, cîte două ouă roșite de căciulă. Rîse: Le-am băgat sub fund și-am prins să cotcodăcesc... S-au gimbit huidumele la mine, au şușotit, tot timpul mă țineau în faruri. A doua zi le-am servit felul doi. Băgai mîna în sobă după cărbuni aprinși, chipurile să ațîț focul... La desert au chemat salvarea...

— Să nu-mi spui c-ai stat și la nebuni!

Hoțul rîse:

— Nu, trăi-te-ar Dumnezeu, pe drum m-am topit. Lăsase bariera la Tîlmaci, lîngă Sibiu, și ăi de mă păzeau s-au dat jos să-și facă nevoile. Noapte, întunecime, salutare și bonjur!

Sporovăiră pînă tîrziu. Lui Sile i se închideau ochii. Căscă de-i trosniră fălcile, puse o paporniță sub cap și se lungi lîngă foc.

Capitolul VIII:

LITRUȚĂ GHICEȘTE CURSA

— *Nimeni n-ar adăposti doi fugari!*
Medicul zîmbi:

— *Te înșeli, dragul meu, există oameni și oameni...*

Profesorul se trezi mahmur. Plouase toată noaptea. Cerul își vărsa leșia, umplea dimineața de mîzgă. Pereții grotei plîngeau cu lacrimi reci, mirosea a frig, a pustietate.

Litruță se zbuciuma în somn, mușca papornița, clătina din cap încăpățînat rostind vorbe fără șir.

Sile vru să aprindă focul, dar chibriturile nu-l ascultau, gămălia se sfărîma umedă. Renunță și porni cu mîinile în buzunare pe cărările întortocheate ale gândului.

Prin fața ochilor îi defilau imagini vechi îngălbenite de ani, cărți poștale ilustrate la care nu se uită nimeni, nu interesează pe nimeni, pentru că timpul le-a șters culorile, nu se știe cui sînt adresate, iar expeditorul a murit demult...

...Angela asculta fără să-l audă. Era clar. Surîdea mult, convențional. Așa începuse sfîrșitul. Pereții casei deveniseră dintr-o dată apăsători, reci.

„La ce te gîndești, Angela?”

„Poftim”?

„La ce te gîndești?”

„Firește, la tine...”

Avea sentimentul că vorbește din altă cameră. Orice-i povestea, amuzant sau trist, oricît de formidabilă era noutatea, surîsul ei rămînea același... Apoi pauzele acelea

penibile... Pentru obișnuitele plimbări de seară era prea frig sau prea târziu. Stătea ore întregi cu cartea în mână uitînd să întoarcă pagina.

„La ce te gîndești, Angela?”

Inima profesorului se strînse. Un cuib de rîndunică părăsit...

Litruță se trezi:

— 'Mneața, bă, ăla prostu'!

Sile nu-i răspunse. Continua să privească urzeala ploii.

— Ce ai, ghijoagă, nu ți-s boii acasă?

— Spune, Mitule, și-n somn te muncesc dracii?

Hoțul tresări.

— Am dat din gură?

— Discutai cu maiorul Dașcu...

— Și?

Stătea arc, în ochi îi încolțise panica. Ușchitul clătină din cap.

— Ai tu ceva dosit în tine!

— Aiurea... Se întinse pîrînd din încheieturi. Nasoală zi, să-ți bați copiii!

Sile continua să-l privească și hoțul se răsuci agasat.

— Ce te tot bunghești la mine, n-ai mai văzut om?

— Om ești tu?

— Uite ce-i, cosoru' moșului, dacă te-ai sculat strîmb paște măgaru' pe dreapta. N-am chef de bancuri. O suci: Nu vezi, bă, că s-a stins aragazul? Dă-ncoa' chibritul să pui cafeaua...

Ușchitul i-l întinse, Suveică strică cîteva bețe apoi renunță.

— Ptiu. Toate-s de-andăratelea. Și-acu' ce facem? Stai ca țeapa-n tîrg...

— Aștept, Mitule.

— Ce?

— Să mergem la adăpostul tău.

— Care adăpost trăi-te-ar Dumnezeu?

Ochii Ușchitului sclipiră. Spuse stăpînit:

— Ascunzătoarea de care mi-ai vorbit la Tase Popescu. Acolo unde nu ne știe nici vîntul nici pămîntul, parcă așa ziceai cînd m-ai rugat să te iau cu mine.

— Am zis eu așa cevașilea?

— Nu te juca cu focul, Mitule!

Hoțul răscolea cărbunii stinși. Aruncă bățul ridicînd palmele:

— Bine așa, dom' profesor?

— Nu te juca cu focul, atîta-ți spun!

— Mă, nea Sile...

— Mergem?

— Mă mînca-ți-aș gura ta! Luase distanță, gata s-o rupă la fugă: Te-am trombonit.

— Ce?!?

— Ce-am zis, am zis de hohă.

Ușchitu' se ridică pămîntiu cu pumnii încleștați. Ăla micu' o zbughi în ploaie. Sta după o stîncă pîndindu-i mișcările:

— Ține minte, Mitu Suveică, de mîna mea o sfîrșești!

Era learcă, tremura din toate încheieturile, dar nu îndrăznea să se apropie:

— Iartă-mă, nene, dacă nu umblam la iordane nu mă luai.

— Dar că-mi pun pielea la saramură pentru tine te-ai gîndit?

— Eu...

— Că era să mă prăbușesc cînd ai scăpat frînghia ai uitat?

— Eu, nene? Așa ceva nu se uită!

— Pentru ce-am făcut toate astea, Mitule? De ochii tăi frumoși? Să-ți miros picioarele noaptea? Va să zică eu țin vaca și tu o mulgi?!?

— M-oi plăti eu într-o zi, dom' profesore, n-ai grijă. Tot ce prăduiesc e a matale. Stai ca un bimbașă, nici capul nu te doare!

— Litruță, Litruță!

— Altă scăpare n-aveam, înțelege și 'mneata. Acu'-s ifiliu, dar mă pui eu pe picioare. În aur te-mbrac, pe cinstea mea, numai o gaură să dau.

— Ești și prost pe deasupra!

— De ce, nea Sile? Fără parale o-ncurci, urgent o încurci! Din ce să trăiești? Peste tot, trebuie uns mângă-n dreapta, mângă-n stînga...

Ușchitu' rămase pe gînduri. Ăla micu' simți momentul, se repezi cu gura:

— Nu știi să șutești, asta-i meserie grea, îți trebuie un zulitor. Spune dacă n-am dreptate?

Sile îi întoarse spatele:

— Intră dracului înăuntru!

— Da' nu dai?

— Spuneai că-ți place bătaia.

— Mi-e că nu ții măsura carabelor și acilea rămîn. De mardit poți să mă mardești. Bate-mă numa'n gură...

— Intră. Rupe paporniță aia și pune-o pe spate.

Litruță se apropie încet, cu precauție.

— Avem nevoie de lovele gîrlă, neamule! Gazda tre' luată de șafăr să nu ciripească, țoalele, țoale că după ele te așează pe cîntar, șmecherii de rostuiesc acte false îți iau și cămașa de pe tine...

— Ziceai că te lași.

— Cîte nu zice omu'... M-aș lăsa, dar cu ce? Doar să-mi dea ăștia o pensie...

Sile clătină din cap.

— O viață 'ntreagă ai furat, Mitule, și degeaba!

— De, nene.

— Nu s-a lipit nimic, tot golan ai rămas!

— Blestemul hoților să moară-n sărăcie, parcă 'mneata nu știi?

Stătea ud și pricăjit într-un colț. Ușchitu' își frecă bărbia:

— Ai aflat pentru ce am fost condamnat?

— Nu.

— Ba da, ți-a spus Trei Dește: am ucis, Mitule.

— Se întâmplă.

— De cînd e lumea se tot întîmplă... Am ucis, Mitule, pentru că... mă rog, așa a fost să fie, șase ani am stat printre hoți și bătauși, am deprins cîte nu înveți într-o viață, dar cîntecul meu de om mi-am păstrat-o.

— Ce-i aia cîntec? Nasulia asta nu-ți ține de cald ascultă-mă pe mine. Șnorării cîntău că ești om cu carte. Poți s-o legi de gard, nu iei un franc pe ea!

— Găsesc eu ceva de făcut.

— Ce? Peste tot ți-au trimis poza, te-agață urgent!

— Stau la fund un timp, am prieteni, colegi. Pe urmă oi vedea.

Litruță ridică șceptic din umeri:

— Să-ți ajute Al de Sus!

— Așa că din clipa asta tu faci dreapta, eu stînga.

— Adică stricăm comperativa?

— Fiecare cu steaua lui, Mitule, fiecare cu drumul lui.

— Dom' profesor!

— Ale noastre nu merg alături.

— Nu e bine, dom' profesore! Pîn' nu ne așezăm nu e bine! În doi stăm de sprijină unul altuia, patru ochi văd altfel. Dacă nu eram eu te vindea caiafa cu măturoiu'? Te vindea! Pîn' la București e cale lungă cum s-ajungi în țoalele țiganilor? Te iau puterile la fix, nici un ceas de drum nu faci. A, acasă pe Rahovei, altă viață! Suflanie cîntă frunză și iarbă mai poți s-o cotești.

Ușchitu' se muie:

— Poate că ai dreptate.

— Să știi că am!

— Facem drumul în doi și-n Gara de Nord nu ne mai cunoaștem. Dar pînă acolo nu te atingi de nimic, Mitule! Scapi degetele în buzunarul cuiva, ți le scap și eu în gît.

— În regulă, dom' profesor, trec la sfinți.

Ploaia încetase, dar norii pîndeau cu vrăjmășie în drumul fugarilor, gata să se năpustească la loc deschis. Patru picioare goale călcau buza rîpei, lăsau urme adînci. Ușchitu' luneca mereu, cădea de-a rostogolul. Atunci brazii îi

întindeau cîte-o mînă și Sile o apuca cu nădejde scuturînd-o de apă peste creștetul lui Litruță. Hoțul înjura:

— Stai dracului, ghijoagă, că m-ai făcut ciuciulete!

Șoseaua își întindea plumbul pe firul văii. De o parte și de alta lucea tabla acoperișurilor. Era un tîrg de munte, cu casele gospodărite din piatră.

Se opriră. Ușchitu' măsură lung turnurile bisericii, ața unui rîu năpădit de puhoiaie.

— Ăsta-i. Numai să fie acasă.

— Cine, neică?

— Profesorul Istrate, un coleg de-al meu. Vezi vila aia cu olane roșii la margine? Unde te uiți? De la biserică în dreapta...

— O văz.

— Acolo șade. În timpul studenției eram ca frații, trebuie să ne-ajute.

Șuțul își strîmbă zîmbetul:

— Ar trebui...

— Crezi că-mi trîntește ușa în nas? Alecu?! Nu-l cunoști!

— Poate.

Fugarii sorbeau lacomi cafeaua servită în cești mari, pîntecoase.

Îmbăiați, rași, păreau alți oameni. Gazda le pusese la dispoziție garderoba. Sile purta un costum ușor de tergal, Litruță o uniformă de elev, rămasă de la fiul profesorului.

Alecu Istrate era un om îndesat și greoi, avea gura tăiată iepurește în formă de inimioară, un început frumușel de pîntece și țeasta pleșuvă. Stăteau într-o încăpere ticsită de agoniseală: mobilă multă, de prisos, covoare, cărți... Așteptă pînă cînd Sile puse ceașca pe blatul mesei și spuse:

— Mi se pare literalmente fantastic!

— Da, dragul meu, răspunse Ușchitu' obosit, de șase ani trăiesc un coșmar, am învățat pentru a doua oară să merg pentru că drumul pe care pășesc e minat și ce-i mai trist, nu duce nicăieri...

— Și totuși îl parcurgi.

— Iluzia, Alecule, iluzia efemeră de libertate și poate speranța nebunească într-o indulgență de ultima clipă a destinului.

— Deci, încă speri?

Ușchitu' surîse:

— Firește, toți sperăm...

— Hm, mă cutremur numai cînd mă gîndesc. Pentru o femeie... Crezi că merită?

— Ce copil ești! De obicei astfel de întrebări se nasc după... Îți doresc din toată inima să nu ai prilejul. Eu l-am avut.

— L-ai căutat!

— Asta-i bună!

— Franțujii, dacă nu mă înșel, au un proverb: „Cînd nu poți să închizi ochii, uită-te în altă parte.” Am tot respectul pentru Nora, nevastă-mea - n-o cunoști - și cu toate astea nu mă întorc niciodată acasă inopinat. Tehnica ne-a pus la îndemîină un mijloc excelent de a evita situațiile penibile: telefonul. Îți anunți sosirea și vii după cel puțin zece minute, ca să se poată retrage presupusul...

Ușchitu' îl privea surprins.

— Tu vorbești?

— Imaginează-ți.

— Tu care în anul II o conduceai pe Cela acasă și pîndeai cîteva ore să te convingi că nu iese din nou?

— N-a ieșit niciodată pentru că presupusul locuia un etaj mai sus. Am aflat cu o săptămîină înainte de a ne căsători. Nina, prima soție, părea o sfîntă. Oricînd mă întorceam era acasă. Asta n-o împiedica să trăiască cu un student de-al meu din ultimul an. Evident, știa toată grupa... Să-ți povestesc cum s-a sfîrșit a doua căsnicie? Înainte de a face al III-lea drum la Sfatul Popular, mi-am propus să renunț la orice curiozitate și mai cu seamă la întoarcerile intempestive...

— Și? Ești fericit?

— Extrem de fericit, dragul meu. Am o casă confortabilă, mașină, o femeie frumoasă pe care n-o întreb unde se duce

și de ce a întârziat, în vacanțe mă ocup cu grădinăritul, băiatul a intrat la facultate... Ce mi-aș putea dori mai mult?

Sile lăsă ochii în jos:

— Într-adevăr, ce ți-ai putea dori mai mult...

Litruță ar fi avut chef să-l scuipe pe fericit, lat, între ochi. Se stăpîni. Stătea chinuit pe o margine de fotoliu, uniforma îl făcea să semene cu Bulă elev la patruzeci de ani.

Profesorul îi surprinse privirea:

— Și, domnul, tot...

— Tot! N-avea telefon.

— Vrei să-mi spui ceva, Alecule?

Ghifuitul ezita:

— Să nu mi-o iei în nume de rău... Nu știu cum să procedez cu nevastă-mea, cum s-o avertizez. E un om de treabă firește, un caracter, totuși s-ar putea să i se pară bizară povestea asta.

Ușchitul rîse:

— Fii serios, omule, doar nu-ți imaginezi că o să rămînem pe capul tău.

— Sigur, nu-i nici o grabă. Nora se întoarce de la București abia mîine dimineață...

— Am înțeles. Mîine la prima oră am plecat.

Hoțul se ridică:

— Eu zic să plecăm acu'...

— De ce?

— Să nu pice cucoana. Sau și ea telefonează înainte?

— Niciodată n-a venit mai devreme, spuse profesorul Istrate zîmbind. Mai tîrziu, da... Se întoarce spre Ușchitu': Regret, Vasile, crede-mă.

— Asta-i bună! Și așa ai fost deosebit de amabil.

— Față de ce-ai făcut tu, ai tăi, pentru mine, nu știu zău cum o să mă plătesc vreodată. Explică hoțului: În ultimii trei ani de facultate am locuit la el. Masă, casă, spălat, fără să dau un ban.

— Prostii.

— Adevărul e că o duceam greu, foarte greu, tu știi...

— Bine că acum e bine!

— Slavă Domnului! Mîine scot niște bani de la C.E.C. s-aveți de drum. Rîse: Nora nu știe de ei, economiile mele...

— Ești drăguț.

Profesorul respiră ușurat:

— Ei atunci vă las să vă odihniți. Mai vorbim noi dimineată, la cafea. Noapte bună!

— Noapte bună, Alecule, și încă o dată îți mulțumesc!

Litruță îl urmări cu privirea pînă cînd ușa se închise apoi reteză firul telefonului. Profesorul sări speriat:

— Ce-ai făcut, nefericitule?!

— Ssst!

— Extraordinar! Ești... ești...

Nu-și găsea cuvintele. Hoțul rînji:

— Sînt fript, nene! Nu-mi place tipul!

— Alta acum!

— Nu-mi place tipul, nea Sile, repetă Litruță încăpățînat!
Cîte ieșiri are casa?

— Două.

— Hm! Nasol! Se apropie de fereastră. Culcă-te, eu stau de șase.

Stinse lumina. Ușchitu' ridică din umeri și începu să se dezbrace bombănind:

— Ce-i spun mîine omului cînd o vedea firul tăiat?

— Că am un fix.

Litruță urmărea umbrele nopții.

Deodată, încălecă fereastra și dispăru în întuneric.

Sile privea tavanul răsucind vorbele lui Alecu. „Tehnica ne-a pus la dispoziție un mijloc excelent a evita situațiile penibile: telefonul”.

Telefonul...

În ultimul an de facultate făcuseră o excursie prin țară cu profesorii. La sosire, în Gara de Nord, Stamatiu, conferențiarul, scosese din buzunar un pumn de fise: „Dați un telefon înainte, domnilor, e mai bine!” Mai în glumă mai înapoi a luat fiecare o monedă. Singur Holban, prodecanul, s-a întors pe nepusă masă. A descuiat ușa și văzînd ce se întîmplă în dormitor s-a năruit. Infarct.

Sile se cutremură. Își aminti o altă întâmplare. Fusese trezit la patru dimineața. Suna telefonul. Un bărbat întrebase încet, cu lacrima în gât: „Samy, nevasta mea e la tine?” I-a trântit enervat receptorul. Din oră în oră a sunat omul, nu-i venea să creadă că-i atingere ori că greșește numărul. Pe la 8 a izbucnit în lacrimi: „Samy, spune-i să vină acasă, că o iert...”

Ușchitu' închise ochii.

Profesorul pășea grăbit, arunca în spate priviri neliniștite. Hoțul ținea zidurile, la distanță, fără să-l slăbească din ochi. Răcoarea muntelui umbla în voie pe străzile pustii, îmbrățișa cu mâini de gheață trecătorii întârziați.

Alecu Istrate se opri în fața unei clădiri. Ezita. În cele din urmă se strecură înăuntru.

Litruță citi firma și scăpă o înjurătură.

Profesorul intrase la sediul miliției.

Capitolul IX:

SOARTA UNOR BANI FURAȚI

*— Nu numai îngerii sînt candizi,
observă pastorul.*

Îi strigă de la fereastră:

— Dos la față, nea Sile! Vin poterașii!

Ușchitu' tocmai ațipise. Sări ars, în picioare.

— Ce-i? Ce s-a-ntîmplat?

— Te-a vîndut pretenaru', întins s-a dus la presari!

Sile se dezmetici. Adună în grabă boarfele și sări pe fereastră.

Alergau bezmetici prin pădure, izbindu-se de copaci. Noaptea ștersese orice urmă de lumină, nu se vedea la un pas. Sile mînios Dunăre, măcina draci. Măselele îi jucau drăgaica sub piele:

Se opri. Hoțul îl măsură cu teamă.

— Ce-ți trece prin cap, Ușchitule?

— Eu mă întorc, mă ăsta micu', mă duc să-i pun mîna în gît!

— Ești mameluc, pe cinstea mea! Păzește calea!

Își continuă alergătura. Ușchitu' era pămîntiu la obraz, ochii îi luminau licurici. Nu reușea să înțeleagă trădarea profesorului.

— Cum adică, tocmai mie să-mi întindă cursa?! Tocmai mie?!

— Ți-am spus că-i ludă? Altă dată să nu ieși din vorba mea.

— Ce jigodie! Și pentru ce? Pentru ce, Litruță, spune și tu? Că numai bine i-am făcut.

— Pen'ce te ținea în bongoase japul așteptînd sergenții?
Așa-i viața asta! Stai nițel, nea Ușchitu' să-mi trag sufletul.

Se opriră la marginea pădurii. Ăla micu' se lungi pe spate, respirînd greu. Sile bătea pe loc ca armăsarii:

— Auzi, lepra dracului! Ptiu, trăsni-l-ar Dumnezeu și n-ar mai ajunge ziua de mîine!

— Dacă nu vedeai puterile venind grămadă, nu credeai.

— Cum să crezi mă, e de crezut?

Litruță fuma privind catranul cerului. Întunericul rece le da tîrcoale, li se strecura hoțeste în suflet. Ușchitu' scupă scîrbit:

— Bine-a zis cine-a zis, ferește-mă Doamne de prieteni...

— Acu' degeaba te caciolești, asta este! Noroc că ne-a înțolit înainte.

— Ca să ne aiurească, bineînțeles! Să nu-l bănuim. Te caut eu într-o zi, frate Alecule! Nu scapi tu, mă, ăsta fericitul, fără să-ți mulțumesc.

— E adevărat ce zicea, l-au ținut ai matale prin școli?

— Trei ani, Mitule, de dragul meu. Stam nopțile să învețe că-i putoare, purtam aceeași cravată, la întâlniri pleca cu hainele mele.

— Și n-ai simțit jigodia-n el?

— Nu!

— Cînd eu zic că ești fazan... Ei, îi dăm bătaie?

În vale se zăreau aninate în noapte luminile Ploieștiului. Coborau măsurînd din ochi distanța.

— Cît să mai fie? întrebă hoțul.

— Doi-trei kilometri.

Întunericul își istovise puterea, da semne de moarte. Pășeau alături cu mîinile în buzunare. Ăla micu' tremura, îl ajunsese oboseala.

— Și zi așa, Mitule, iar te-a înțepat Sarsailă cu cornițele de-ai mirosit vînzarea.

— E bine?

— Mă, tu ai făcut legămînt cu el!

Litruță se opri o clipă. Spuse încet:

— Îl port în mine, gulie. Barem știu pe ce, nu mă lasă de izbeliște.

Își spălară pantofii într-un ochi de apă. Din mahalale răzbătea cântatul cocoșilor.

— Încă puțin și se luminează.

— Ce zici, nea Sile, intrăm?

— Dacă ai pe cineva, altminteri ne agață primul sergent.

— Hai spre gară poate ne oploșim în vreun marfar.

— Și dacă o ia în partea cealaltă?

— Las pe mine, le știu rostu'.

Atinseră primele coșmelii adâncite în somn. Case de gospodari mărgineni, cu răsaduri de ceapă înșirate sub geamuri și zăvozi ținuți în lanț să le apere chiverniseala. Dintr-o coastă a mahalalei țîșnea glasul tremurat al unui acordeon, se auzeau strigături și chiote de zaiafet.

Nările hoțului fremătau:

— Nuntă, de zarzavagii, neamule, acolo-i de noi! Țștia-s stup de bani, vînd usturoiu' cu trei fire la leu. Hăis, gloabă!

— Cum să intri, Mitule, în casa omului pe nepusă masă, fără să te cunoască?!

— Toți sînt pulbere, acu' duc paharu' la ureche. Ne lipim pe blăteanu.

— Ne scot în pumni...

— Aiurea! Chestia e să faci pe matolu', să te bați pe burtă cu gorobeții. Dacă întreabă mirele zici că ești din partea miresei și invers, dar nu întreabă neam, ți u pariu pe ce vrei.

— Ai tu un dar de a intra în încurcături...

— Pîină una, alta matale aiuriși ghemu' și eu l-am descurcat.

Se apropiară, lipiți de garduri.

Masa era aranjată în curte sub un salcîm. Masă lungă să încapă toată suflarea părților, încărcată de bunătăți. Litruță avusese dreptate. Nuntașii atinși de rachiu scăpaseră capul în blide, nu știau cum îi cheamă. Două becuri aninate în crengi vărsau o lumină untdelemnă, aproape că nu vedeai să duci la gură. Lăutarii trăgeau de scule să le rupă. Moglanii își scoaseră hainele, jucau cu cămașa ieșită din

brăcinari, muieri dabile, turnate în lamé, lepădaseră pantofii.

Fugiții se furișară într-o latură unde nu bătea becul.

Litruță își începu lucrarea, golind paharele ca un apucat. Băga mîna în farfuriile creștinilor, la nimereală, fără să aleagă. Sile era numai ochi:

— Mă, ăsta micu', mă fii atent!

Hoțul rînji cu gura plină:

— Mișto crăpelniță! Vezi-ți de treabă, neamule, îndeasă la raft.

Nașul luase rău purceaua de coadă, răcni dogit în capul mesei:

— Perinița!

— Să mor eu dacă nu pup mireasa! spuse Litruță ridicîndu-se.

— Fii serios!

— Pariu?

— O iei razna, Mitule, și nu e bine.

Dar Litruță sfeterisise deja o batistă, o-nvîrti deasupra capului, se duse înfipt la mireasă și-o îngenunche. Nu-l întrebă nimeni de sănătate. Colbul stîrnit în vălmășeală, înnegrea muierile balcîze, asudate la subțiori.

Sile își domoli spaima. Gusta molanul rotindu-și privirea jur-împrejur.

Nașul, om în puterea vîrstei, un munte de român cu obrajii rumeni, era pus pe blăstămății. Alegea trufandaua, fete crude, aproape copii, le rupea de mijloc, căutîndu-le gura. Litruță grămadă la coptură, cele sărite de patruzeci ale lui erau. Doape îndesate cu chișca, mai în glumă, mai în serios, umblau leșinate după govia hoțului. Rîsul lumii...

În capul mesei, mirele, un firîngău titirit la șapte ace ducea din cînd în cînd mîna la buzunarul hainei. Prin stofă se ghicea purcoiul de sute, darul poftiților.

Ai casei împărțeau potroacele cu ochii la joc.

Litruță se prăbuși lîngă Sile:

— Îți place, neamule?

— Numai să se termine fără scandal.

— Dacă nu-și sparg capetele, n-au petrecut.

— Să nu ni le spargă nouă...

Ciorba acrită din belșug mergea unsă. Hoțul goli trei farfurii sorbind zgomotos.

— Nu fi târlă, mă, ăsta micu', mănîncă frumos!

Rămase cu lingura în mînă. Proptită de cerdac, o babă îi privea lung.

— Litruță, bătrîna a prins mișcarea, șopti Ușchitu'.

— Care? Aia smolită, numai piele și os, soacra mare?

— Da. Nu ne slăbește din ochi.

Pocitania rîse, plescăind din limbă:

— La mine se uită, cosorel, poștește la bărbat tînăr.

— Ptiu! Are cincizeci de ani cu bătaie, mă!

— E bună!

Lăutarii trecură pe învîrtită, mesenii dansau fiecare în legea lui.

Sile se ridică neliniștit.

Mitu Suveică se furișase sub pat, în odaia mirilor.

În ochii miresei stăruiau lacrimile. Bărbatul lua pentru a treia oară banii la număr, bombănind:

— Unșpe mii jumate! Ptiu! Nu știu ce m-oi fi mirînd: Patru mîrlani a cărat după el numai unchi-tu pentru trei sute! Păi să nu-l iei la pumni? Ce faci, fă, acolo?

— Nimic.

Mirele mai înjură un timp, apoi băgă banii în buzunar și puse haina cu grijă pe spătarul scaunului.

Litruță strîngea în pumn teancul de hîrtii rupte pe mărimea sutelor, zîmbind drăcește...

— Unde-ai fost? Întrebă Ușchitu'.

— Unde se duce omu' singur, toate vrei să le știi!

Zorile trudeau din greu să măture urmele întunericii. O lumină cenușie murdară stăpînea curtea. Vioristul mesteca crîmpeie de romane la urechea nașului, prăbușit, cu paharul în mînă. Nuntașii se răriseră, cei rămași priveau cu silă bucatele sleite.

Lîngă pridvor socrul mare se spurca înfierbîntat, cu părinții fetei:

— Asta fu masă, bă, mitocanilor?

— Mitocan ești tu cu tot neamul tău!

Bătrînul apucă un sifon. Babele începură să țipe ascuțit.

— Săriți!

— Îl omoară!

— Nu da, Dumitre!

Oaspeții făcură repede cerc împrejur. Litruță șopti Ușchitului:

— Cărbăneală, neamule!

Săriră gardul ieșind într-o uliță dosnică. Sile măsura din ochi buzunarul hoțului:

— Ce-ai acolo?

Litruță tresări, apoi începu să rîdă:

— O ciozvîrtă de pasăre... Pentru zile negre.

— Lacom mai ești, Mitule!

— Sînt!

O porni înainte mulțumit de întorsătură.

Litruță mototolea suta între degete. Cînd Ușchitu' răsuci capul aruncă bancnota ghem, în față. Sile o zări dintr-un ochi:

— A! Uite mă! Uite ce-am găsit!

— Ptiu! Prost să fii, noroc să ai!

— Tocmai acum cînd n-aveam un ban!

— Bravo, profesore!

— Nemaipomenit! Asta zic și eu baftă! Să-i dea Dumnezeu sănătate ăluia care-a pierdut-o!

— Amin! Dai și tu o cafea?

— Dau, cum să nu dau! Facem suta pe din două, frățește. Să știi că s-a-ntors norocul, Mitule!

— Ne-a cîntat cucu în față...

— De-acum numai așa o ținem.

Nu-și mai încăpea în piele. Litruță zîmbea subțire.

Intrară într-un bar de zi, comandară cafele cu zahărul pe dreapta și țigări.

— Ochii ca sarma, gulie, nu-i ridica din podele, poate mai gimbești ceva!

Hoțul stătea domnește, picior peste picior cu țigara în crăcanul degetelor.

— Ei, cum o mai sucim?

— Păi să luăm un tren. Mergem cu a-ntîia, uite așa de-ai naibii ce sîntem.

— Nu e bine, Ușchitule. Poterașii patrulează vagoanele... Hai la săru' mîna pe șosea.

— Cînd ți-or vedea ăia figura bagă o sută optzeci la oră...

— Ce vorbești, la nuntă cum fu?

— Erau praștie, Mitule, îi doborîse molanul. Ridică din umeri. Încercăm. Îndeasă și tu naibii bascul și mai cu seamă...

— Să nu zîmbăresc.

Leșiră la șosea. O oră au tot dat din mîini și nimic. Șmecherii o țineau drept, nici nu-i băgau în seamă. Hoțul făcea spume, era ugilît rău.

— Răsări-v-ar Dumnezeu un copac în față! Cui în cauciuc, huidumelor!

— Ți-am zis eu? Urlă pușcăria în tine.

— Lasă-mă dracului în pace!

Opri totuși un Fiat cu număr de Neapole.

— Tot italienii săracii! spuse Litruță alergînd după mușină.

Rezemat de volan, aștepta un tip brunet, o cadră de bărbat, cu părul negru smoolă și-o dantură de cinema. Prin cămașa desfăcută se vedea un medalion de aur și crucea pieptului năpădită de păr.

— Le știi vorbele, nea Sile?

— Cît a uitat bunicu...

— Profesorul lui pește! Ptiu!

— Am și greșeli. Mitule...

Hoțul explică prin gesturi c-ar vrea să meargă pînă la București, Ușchitu' scoase banii de ciubuc. Ș-o dată începu napolitanul să-i zică, de jurai că se bat calicii la gura lui. Îi pofti să urce. Țăla micu' se înfipse în față, Sile în spate. Italianul să scoată sufletul mașinii, conducea c-o mînă, cealaltă o întinse fugiților.

— Io sono Alfredo Panciotti di Napoli. Tu?

— Litruță.

Se repezise ca mireasa la așternut. Sile îi scăpă un cot.

— Sst! Ia-o ușurel.

— Pe ce chestie?

— Asta-i nume de şuț, mă!

Italianul măcina îndesat, zîmbind larg. Observă repede că băieții îs tufă și-o lăasă mai moale, trecu la semne. Împunse hoțul cu degetul, făcu același gest spre el.

— România, Italia... Frateli!

— Frateli! Frateli! repetă fericit, ăla micu'. Ai priceput, gulie?

— Ce să spun...

— I amigo?

Ușchitu' se recomandă născocind la nimereală:

— Liviu Ionescu, profesor.

— Profesore! Io, patrone... Ristaorante. Capito?

Litruță dădea din cap încîntat că le rupe:

— Ighen!

— Mă ești de spaimă! Taci dracului!

— Te ofțici că nu știi o boabă, îți spui eu!

— Așa e, dar taci!

Napolitanul scoase o sticlă de whisky, băută aproape în întregime și-i pofti. Ăla micu' repede cu ea la gură.

— Toarnă în capac, mocîrțane!

Mașina înghițea kilometrii cu polonicul. Trecu printr-un sat. Casele rînduite la marginea șoselei arătau soldurile de cărămidă acoperite cu viță. Soarele bătea în porțile albe, văruiute de curînd, întindea pe asfalt umbrele duzilor.

Italianul opri în fața unei grădini de vară. Coborî împingîndu-i gălăgios spre bar.

— E pus pe rele, observă Litruță.

— Numai să nu ne bage-n șanț. Fii atent, zîmboc, nu-l trage la băutură.

— Ăștia dacă se matolesc, dau și cămașa de pe ei.

— Cum să nu...

— Latini, guriță, nu freacă francu'! A tras o drojdie, i-apucă dărnicia. Gimbeală, fîșu' ăla îmblănit, al meu e!

Comandară Cinzano alb. Napolitanul nu mai contenea cu prietenia. Îl îmbrățișa pe hoț, pipăia admirativ toracele Ușchitului, turuind:

— Bravo! Bravissimo!

Litruță șopti fără să miște buzele:

— Auzi, nea Sile, n-o fi cumva d-ăla, cum îi zice, spatist? Prea se bagă-n mine...

La al doilea pahar italianul începu să cînte tare:

— *O sole mio...*

Consumatorii aplaudară numai așa, să întindă circul. Ușchitu' se întoarse către hoț:

— Mă, ăsta-i nebun, adună satul! Scoate-l naibii, văd că ai trecere.

— Cum se zice hai să mergem?

— Lasă, ia-l de mîină.

Litruță își dresă glasul.

— Amigo, volio... plecare. Idiom!

— Hai c-ai nimerit-o!

— Lets gău!

— Uite ce dă din ăsta micu'!

Italianul păru o clipă descumpănit. Mai trase la repezeală o cântonetă, apoi se hotărî:

— Si! Si! Andiamo!

Aruncă barmanului suta și se îndreptă spre ieșire ținînd fugiții de umeri. Cînd să pornească mașina motorul mut. Mai încercă de cîteva ori apoi sudui pe limba lui:

— Mama mia! Com e possibile?

— Uite că se poate! Treci la împins, gloabă spuse Litruță coborînd.

Își proptiră mîinile în port-bagaj opintindu-se pe ruptelea. Mașina demară brusc și fugiții căzură pe burtă. Abia cînd Fiatul se pierdu pe șosea, în mare viteză, înțeleseseră fenta.

Hoțul pipăi reflex buzunarul.

Banii dispăruseră.

Mult mai tîrziu aveau să afle că „italianul” era zulangiu din Constanța, unul Gică Oancea. Mașina o furase de la un localnic, numărul și-l ciocănisese singur. De-o lună vîntura țara în lung și-n lat prăduind fraierii...

Capitolul X: FIRELE SE ÎNNOADĂ

*Bătrîna surîdea enigmatic:
— Posibil nu înseamnă și obligatoriu!
Așadar, încă o greșeală.*

Sile observă că-i lipsește restul la suta cu noroc.

— Al dracului! M-a lecuit de bani...

Ăla micu' să moară și alta nu. Peste unsprezece mii, darul nuntașilor, se duseseră pe apa Sîmbetei. Nici măcar nu putea s-o spună de frica Ușchitului. Aduna în el otrava și-o dată izbucni:

— Ce face miliția, domnule? Cum nu-i strînge?!

— Chiar... Blestemul mocanilor din tren, Litruță. Ți-aduci aminte cum i-ai aiurit?

— Ptiu! Trăsni-l-ar Ăl de Sus și n-ar mai duce lingura la gură!

— De astă dată te-a uitat Sarsailă, trebuie să recunoști.

— Uliuu! Nu mi-o pica el în mînă?!

— Prea te omori și tu pentru cîțiva lei acolo!

— Cîțiva lei, ai? Scrișni înfundat: Dar la mîndria mea de şuț te-ai gîndit? Adică să mă fenteze pe mine, manglitor tîrnosit prin pîrnăi, un ăla, un amărît de zulitor, cu cașu' la gură?!

— Ai îmbătrînit, Mitule! Vin din urmă alții, mai șmecheri.

— Intră oftica-n mine, Ușchitul!

— Cred.

— N-am liniște pînă nu-i plimb șuriu' pe dinăuntru!

Amiaza somnoroasă dormea pe pîrloage, sîcîită de muște. Nu se clintea o frunză. Pe luciul asfaltului fata morgana întindea pînze de apă ademenitoare.

Mergeau toropiți de căldură. Ușchitu' căscă lung, gospodărește:

— Aș face o baie...

— Iar? Mai avuseși odată idei din astea și rămăserăm în izmene. Hai 'napoi să bem o bere.

— Cu ce?

— Ți-a umflat tot?

— Tot.

Începu din nou să spurce lumea șpilorilor. Sile aruncă fără urmă de glumă:

— Lasă mă, poate găsesc altă sută...

— Găsești pe dracu cu descîntu'! Cum nu m-am prins, frățioare, nu-mi iese din cap și pace bună! De tine nu mă mir, că ești făcut grămadă, dar eu? Îmi vine să mă iau la pumni... Auzi al dracului cu ce iordane umbla! Whisky, mașină a'ntîia...

— La urma urmei tot el s-a păcălit. A plătit la bar o sută și s-a ales cu optzeci.

Litruță îi aruncă o căutătură urîță, sări șanțul și se așeză sub un dud.

— Zi mersi că ne-a lăsat țigările, făcu Ușchitu' apropiindu-se.

— N-ai văzut ce fuma, spurcăciunea? Numa' d-alea americănești. Țol, țol, aur pe el ca la turci...

— Cheltuielnic.

— Vorba matale, nea Sile, vin din urmă alții, cu altă brînză-n straiță...

— Legea progresului, Mitule!

— Legea dracului!

Oftă din rărunchi ațintindu-și ochii departe, la marginea Bucureștiului. Sile văzu primele case, pete albe tivite cu verdeață și inima i se strînse:

„Acum începe greul!”

Fumau tăcuți, fiecare cu gîndurile lui. Într-un tîrziu Litruță aruncă chiștocul, scui pă birjărește după el și se întoarse spre Sile:

— De unde ești, gulie?

Ușchitu' arată spre oraș.

— Bucureștean născut sau d-ăștia făcuți pe puncte?

— Bunicul ținea pe vremuri o crîșmă în Dudești, *Mai ceva ca la Paris*, trebuie să fi auzit de ea.

— Cum să nu! Lîngă cruce, în capu' străzii... Zi asta era a lui bunelu?

— A lui.

— I-auzi, bă! Atîtea lovele să am eu cîte drumuri am bătut pe-acolo. La numărul 4 avea tractir Jeni.

— Una blondă, subțire? Întrebă Sile.

— O știi?

— Păi cine crezi că-i căra vinul și mezelicurile cînd dădea petreceri?

— Zău, mă? Înseamnă că-l știi și pe Ticluială.

Ușchitu' zîmbi:

— Ticluială zis Gheb...

— Era fratele meu de cruce, profesore!

— Ca să vezi ce mică-i lumea! Îl știu, cum să nu-l știu. A murit în cîrciumă, la bunicul.

— Așa e, bă! S-a luat în șişuri cu unu', Zane, din Colentina... Îl bătu pe spate. De ce nu spui, suflete, că ești de-al nostru?

— Sînt și nu sînt. În '46 m-am mutat în Sfîntu Gheorghe, tata lucra la poșta centrală, eu învățam la Matei Basarab... Ridică din umeri: Șaisprezece ani de toceală aiurea-n tramvai, la ce-mi folosește?

— Cînd zic că-i pierdere de timp... Bătuși aceeași smîntînă cu ăla grasu?

— Care?

— De nu-l mai încăpea cotețul. Fericitu'! Caiafa!

Trăsăturile Ușchitului se înăspriă:

— Profesorul Alecu Istrate... Da. Am isprăvit amîndoi geografia. De cînd eram atîtica visam să tot umblu...

— Unde?

— Prin lume. Să văd cum arată. Știi tu cum arată pămîntul, mă, ăsta micu'?

— Rotund...

— Nu știi, Mitule! Ușchitu' clătină din cap: Nimeni nu știe. Rotund ca un măr, lunguiet, ca o pară ori scobit pe dinăuntru de la un capăt la altul. O mie și una de presupuneri. Și se mai zice că în scobitura aia ar exista altă lume, o altă civilizație.

— Ția cu farfuriile?

— Ția, alții...

— Cum dracu, nene?

În ochii lui Sile ardeau lumini verzi. Se ambalase.

— Închipuiește-ți, Mitule, când vine iarna la pol, animalele în loc să coboare înapoi, spre noi, unde-i mai cald, se îndreaptă într-acolo.

— Aiurea?

— Fapt constatat! Iarna la polii pământului durează șase luni. Șase luni de întuneric și ger cumplit, și totuși le atrage. Merg ce merg și-odată dispar. Și-acum te întreb eu, unde dispar?

— În scobitura aia?

— Vezi bine. Altminteri nu s-ar duce la pieire, le-ar opri instinctul.

— Așa e fratele meu! Aveam noi un câine tărcat. La cutremurul din '40, c-o zi-nainte, urla de nebun, se smucea să rupă lanțu'. Vorba matală, instinctu'...

— Nu-i exclus deci, reluă profesorul, să existe o grotă de mari dimensiuni, o lume pierdută...

Hoțul se scărpină la ceafă nu prea convins:

— Adică, să n-o fi oblicit neam, de-atîta amar de vreme?

— Omul nu poate ajunge.

— Nici cu avionul?

— Nici. Tu ești convins că mergi drept și în realitate faci un ocol. E - cum să-ți spui eu ca să pricepi - o forță care te îndepărtează.

— I-auzi drăcia dracului!

— Te umflă rîsul numai când te gîndești! Umblă oamenii prin lună și habar n-au pe ce lume trăiesc! Am văzut harta pământului desenată cu peste două mii de ani în urmă. Ei bine, de la o anumită înălțime așa se vede! L-au fotografiat cosmonauții.

— Ce vorbești, nene? Adică...

— Stai că n-am terminat! În una din primele hărți ale pământului, e indicată o insulă ținută în spinare de trei pești.

— Așa.

— Acum câțiva ani, Cousteau, mă rog, un francez, a cercetat-o cu batiscaful, o odaie de oțel care poate să coboare la mare adâncime. Închipuiește-ți, insula respectivă e susținută de altele trei.

Hoțul asculta cu sufletul la gură clipind mărunț. Sile înșiră aprins enigmele globului, vorbe despre petele albe, despre misterul statuiilor din insula Paștelui, o mie și unu de fenomene fără explicație. Desenă cu un băț, în tină, conturul continentelor, încercuind regiunile în care se mai practică canibalismul. Litruță scuiă îngreșat.

— Adicătelea dacă pic în mîna lor, mă halesc?

— Pe tine nu, Mitule, s-ar otrăvi... Știi, noaptea pînă să mă fure somnul, mă gîndesc ce-aș face eu ajuns în pustietate, cum m-aș descurca...

— Singur?

— Singur.

— Mori dracului. De urît și tot mori.

— Șapte ani a trăit un spaniol – unul Serano – pe o insulă, fără apă, fără o frunză, fără nimic.

— Și ce glojdea, neică?

— Broaște țestoase.

— Aoleu!

— Sîngele îi potolea setea, carnea foamea, din carapace și-a făcut colibă. Așa ceva aș vrea...

Litruță îl privea dintr-o parte. Îngîină nesigur:

— Șapte ani să halești la broaște?!?

— N-ai înțeles, mă, n-ai înțeles nimic! Există bucuria izbînzii acolo unde moartea pîndește la fiecare pas, bucuria locului descoperit de tine, pe care nimeni nu-l bănuiește, nu știe cum arată... Oftă ațîntindu-și privirea în depărtare: Am visat să umblu, aranjaseam o plecare cu un grup de geologi, tocmai așteptam ne iasă pașapoartele cînd s-a întîmplat nenorocirea.

Litruță clătină din cap:

— Și 'mneata, nene, prea...

Se opri. Privirea Ușchitului împrășca venin.

— Tu ce făceai în locul meu?! Să-l găsești pe frate-tu, Gheorghe, sau cum îl cheamă...

— Gheorghe.

— Să dai de el, în patul tău, cu nevastă-ta?!

— Păi ce eu sînt, fazan să mă însor?

— Zi că erai însurat! Și mai zi că țineai la ea ca la lumina ochilor. Nu ți se urca sîngele în cap? Nu-i ucideai pe amîndoi?

— Este.

— Așa mi-a fost mie scris, Mitule.

Litruță surîse:

— Îți scrii singur, cocoș! Îți scrie sîngele.

Tăcură. Hoțul pîndea liniștea Ușchitului. Sile mușca țigara pradă unei dureri vechi, acre, cuibărite în fundul inimii.

Pe marginea șanțului curgeau în șuvoi subțirel Maicile Domnului, sutanele roșii desenau, printre romanițe, un zig-zag sîngeriu.

Șuțul rupse o floare și începu să-i despoaie pe petalele.

— Păi să nu-i dai dreptate lui ăla, fericitu'? Douășcinci de bani, alo, mami vezi că vin, și nu te doare capul!

— Adică să-mi fur singur căciula?!

— De, gulie, nu făcurăm noi lumea... Ai mulți puradei?

— O fetiță. A luat-o văru-meu...

— Ăla lunganu' cu mașina? Ochelaristu'?

Sile își aminti pocinogul:

— Îmi vine rău numai cînd mă gîndesc! Cum naiba am uitat bocceaua?

— Lasă, neică, poate a scăpat... Am eu așa o presimțire că-l găsești acasă.

— Să te-audă Dumnezeu!

— Nu știi că la barza chioară îi face Ăl de Sus cuib? Ca la table: joacă agiamiu' aiurea și tot bine iese.

Ușchitu' mergea întins, mînat de un gînd, Litruță lipăia în spate des, mărunt, aproape în fugă.

— Nu-i bine, nea Sile!
— Ce nu-i bine?
— Ce vrei să faci. Casa e pîndită, ştiu că o să te răzbească dorul de fetiţă.

— Trebuie s-o văd, Mitule! Mă usuc dacă n-o văd!
— Nu spui eu? Te-anină urgent, asta-i nada! N-are telefon?

— Ba da.

— Bagă-i o sîrmă!

În ochii Uşchitului jucau lumini drăceşti. Spuse cu căldură:

— A împlinit şapte ani, acum, în aprilie, o fi la şcoală...

— Studentă în clasa I-a neamule, n-ai s-o mai recunoşti. Adăugă încet: Mă, nea Sile, mă, trăi-te-ar Dumnezeu, nu te repezi cu oiştea-n gard! Stai să se răcorească sîngele. Ia acilea o ţigară...

Răriră paşii. Uşchitu' îşi muşca buzele:

— Cum să fac, Mitule, învaţă-mă!

— Văru-tău e'nsurat?

— Este.

— Dacă l-au priponit o să răspundă nevastă-sa. Clătină din cap. Nasol! Mi-e că se lasă iar cu vînzare.

— Sîntem neamuri...

— Oţi fi voi, dar eu unul n-am încredere în fufe! Îţi întind clapca la fix, uite-o aşa de-al dracului, darmite cînd le-ai pricinuit rele... Lasă-mă pe mine, nu-mi cunoaşte vocea.

— Şi ce-i spui?

— Că-s de la *Prazul Vesel*. Parcă la aprozar ziceai că lucrează.

— Da.

Găsiră un telefon la *Parcul Privighetorilor*. Litruţă întinse mîna:

— Ieşi c-o fisă.

— De unde? Mărunţişul l-am lăsat bacşiş.

— Ptiu! Te-apucă dărnicia!

Hoţul intră în local. După cîteva minute ieşi învîrtind între degete 25 de bani. Profesorul se încruntă.

— L-ai furat!

— Chiar așa? Nu știi fenta cu schimbul? Te cauți prin buzunare, pînă cînd fraieru' o lasă baltă.

Sile făcu numărul:

— Întreabă de Poșircă.

— Țsta-i bun de responsabil la vinuri... Își dresе glasul: Cu tovarășul Poșircă, vă rog. Răsuflă ușurat. Matale ești? Țla micu', prieten cu Țla prostu', de uită bocceaua în mașină... Pînă acilea, bine...

Ușchitu' îi smulse receptorul.

— Sandu? Eu, vere, eu frățioare! De la Băneasa. Aha. Înțeleg, supraveghează casa...

— Ce ți-am spus! șopti repede Litruță.

— Fii atent să nu se ia după tine! În regulă, te aștept la restaurant.

Închise frecîndu-și bucuros mîinile. Litruță se și repezise la o masă:

— Ospătar! Adă, frate, berica aia, de-o oră aștept!

Sandu Poșircă goli paharul:

— Ca-n filme, pe onoarea mea!

— Da, spuse Ușchitu' încheindu-și povestea. Și tu?... Mi-era frică să nu te fi aninat.

Ochelaristul oftă clătinînd din cap:

— Prin ce am trecut, nu mă-ntreba! Noroc că venisem cu mașina altuia. Pe-a mea au întors-o în fel și chip, doar, doar or găsi vreo urmă, ceva.

— Dacă nu te-au ajuns atunci...

— S-au oprit, vere, v-au văzut cînd ați sărit.

— Norocul tău.

— A doua zi, miliția la ușă. Unde am fost noaptea, ce martori am... Patru ore m-au sucit! Mai cu seamă unul...

Litruță deveni atent:

— Unu' pămîntiu la obraz?

— Cu niște ochi să juri că-s veșnic stinși. Maiorul Dașcu.

— Clar! făcu hoțul oftînd.

— Omul tău, Mitule!

— Omul nostru...

Sandu Poșircă comandă mici și încă un rînd de sticle:

— De cînd sînt n-am văzut anchetator mai al naibii. Și vorba ceea, nu-s de ieri, de-alaltăieri... N-a crezut o iotă din tot ce-am spus. A lăsat un sergent pe lîngă casă. Te-așteaptă, Sile!

— Știu.

— Pînă și la școala fetei pîndesc.

Ușchitu' tresări. Întrebă încet:

— Ce face?

Poșircă lăsase privirea în jos, doborît de ochii fugarului. Sile îi apucă brațul în menghinea degetelor.

— Bine.

— Ce înseamnă, bine?

— Mă, Vasile, nu mi-o lua în nume de rău.

— Vorbește!

— Fetița nu știe... Nu i-am spus...

— Ce?

— Cine-i taică-său. A crescut la noi de mică...

Hoțul văzu cum fața Ușchitului își pierde sîngele. Se repezi cu gura:

— Stai blînd, neică! Omu' are dreptate, ce rost avea să rupă inima copilului, s-o amărască de mică: la-o înțelepțește! Mai judecă și cu schepsisu' nu numai cu pumnii! Las-o așa, batăr pînă crește.

Mînia Ușchitului se frînse. Avea ochii împăienjeniți de-o boare.

— Cum arată?

Sandu Poșircă scoase poza din portofel. O fetiță subțiratică, cu codițe și uniformă.

— Am făcut-o astă-toamnă. Prima zi de școală...

Degetele lui Sile, mari, noduroase mîngîiau obrazul de carton. Lacrimi grele, fierbinți pătau șorțul în pătrățele.

Ochelaristul scoase un teanc de sute, îl întinse discret:

— Uite banii ăștia, vere, să aveți de-un început Mîine scot alții.

Ușchitu' strecură bancnotele în buzunar.

— Cît mai am la tine?

— Douăzeci și șase de mii.

— Jumătate mi-aduci, jumătate oprești pentru cheltuiala cu fetița.

— Mă vere...

— Gura!

Sandu Poșircă ridică din umeri:

— Cum zici tu, dar nu e bine! Ai nevoie de bani.

— Într-o lună mă pun pe picioare. Poți să ne faci rost de două buletine?

— Vorbesc diseară cu frații Trică, dacă nu i-au arestat. Gazda am aranjat-o.

— Unde?

— La o mătușă de-a neveste-mii, ia studenți cu chirie. Rubedenie de-a șaptea spiță, n-au cum să se prindă.

Sile se strîmbă sceptic.

— Când i-o vedea mutra ăstuia, frumosu'... Numai a student nu calcă.

— I-am zis că sînteți medici din provincie, veniți la un concurs.

— Altă viață, observă Litruță. Poate o-mpinge dracu' să mă întrebe de niscăi boli!

Profesorul îl privi iute:

— Apropo, Mitule, fii atent, nu scoți o vorbă!

— Mi-e că scoate ea, știu eu cum sînt babele cînd dau de doctori...

— Te prefaci că înveți. Bună ziua, bună seara și ochii pe carte.

— Vai de sufletul meu amărit!

Ușchitu' se răsuci spre Poșircă:

— Spune-mi, Sandule, nevastă-ta știe?

— Nu. M-am gîndit că, oricum, e femeie, o mai scapă.

Hoțul răsuflă ușurat:

— Te-ai gîndit bine, neamule!

— Zi adresa.

— Str. Popa Tatu 216. Doamna Alexandra Angelescu.

— Stă cu cineva?

— Singură, vere, păi ce-s nebun să vă bag la comun? Bătrîna umblă cu crucea-n sîn, o să vedeți. Dau eu telefon înainte.

Ușchitu' se uită la Litruță:

— Trebuie să cumpărăm schimburi, cămăși, valize. Acum ești și tu doctor!

— De mult, gulie! Vindec fraierii de lovele...

Sile se juca cu paharul. Spuse încet:

— Diseară vreau să-mi văd fetița.

Ochelaristul se întunecă, ceru din priviri ajutorul hoțului. Litruță o luă pe de departe.

— Știi ce mă gîndeam eu...

— Diseară vreau să-mi văd fetița! repetă apăsător Ușchitu'.

— Cum s-o aduc, vere? De cîte ori ies cu ea se ia unul după mine.

— Înțelege și 'mneata! completă Litruță.

— Faci pe dracu-n patru și vii cu ea!

— Maică Precistă!

— Mă, nea Ușchitulule, vrei iar s-o-nbulinăm? Țasta-i cîrligu' presarilor, punem singuri capul sub evanghelie.

— Tu să taci, auzi! Își luă tîmplele în mîini. O scoși la plimbare, în Cișmigiu. Eu stau pitit undeva... Adăugă șoptit: Trebuie s-o văd, fraților, altminteri mă desfac!

*

Bătrîna le servise dulceață, apoi cafele, adusese în cameră un vas cu flori. Casa veche, boierească, strălucea de curățenie, fiecare lucrușor își avea liniștea lui, parcă te aflai într-o catedrală.

Litruță se foia neliniștit.

— Iar ai draci, Mitule? întrebă Sile îndată ce rămăseseră singuri.

Hoțul începu să rîdă.

— Mă simt nasol, frățioare... Vezi tu, toată viața am fost deprins cu mardeala și înjurăturile. Acu', aici, parcă nu-s la mine acasă, nu știu cum să-ți zic...

— Am înțeles, nu ești în elementul tău.

— Barem o privire strîmbă, ceva... Cînd se uită la mine cu ochii ăia dă miel, mă umflă plînsul.

— Nu-ți fă griji, te spurc eu!

— Profesoarește? Ca la școală? N-ai vorbe...

— Am învățat cîteva prin pușcării, nădăduiesc să-ți placă.

Cumpăraseră schimburi noi, pijamale, scule de bărbierit, săpun.

— Du-te și fă un duș, Mitule!

— Dar ce, mă, mîine-i Paștele?

Sile ridică plapuma de satin roșu, descoperind cearșaful spumă.

— Ai văzut așternutul?

— Au! Eu mă-ntind pe jos, să n-am spor! Nu-i de mine...

— Urgent la baie și freacă naibii picioarele cu sîrma de podele! Vezi c-am luat și niște lavandă, dă printre degete.

Hoțul se întoarse după cinci minute:

— Nu știu unde-i lanțu' de la tauleță, nea Ușchitule! N-am mai văzut modelu' ăsta...

— Cum arată?

— Lunguiață, ca o cadă de copil.

— Cu găurele?!

— Așa, așa...

— Ptiu, fir-ai al dracului! Ai spurcat bideul femeii!...

*

Înserarea întindea umbre albăstrui deasupra aleilor, îmbrățișa insula într-o lumină molcomă.

Luaseră loc la o masă, mărginașă, aproape de lac.

Litruță își lăsase mustață subțire de crai, purta cămașă roșie, damblaua lui, și pantofi cu talpă triplă. Sile frămînta în mînă paharul cu bere, pîndind bărcile.

— Hai s-o roim, nea Ușchitule! șopti hoțul.

— Nu!

— Se lasă cu jelanie, ascultă-mă ce-ți spui, mă-nțeapă Sarsailă.

Dar Ușchitu' nu-l mai auzea. Pe luciul plumburiu al apei luneca barca lui Poșircă. Fetița povestea ceva gesticulînd cu amîndouă mîinile. Sile o mînca din ochi, buzele se mișcau încet, rosteau vorbe neînțelese, bărbia îi tremura.

Hoțul cercetă neliniștit împrejurimile. Văzu a doua barcă venind din urmă. Un tip solid într-o haină scurtă de piele lopăta privind tufișurile înșirate pe mal. În dreptul insulei întoarse capul și Litruță avu impresia că pentru o clipă, vîslele rămaseră neclintite.

— Bă frățioare, ia bunghește-te la ăla trupeșu'! Pui pariu pe ce vrei că-i presar!

Ușchitu' nu-i răspunse. Avea lacrimi în ochi. Paharul îi pocni între degete. Continua să frămînte cioburile, sîngele se prelingea pe la încheieturi. Barca ochelaristului ocoli insula și dispăru. Litruță sări de pe scaun, forfecînd cu ochii mulțimea.

Omul în haină de piele acostase lîngă podeț și se îndreptă glonț spre telefonul public instalat la intrare.

— Șase!

Ușchitu' se suci greoi, privindu-l curios, ca și cum atunci îl vedea pentru prima dată. Țăla micu' îl zgîlțîi de umeri:

— Roiu, neamule, că potera-i pe noi!

Sile țîșni în picioare răsturnînd scaunul. Scopceau printre mese căutînd din ochi izbăvirea. Lunganul în haină de piele răsări cu pistolul în mînă.

— Încotro, băieți?

Încremeniră. Litruță întoarse privirea. Ospătarii îi înconjuraseră din toate părțile, strîngeau cercul.

Capitolul XI:

CATCH AS CATCH CAN LA „MONTE-CARLO”

*— Avea serioase motive să înțeleagă,
în sfârșit, cu cine are de-a face!
Toată lumea fu de acord.*

Verdele de bahnă stătută umpluse ochii Ușchitului. Căuta chiondriș, jur împrejur, cu fața pămîntie. Venele gîtului răsuceau frînghii. Un regiment de draci și jilavi îi furnicau degetele. Își mușcă buzele adînc, pînă la sînge și slobozi pumnul.

Izbit în vintre, omul se chirci scăpînd arma. Sile făcu vînt pistolului cu piciorul, răcnind:

— Așa, băiete, acum să te văd! Apoi către Litruță: Nu te da prins, ăla micu’!

— Nici o grijă, neamule! Asta-i muzica ce-mi place!

Suveică culcă huidumele repezind șpițul pantofilor în fluierul piciorului, le fărîma ciolanele. Ghiftuiții, dădură înapoi pe brînci, înjurînd de mama focului. Cei tineri, mai sprinteni, încă nedeprinși cu osînză traiului bun, roiau împrejur cercînd să-i încolăcească picioarele.

Sile lupta din greu cu omul în haină de piele. Era uns cu toate alifiile. După o clipă de buimăceală ocoli ploaia de pumni prin fente scurte.

Moglanii rămași cu paharele în mînă salivau de plăcere, muierile măcinau gureșe:

— Nu te băga, Alecule!

— Hai acasă!

— Ce face miliția, oameni buni?!

Chelnerii jucau pete albe în ochii hoțului. Puse mîna pe un scaun și-l roti deasupra capului. Se apropia de Sile, croind în treacăt luminile joase, risipite pe margine. Spate în spate prinseră curaj. Ușchitu' pocnea cu pumnii, hoțul cu picioarele și gura:

— Face-ți încoa, bă, jigăniilor! Să vă învețe tata meserie!

— Ăsta-i gata!

— Scoate șișul, nea Sile!

— N-am.

— Sparge o sticlă și dă-le buzunar la beregată!

Ușchitu' înțelese repede că nu mai pot răzbi spre ieșire:

— În apă!

Săriră amîndoi odată.

Noaptea își slobozise întunericul, umplea lacul de umbre. Se adăpostiseră într-o beucă săpată în coasta insulei, sub terasa de beton. Milițianul și chelnerii scrutau de-a valma apele negre. Vocile se întretăiau, fiecare da cu socoteala!

— Tre' să iasă ei!

— Atenție la pod!

— Căutați sub terase!

Cîteva lanterne prinseră să pipăie undele, degetele de lumină vînturau apa.

Fugiții nu clintiră. Stăteau la afundiș, scobitura le îngăduia să țină gura afară.

Litruță prinse mîna Ușchitului și-o strînse.

Cinci ceasuri au răscolit parcul palmă cu palmă. Reflectoarele măturau tufișurile, zăvozii mîrîiau nemulțumiți.

Treptat, hălălaia se topi. Ridică capul. Erau vineți de frig, vitruți de puteri. Se tîrîră pîndiș, pînă la stiva de lăzi goale, din spatele magaziei. Hoțul clănțănea zgribulit.

— Altă dată să nu ieși din vorba mea, bă, ăla prostu'! Ți-am spus că-i clapcă?

— De, Mitule. Sile oftă privind jur împrejur: Or fi plecat?

— Pe dracu!

Strîngea rău. Hainele ude se lipeau de trup, un vînt subțire, rece, le da tîrcoale. Profesorul izbucni:

— Cine m-o fi blestemat, Mitule, cu norocul ăsta?

— Norocu' și-l mai face și omu', gulie! Sst!

Un sergent major trecu în fugă pe alee. Sile clătină din cap lămurit:

— E clar! Trebuie s-așteptăm pînă dimineața! Lume, vînzoleală, mai ușor te strecori.

— Ești fazan rău, frățioare! Închid grădina și nu-ți lasă fir de iarbă necercetat. Singura scăpare e să cărăbănim acu', pe negreală.

— Cum? Leșirile-s păzite.

— Sărim gardul la blocuri. Ăle vechi au balcoane pînă jos. Intrăm în casa gușterilor, schimbăm țoalele, și cărel poteca pe scara a mare.

Ușchitu' oftă:

— Să nu scoatem dracului boii fără coarne! Fii atent, Mitule!

— Nici o grijă. Las' pe mine, trag eu scurta. Mă duc s-arunc un ochi.

Lui Sile nu-i plăcu cum sunau vorbele hoțului. Păreau învățate. Vru să-l oprească, dar Litruță o și luase din loc aruncîndu-i peste umăr.

— Stai în priveală!

Apoi dispăru.

Monte Carlo își stinsese firma, personalul plecase acasă, ori prin spitale. Rămăsese doar responsabilul. Înșira pagubele unui individ înalt, ușor adus din spate: două geamuri, patru felinare sparte și trei chelneri în ghips...

Făptura șiștavă a hoțului lunecă printre mese, găsi adăpost în spatele unui stîlp de beton. De acolo putea să vadă orice mișcare.

Se chirci brusc înjurînd birjărește.

Îl recunoscuse pe maiorul Dașcu.

Steaua ciobanului se scălda în lac stîrnind orăcăitul broaștelor. Litruță se tîra printre tufișuri tresărind la fiecare

zgomot. Ajuns la capătul grădinii scuipe cu obidă: gardul era supravegheat.

— E albastru, Ușchitul! șopti hoțul așezându-se lângă profesor. Poterașii stau sub garduri.

— Bănuiam.

Sile Dragu privea abătut un felinar singuratic, năpădit de floare, Litruță își mesteca neputincios furia.

— Și-acu' ce-mi stai soacră?

— Ce-ai vrea să fac?

— Pune naibii capu' ăla la bătaie dacă tot ți l-a dat Dumnezeu pe umeri, poate iese ceva. Știi cine dă poruncile? Maiorul Dașcu. E acilea-n spate...

— Omul tău. Omul dracului!

Văzu un sul de sfoară aruncat într-o cutie. Îl cântări în palmă pe gânduri.

— Hai să te scoată tata la liman.

— Pe frînghie nu mai umblu, să fim înțeleși.

— Geambăț ești fratele meu!

— Oi fi.

— Ține-mi umbra!

Se furișară printre boschete spre blocuri. Litruță pipăia întunericul cu ochii și degetele. Drumul era lung, anevoios, trebuia înconjurat locul, traversate două alei. Profesorul respira greu.

— Sonoru', gloabă! șopti Mitu Suveică. Ține-ți aburii!

Chiti un tufiș de bujori, aflat sub privirea sergenților. Îi făcu semn profesorului să rămână pe loc și se târî spre buchetul de flori căutînd locurile stăpînite de umbre.

Sile asculta încordat. Umbletul hoțului nu născocea nici un zgomot. Îl văzu trecînd sfoara pe la rădăcina tufei, apoi întorcîndu-se cu aceeași precauție.

— Felu-ntîi! spuse Litruță la urechea profesorului. Pricepuși ceva?

— Nu.

— E și greu... Cît să fie d-acilea pînă la tufiș după capul tău ăla prostu'?

— Vreo cinzeci de metri.

— Și pînă la gard?

— Douăzeci.

— Dar de ventrilogi auziși, gulie? Ochii ca sarma! Strigă înăbușit, dar îndeajuns de tare: Atenție, Ușchitul! Poterașii!

Profesorul îl privi solomonit. Vocea lui Litruță venea dinspre tufa de flori. Hoțul smuci sfoara și capetele bujorilor prinseră a se legăna.

— Ți-a picat fisa, cosorel?

— Extraordinar! Cum...

— Sst!

Recuperă sfoara la repezeală. Era și timpul. Doi milițieni înaintau spre tufiș, lăsînd slobod drumul spre blocuri. Fugiții se strecurară printre boschete și săriră gardul.

Ușa de la balcon era întredeschisă. Litruță o împinse ușurel și pătrunseră într-o sufragerie de avuți.

— Ești dement! suflă profesorul. Dacă se trezesc?

— Cine? Tata moșu? Husăanii ne-au lăsat vorbă că-s în concedii. Arată hîrtia albastră de la geamuri – semnal sigur pentru prăduitori că-și pot face serviciul fără grijă – lustra și fotoliile acoperite cu huse. Rostuiește niscai trențe uscate. Alege tu, eu cînd mulg vaca îi smulg și țîțele...

— Suveică!

Hoțul își bătu exasperat palmele:

— Iar începi, mă?

— Cît ești cu mine nu te atingi de un singur capăt de ață!

— Schimb pe schimb, mireaso! Lăsăm zălog țoalele noastre, e bine așa? Uite colo dulapul.

Sile Dragu deschise ușa unui șifonier masiv, sculptat cu dichis. Trase două cămăși, vru să scoată o pereche de pantaloni, dar mîna îi încremeni. Degetele întîlniseră nasul, ochii și gura unui chip rece... Șopti sugrumat:

— Un cadavru!

*

Așezat la o măsuță în apropierea barului, maiorul Dașcu primea raportul subalternilor:

— Sergentul Dima susține că a auzit clar vocea lui Mitu Suveică, ceilalți au văzut tufa de bujori mișcându-se.

— Și?

Locotenentul ridică din umeri.

— Nimic. Probabil a atins florile vreun câine vagabond, că-i plină grădina.

— Probabil...

*

Mitu Suveică croi pîrtie printre bodroanțe cu amîndouă mîinile și începu să rîdă:

— Vino să-ți vezi cadavru', gloabă!

Trase afară din dulap o arătare, mărunțică și smolită, speriată de moarte. Profesorul scuipe cu năduf:

— Ce făceai acolo, domnule?!

— Aștepta tramvaiul 14, răspunse amuzat Litruță. Cîntări expert chipul omulețului: Trosnitor?

— Așa și așa...

— Cum îți zice?

— Lică Stănescu, boierule, pupa-ți-aș tălpile. Amărăștean, vai de viețișoara mea.

Litruță se întoarse spre profesor, clătină din cap cu înțelepciune:

— Uite cine a ajuns să strujească bucureștenii! Se duce dracului tagma hoților, Ușchitul!

— Dă-l naibii, era cît pe ce să fac infarct!

— Întîi să-i aud cîntarea. Rahovean?

— Ași! Din Găneasa, împărate. Comuna Găneasa.

— Oi fi țăran, ai? Agricultor...

— Plugar, frumosule, ochiosule...

Mitu Suveică rîdea subțire. Profesorul cerceta noaptea prin ușa balconului.

— Ia arată tu moșului ce ai prin buzunare.

N-avea decît un șperaclu și cîteva fise de cincisprezece bani. Litruță îl măsură cu disprețul hubărilor.

— Cum ieși, mă, în treabă fără șundrea?

— Au! Se lepădă scuturîndu-și mîinile. Să n-aud!

— La cine ai ucenicit?
— Sînt un tovarăș cinstit, mînca-ți-aș chenzina, am fost și la muncă voluntară...
— I-auzi! Atunci ce căutai prin dulapul creștinului?
— Mă rătăcisem prin Cișmigiu...
— Și-ai luat-o de-a dreptul, completă Litruță. Ascultă, mă, prăpăditule eu sînt șuț de meserie, știu să pui geana. Așa că treci pe ghe dur! Cînd ai intrat?
— Spre seară.
— Tu aiuriși ușa de la balcon?
— Păi? Cînd să bag în marșalier mi-a înghețat inima. Încolțise miliția...
— Puteai să ieși prin față.
— Nu văzuși broasca! De cinci ore mă canonesc s-o dășchid.
— O fi lucrul dracului?
— Este.
— Dă-ncoa șperaclu, tolomacule!
Lică Stănescu îi întinse scula. Cît ai bea o cinzeacă, Litruță veni de hac încuietorii. Deschise larg ușa.
— Roiu!
— Și agoniseala?
— Rămîne aici! Apucă omulețul de guler. Dacă mă vinzi, pînă la ziuă te-ntind puradeii pe catafalc! Clar?
— Clar, împărate! Se opri în prag: Dă și mie un bănuț de tramvai.
— Valea!
— Dar o țigară îmi dai?
— Mă ție ți s-a urît cu binele!
— Spune-mi batăr cît e ceasul...
Mitu Suveică îi făcu vînt pe scară.
— Ai încredere? Întrebă profesorul.
— Îl am pe Sarsailă în slujbă... Stă blînd, nu m-anțepat. Ș-apoi frumosul ăla chiar dacă nu cunoaște meserie, un lucru tot a învățat: turnătorii nu apucă revelionul...
Ușchitul strănută înfundat.
— O gripă mi-ar lipsi acum...

— Ete hal de umblăreț prin pustietăți! Bagă gioalele în cadă, și dă drumu' la apă clocotită.

— Lasă, hai s-o ștergem.

— Treci pe prișnițe, gloabă! Nu ține tușitu' în cărăbăneală.

Profesorul măsură cu credință poalele grădinii. Șopti:

— E un milițian sub fereastră, Mitule!

— Fă ce-ți spun!

Sile Dragu trecu în baie. Litruță așteaptă să închidă ușa apoi caută grăbit în cartea de telefon. Ridică receptorul și formă un număr.

— Cu maiorul Dașcu.

— Cine-l caută?

— O cunoștință. Mitu Suveică.

Hoțul recunoscuse râsul maiorului.

— O veche cunoștință! Mă bucur că m-ai căutat, Litruță.

— Mie-mi spui?

— Iar ai reușit să mă păcălești...

— E bine?

— Deocamdată. Pentru ce m-ai sunat?

— Să-ți fac o plăcere în organism.

— Ești amabil, Mitule. Ei, s-auzim propunerea, pariez că ai o idee.

Mitu Suveică ascultă atent zgomotul dușului apoi șopti.

— Schimb pe schimb!

— Adică?

— Îmi lași căile slobode și-ți pun profesorul pe fărâș.

— Prietenul dumitale de excursie... Nu s-ar zice că știi ce-i aia recunoștința. Hm! Cam puțin, Mitule, valorezi două milioane de dolari.

Moțul își mușcă buzele:

— Îi facem la jumate!

— Ai dumneata inima asta?

— Nu mă crezi!

— Dacă-ți dai cuvântul de onoare...

— Lasă iordanele, domnule maior, sînt pe bune. Jumé-jumé! Un milion de dolari!

— E cam mult, Mitule, prea mult pentru un singur om.

— Te norocesc, ai lovele p-o viață, bașca profesorul. Pe Ușchit ți-l livrez acum...

Sile Dragu descoperi într-o debara pantofi pe măsură. Îi încălță. Văzu în dormitor al doilea telefon, în derivație și hotărî să-l sune pe Poșircă. Ridică receptorul. În locul tonului auzi vocea lui Litruță, apoi pe a maiorului.

— Nu te trombonesc, șerifule!

— Sînt încredințat, dragul meu. Dumneata ești om de cuvînt, ai pînă acum opt crime la activ. Cine urmează?

— Un presar cu galoane! Ține minte, domnule Dașcu, eu ți-s nașul!

Profesorul se crispă:

— Litruță!

— Ai deprins năravul slugilor, gloabă, tragi cu urechea?

— Acum a ridicat al doilea receptor, Suveică. Nici o grijă, nu te-a auzit, interveni maiorul. Presupun că vă aflați într-o locuință particulară cu două aparate în derivație. Domnul profesor Vasile Dragu, dacă nu mă înșel.

— Vă înșelați. Mă numesc Ușchitu', condamnat la zece ani. Atît! Celălalt nume nu înseamnă nimic...

— Sceptic?

— Resemnât!

— Nu s-ar zice dacă mă gîndesc la ultima ispravă. Apropo, m-ar interesa, cu titlu informativ, unde v-ați ascuns după... după întîlnirea de pe terasă.

— Sub terasă. Există o surpătură.

— Cunoșteți locul?

— Nu. Ne-a ajutat întîmplarea.

Maiorul rîse:

— Doamna aceea capricioasă... Mi-aș permite să observ că mizați prea mult pe ajutorul ei.

— Facem și noi ce putem, interveni Litruță.

— Poate-mi spui și cum ați părăsit grădina.

— Mucles, Ușchitule! Nu știi ce ocnă zace-n ăsta!

Maiorul făcu o mică pauză.

— Sfatul nu-i de lepădat, s-ar putea să leg firele. În sfîrșit, considerați problema rezolvată, domnule profesor?

— Pentru moment.

— Și pe urmă? Sînteți un om inteligent, mă mir că nu ați înțeles cît de ilară e tentativa dumneavoastră. Prima evadare, vă amintiți, a durat trei zile.

— Am avut ghinion.

— A doua nici măcar patruzeci și opt de ore.

— A fost insuficient pregătită, mă grăbeam.

— De astă dată ați beneficiat de toate condițiile, mă rog, aproape toate plus șansa. Și? Reconstituiți itinerarul: Bulibașa a refuzat să vă adăpostească în șatră...

— Nu mi-am făcut iluzii.

— Din cursa jitarului ați scăpat printr-o minune, Alecu Istrate s-a grăbit să înștiințeze autoritățile.

— Își va primi răsplata!

— Asta-i deja altă chestiune. Vroiam să rețineți că oamenii evită complicațiile, nu-i agreează pe cei scoși în afara legii. Sincer nu înțeleg ce nădăjduiți, un miracol la fiecare pas?

Ușchitu' asculta pe gînduri. Ridică din umeri.

— Ce altceva îmi rămîne de făcut? Să putrezesc într-o celulă pentru că fecioara cu ochii legați se încapățînează să rămîină intransigentă?

— Ați ucis, domnule Dragu!

— Mi-am păstrat demnitatea mea de om! Justiția și-a pregătit răspuns pentru toate încălcările regulilor de conviețuire, dar lasă nesancționată cea mai odioasă ticăloșie: mutilarea sufletului.

— O lacună...

— O crimă!

— Exagerați, domnule profesor.

Litruță începu să se foiască la celălalt receptor.

— Bă, nea Sile, bă frățioare, acu' te apucă limbarița?

— Gura!

— Umbli după coada prepeliței, să n-am spor!

Maiorul rîse.

— Excelent tovarăș de drum v-ați ales! Grijuliu, devotat, de nădejde, într-un cuvînt un camarad desăvîrșit. Adăugă apăsător: Știți ce mi-a propus adineauri?

Hoțul tresări. O întoarse ca în Colentina.

— Să jucăm geamparele.

— Să încetez urmărirea și vă pune la dispoziția mea pe fărăș!

În zadar încercase hoțul să întrerupă legătura. O păstra aparatul din odaia profesorului. Se grăbi să jure:

— Eu?! Să mor eu, nea Sile, să n-am parte de luminile ochilor dacă am zis așa ceva! Bagă strîmbe, vrea să ne-nvrăjbească, nu-ți dai seama?

— Fii pe pace, Mitule, spuse profesorul, oi fi tu parșiv, dar nici chiar așa.

Se auzi din nou rîsul maiorului Dașcu.

— Știți pentru ce-l urmărim?

— Știe, e bine?

— Lasă-l să vorbească!

— Umblă cu lorgu, profesore! Țsta are miere pe limbă.

— Vă ascult!

— Mă, nea Sile, mă frățioare, presaru' ține mingea. Avu o idee: Trimite puterile la telefoane și află de unde vorbim. Ne iau ca din oală.

— Sînt singur, Litruță. Dacă se apropie cineva auziți zgomotul pașilor.

— Îl crezi? Eu am roit-o!

— Vorbiți, domnule maior!....

— A atacat împreună cu frații Zugravu din Brăila duba care transporta valuta pe litoral. Un furt de două milioane de dolari.

— Oho! exclamă profesorul.

— Mint, Litruță?

— Am luat eu banii? M-ați dovedit?

— Nu.

— Atunci? Hai noroc și spor în ramură!

— Acum zece minute mi-ai oferit jumătate din sumă să te las în pace. Un milion, plus profesorul.

— Tromboane, neică! Vrajă!

— Perfect. Și faptul că ți-ai lichidat complicii tot minciună e? V-am spus toate astea, domnule profesor ca să știți cu

cine ați plecat la drum. Aș dori din toată inima să nu vă amintiți prea târziu cuvintele mele. O clipă!

Se auzi zgomot de pași, apoi vocea înăbușită a maiorului.

— Au reușit să scape. Anulăm operațiunea. Oamenii pot să plece acasă.

— Dos la față, Ușchitule! Caiafa le-a șoptit figura cu telefoanele!

Ușchitul frământa tulburat receptorul în palmă.

— Așteaptă!

— Ne reîntîlnim în una din zilele următoare spuse Dașcu revenind la aparat.

— Dacă spuneți dumneavoastră...

Litruță completă bine dispus.

— A trecut baba cu colacii!

— Ne reîntîlnim, domnule profesor! Ascultați-mi sfatul, renunțați la serviciile amicului Suveică, acum cît nu e prea târziu!

Nu găsiră pui de taxi liber așa că luară străzile de coarne. Litruță ținea trecătorii în priviri, profesorul pășea măcinat de gînduri. O ață de vînticel alungase miasmele orașului, aducea miros curat de floare prăduit din grădini.

— Ce-i, cosorel? întrebă hoțul măsurîndu-l scurt, îți așezi murăturile de icter?

— Tu l-ai sunat pe Dașcu?

— Vezi bine.

— De ce?

— A, asta era... Ca să te dau pe făraș, nu ți-a spus omul?

— De ce l-ai sunat, Mitule? repetă răspicat profesorul.

— Mă tu ești făcut grămadă rău! Ăla-i capeș, ținea puterile prin cartier pînă intra bălana în grădină. Cum să afle c-am roit-o?

— Aha.

— În cărăbăneală îți trebuie și unu' care le gîndește, gulie, ți-am mai spus. Apasă pe accelerator c-a-nceput să strîngă.

Zorile pîndeau mahalaua. Mergeau cu mîinile înfundate în buzunare, ascultînd vrednicia cocoșilor. Hoțul băgă un cot în șoldul lui Sile Dragu:

— Ți-a plăcut cum i-am fentat?

Buzele profesorului se lungiră a zîmbet. Prinse să rîdă ușurel, înfundat. Rîs nervos însoțit de sughițuri. Litruță îl ajunse din urmă. Rîdeau amîndoi în hohote stîrnind javrele cartierului. Un întîrziat cu servieta la subțioară îi măsură cu interes:

„Unde dracu or fi găsit ăștia deschis la ora asta?”

Capitolul XII:

UN FURT CA ÎN FILME

Monsieur Laurent decretă:

— Când te hotărăști să cumperi ceva de la un magazin de antichități, treci indiferent pe lângă obiectul vizat. Ți se va cere o sumă mult mai mică.

— Cu condiția ca anticarul să nu cunoască trucul...

— Ce zici, cocoș, ne ungem pe gît?

— Iar? Numai ce-ai băut trei sticle. Mă, tu ești născut în zodia rațelor!

Litruță își mîngîie pîntecele:

— Secetă mare!

Intrară într-o grădină mărginașă cu ulucile năpădite de iederă. Un munte de muiere, nădușită toată, sucea micii pe grătar ștergîndu-și degetele roșii, ca niște debrețini de poalele halatului. Chelnerii, cîțiva japi silnici la mers, serveau cu toporul la brîu, gata să-i apuce pîrțagul.

— Parcă ar da de pomană, constată hoțul oftînd. S-a suit scroafa-n copac! Ce luăm, bă, ăsta prostu'?

— Tu ce propui?

— Tot pîinea mitocanului.

Berea era caldă, paharele ciobite, masa se bîțîia pe două picioare. Litruță își aminti încăierarea din Cișmigiu:

— Îmi pare rău că nu le-am luat măsura pentru un pardesiu de gips la toți ghiftuiții. Bagă mîna în buzunaru' românului! Și-ai naibii, pe deasupra...

Ușchitu' îl asculta zîmbind:

— Bine că mi-ai adus aminte. Cum a fost cu frații Zugravu?

— Eh!

Dădu din mâini a lehamite, schimbând repede vorba. Sile nu-l slăbea din priviri:

— Ce vă veni, oameni buni, să umblați după dolari?

— Parcă 'mneata nu știi!

— Nu știu.

Hoțul duse paharul la gură, își clăti dinții apoi înghiți. Ușchitului să i se întoarcă mașele:

— Ptiu! Tîrlă ești, frățioare!

— Ete! Dacă nu-ți place ia mașină mică.

— Zici, mă, sau nu zici?

— Ce să zic?

Profesorul continuă rîzînd:

— Chestia cu dolarii.

— Dă-i dracului că numai rele au curs din toată nasulia.

— Cine a avut ideea?

— Zugravu ăl mic, Titi.

Își aprinse țigara la filtru și începu să tușească înjurînd. Sile știa că a făcut-o intenționat. Îl așteptă să se liniștească, apoi zise:

— Cu Titi Zugravu am împărțit celula timp de șase luni.

Unul subțiratic, scump la rîs...

— A mai a dracului jiganie!

— Să nu-mi spui că a reușit să te păcălească!

— De! oftă hoțul.

— Nu-mi vine să cred! Tocmai pe tine?!

— Se mai întîmplă...

Luaseră loc la o masă pitită după un boschet, în fundul grădinii. Gardul era mic, în caz de nevoie puteau să-l sară, să se-afunde în mahala. Litruță cîntărea din ochi fiecare nou venit. Spuse fără să-și rupă privirea de intrare:

— Ai auzit de unu', Bîrliba?

— Nu.

— Strujea pe vremuri husanii în Cotroceni, acu'-i sub frunze. Asta, fratele meu, avea o vorbă: „Nici în Maica Precista să nu crezi, dacă ieși cu ea în treabă!” Gură de aur! O singură dată am mers pe bune, oricum, eram veri, și m-au luat huidumele de geambăț!

- Ești văr eu frații Zugravu?
- Am fost.
- Ce înseamnă am fost? A! se dumiri Ușchitu’.
- Aha!

Soarele ajuns la răscrucile cerului dădu în clocot. Litruță înfundă scaunul în iederă, la umbră.

- Ține și tu felinarele pe poartă, bă, ăsta prostu’.
- Zi așa, Mitule, s-a isprăvit cu vărsare de sânge.

— Ălor mari le-am mîncat coliva, oftă hoțul, mai rămîne Titi. Auzi mă, vine lepra la mine, nu și nu că să pui cricu’ în cooperativă. Gaura ce-i drept babană, o căruță de lovele, toată agoniseala de prin shop-uri și hotele. Numai la Mamaia au lăsat nemții vreo două sute de mii.

- Bani de-ai lor?

— Păi? Știau cînd trece duba spre gară, trebuia numai cotită.

- I-auzi!

— Caralii cu ochii ca sarma. Rostuiește Titi un T.V., geamăn cu mașina băncii, îi vopsește numărul știut și mă urcă la volan. Cu cinci minute înainte să treacă duba, am trecut eu gonind de nebun. Nicu vrăjea gaborii printr-un radio d-ăla micu’ să nu mă scape... Rîse: Am curățat orașu’ de presari, toți alergau după mine... Verii, în țeale de colonei, grămadă, să aresteze paza dubei. Nu zici, c-au sărit și niște răcani să-i ajute?

- Ca-n filme! Și tu?

— M-am ușchit într-un loc aranjat de-nainte, p-o stradă cît trotalu și urgent la împărțeală după cum ne-am înțeleș. Se înnoptă la obraz: Zugravii ăi mari, mă așteptau în tindă cu șisurile scoase...

- Pentru ce?

Hoțul izbucni cu obidă:

- Caiafe! Dălcăuci!
- Vroiau toată prada?
- Te cred! După ce, oricum, ei luau smîntîna...
- Ptiu!
- Apoi n-avea dreptate cîrjaliu’ ăl bătrîn, Bîrliba?

Scuipă scîrbit, printre dinți, frunzele năpădite de praf.
Ușchitu' umplu paharele:

— Și? Nu ți-a făcut semn Sarsailă?

— O fi fost și el plecat în plăceri la vreo fufă! Ține dreapta bă, ăsta prostu'!

— Nu ziceai tu că te-nțeapă cînd...

— M-a-nțepat Nicu Zugravu. Oftă: Odată m-am trezit cu șișu între coaste. Tinda îngustă, ăia doi malaci n-aveau un' să-ntoarcă. Și fazani pe deasupra. Prima oară, cînd dădeau cu cuțitu', nici să-l apuce nu știau. Rînji: Pîn' să mă nărui i-am dăschis pe amîndoi...

— Și Titi?

— A sărit pe fereastră, dus a fost...

Tăcu. Ușchitu' îl privea eu luare-aminte:

— Pe urmă?

— M-am dus să mă coase un șnorăr de-al meu, felcer într-un spital. Îl țin de priință cînd se lasă cu copci. În oraș, sfădălie mare...

— Îți dai seama!

— Toată floarea presarilor vîntura județul. Ei p-o parte, eu pe alta, după Titi. Ochii îi sticliră: Să n-ajung ziua de mîine, nea Ușchitul, dacă îmi erea atîta de lovele! Voiam să-i pui ascuțișu' în ombilic și să-l întreb: „Mă neamule, mă văru-meu, mă frățioare, pen' ce-mi făcuși figura asta? Om ești tu, Titi?” Ș-odată să-i întorc fieru'n mațe, uite așa!

Răsuci mîna brusc răsturnînd sticlele de pe masă.

— Stai naibii la un loc, se uită lumea la noi!

Hoțul scrîșni:

— De-ai ști cît venin am strîns! Unde mai pui că pînă la urmă tot pe mine au dat vina. Constănțenii n-au crezut o singură iotă! Oțelul din priviri i se frînse. Adăugă încet: Parcă tu mă crezi? Mă crede careva? M-au vopsit ocnele de cîneriu și așa am rămas!

— Ai ochii dracului, Litruță! Să juri că ești Nichipercea, ducă-se-n pustiu!

Hoțul ridică din umeri:

— Acu' pricepi de ce n-am vrut să-ți înșir toată dosădirea? De la maioru' Dașcu la ultimul şuț, toți bagă

mîna în foc că, la dimpotrivă, eu am întins clapca Zugravilor! Să-nebunești, nu alta! Să-ți bați copiii numa-n gură de trei ori pe zi, dimineață, la prînz și seara!

Ușchitu' aprinse țigara, fuma pe gânduri:

— De, bă, ăsta micu' nu știi cum se-ntîmplă? Și Titi?

— S-a dat la fund, parcă l-a înghițit pămîntul. Își mușcă buzele: Dar nu-mi scapă el! Să-mi prindă mie mămăliga coajă și lasă! Pînă nu-i gust coliva n-am liniște! Mă înăbuș bă, fac boala lui Calache!

Ușchitu' privea încruntat fumul de țigară. Hoțul îl măsura zîmbind.

— Ce-i, suflecior, iar ți s-a umflat pipota?

— Nu mi-o lua în nume de rău, Mitule, țin la tine, dar...

— Dar?

— Cum să-ți spun ca să mă înțelegi?

Hoțul se întristă:

— Am înțeles. Te rod vorbele maiorului!

— Prostii!

— Atunci?

Sile răsucea încurcat paharul:

— De cînd am evadat puteam să o sfîrșesc repede în cîteva rînduri, dacă nu erai tu.

— Lasă, lasă...

— Asta-i adevărul, Mitule! Știu că fără tine nu ajung prea departe, n-am nasul tău, ăla cu cornițe nu vrea să m-ajute. Și totuși... Îi puse mîna pe umăr: Nu putem găti pe aceeași plită!

Alb la față, Litruță întrebă, abia mișcîndu-și buzele:

— De ce?

— Într-o oală nu încap două fierturi: și compot și ciorbă. Ori una, ori alta. Am ajuns printre vărğați, dar nu vreau să le deprind năravul. Relele se-nvață repede. Încerc să trăiesc cinstit, Mitule, să nu-mi fie rușine de ce-am făcut. Ori tu, ai altele-n suflet...

— Am pe dracu'!

— Nu ești tu omul care se schimbă peste noapte, nu te supăra.

— Nu mă supăr.

— Așa că...
Ochii hoțului se împăienjeniră:
— Bine, nea Ușchitule... Dacă zici matale...
— Bine, rău, asta e! Azi mi-aduce văru-meu Poșircă banii, îi împărțim în două și...
— Spală-te cu ei pe cap! Nu-mi trebuie! Puse cheia pe masă și se ridică: Baftă!
— Litruță!
Hoțul părăsi grădina, fără să-l privească.

*

Se înnourase. Un vînt leneș mătura zăduful cuibărit în praful uliței. Țîncii goi pînă la buric, suceau arșicele spurcîndu-se după tipicul celor mari. Ciulinii răsăriți prin șanțuri umpleau mahalaua de miros. Ușchitu' se opri în vileagul vîntului și respiră adînc.

— Vasile Dragu, în numele legii, ești arestat!
Vocea, aspră, autoritară, venea din spate. Rămase neclintit.

— Ridică mîinile!
Simți o împunsătură între coaste și le ridică răsucindu-se încet. Văzu făptura prizărită a hoțului... Rîdea să se prăpădească:

— Să mor eu dacă n-ai făcut pe tine, bă, ăsta prostu'!
Ușchitu' simți că-l trec nădușelile. Degetele îi plecară spre gîtul pocitaniei:

— Ptiu! Fir-ai al dracului de troglodit!
Ăla micu' sări fofează în lături:
— Ți-am muiat gîrbița, cocoș?
— Să nu-ți moi eu falcile! Prea ți-ai luat maidanul! Putea să-mi crape inima, mă, apucatul!
— Ete, mireasa!

Sile porni înjurînd spre sugrumătura rîpei. Pe partea cealaltă începeau blocurile, o pădure de namile acoperite cu antene. Hoțul venea după el.

— De ce te ții, mă, după mine?!

— De chichi.

Ușchitului îi sări muștarul:

— Ce-mi păzești cărările, Mitule? Ce rău ți-am făcut?

Hoțul aștepta la distanță să-și verse mînia, apoi îi întinse pachetul de țigări:

— Ia d-acilea un cui și p-ormă îți zic.

Fumară un timp privind rîpa năpădită de gunoaie. Litruță sta pe vine măsurînd din ochi distanța pînă la blocuri. Spuse oftînd:

— Vin hudubăile! Înghesuie mahalaua, îi mănînc comîndu'... Păcat!

Sile ridică din umeri.

— Uite ce-l doare pe el!

— Mă doare, nea Ușchitule! Doișpe ani am trăit în casă cu pămînt pe jos. Să fi văzut cînd se împrimăvărau ulițele și bătea pelinul... Odată înfloreau mitocancele, le rîdeau dracii în luminile ochilor de nu mai pridideau ăi vîrlavi cu lucrările. Acu'... Eh! Aruncă chiștocul. Uite cum stă chestia, frățioare, ți-o place, nu ți-o place, dar eu pe lîngă 'mneata rămîn!

Ușchitu' se răsuci, mușcat de șarpe:

— Ce?!

— Stai jos, și ascultă pînă la capăt. N-am pe nimeni, știi istoria: ai mei au mierlit-o, plozi n-am apucat să croiesc că eram mai mult prin pîrnăi, șnorării sînt puși pe vînzare... Tu ce mi-ai rămas.

Sile își făcu semnul crucii:

— Cum adică ți-am rămas?! M-ai cîștigat la belciuge?! M-ai luat cu inventar? Maica ta, Doamne! Hoțul amuți. Ușchitu' așteaptă un timp, apoi întrebă: Ce nevoie ai de mine, Mitule, de te ții sclimpuș?

— Nu răzlesc singur, nea Sile! Cu muianu' meu nimeni nu-mi dășchide o ușă. Am și belitura asta pe obraz... Mata de bine de rău mai aduci a om... P-ormă... Închise ochii strivindu-și lacrimile: Ce stihie o fi în mine, mîncă-ți-aș govია, de n-am astîmpăr? Una, două, mîna pe șis! Că nu e bine, că nu trebuie, mă gîndesc după ce-i dau gaură românului. Dacă mă gîndesc!

— Am băgat de seamă.

— M-apucă cîte-o scîrbă cînd simt cum pute privata în mine, că-mi vine să-mi pui juvățul! Om sînt eu?

Plîngea de-a binelea. Sile întoarse capul. Nu suferea lacrimile în ochii bărbaților.

— De, mă, Litruță...

— Cu mata, mai stau dracului în banca mea. Cînd scot șuriu' văd că-ți pleacă mistria și-l pun la loc.

— Ai făcut progrese, Mitule!

— Păi?

Ușchitu' oftă muiat:

— Cu alte cuvinte, vrei, nu vrei, bea Grigore aghiazmă...

— Bem împreună. Poate mă sfințesc și eu.

Cu mîinile înfundate în buzunare Sile hăimănea pe marginea rîpei. Ăla micu' venea din urmă împîclit, o zdreală de om, numai picioare.

La vărsarea serii atinseră primele blocuri. Gospodarii agățaseră în balcoane ulcele din care curgea verdeața, mușcatele luminau sîngeriu ferestrele.

Hoțul se apropie:

— Te duci la ciocnirea cu văru-tău?

— Da.

— Să nu te-aștepte presarul, ai grijă!

— Ești nebun, în Poșircă am încredere.

— Nici în tine să n-ai încredere, Ușchitule! Oftă: Mă rog... Crezi că vine azi?

— Trebuie să vină!

În trei rînduri așteptară la locul de întîlnire, dar Sandu Poșircă nu se arată. Litruță îi da înaintea cu presupunerile:

— Să-l fi 'aninat după bulibășeala din Cișmigiu?

— Exclus! oftă Ușchitu'. Îl țin de momeală.

Și de astă dată banca era goală. Sile fierbea.

— Mă gîndesc să-i telefonez.

— Și dacă dai peste muiere?

— Închid. Ai o fisă?

Găsiră un telefon public la capătul tramvaiului. Ușchitu' formă numărul privind vagoanele roșii înșirate pe două rînduri. În ochi îi apăruse luminii unui gînd:

— Tu ești, Sandule? Ce faci, vere, m-ai uitat?
Sandu Poșircă vorbea cu fereală, aproape în șoaptă:
— Slavă Domnului c-ai sunat! E groasă rău, se ține unul
scai după mine, nu pot face un pas.
— Bănuiam. Nevastă-ta-i pe-acolo?
— Este...
— Bine. Ascultă și răspunde numai prin *da* sau *nu*. Peste
o oră te înființezi în stația de tramvai de la voi din colț.
— Aoleu!
— *Da* sau *nu*, vere! Ai răbdare. Aprinzi o țigară și te uiți
la ceas ca și cum ai aștepta pe cineva. O să treacă vagonul
cu numărul 254. Îl lași să pornească și-n ultima clipă sări pe
scară. Asta-i tot.
— Cum adică...
— Asta-i tot!
Închise. Hoțul îl privea nedumerit:
— N-am priceput, figura.
— E filat de la distanță, să nu se prindă. Logic?
— Este.
— Urcă Sandu ultimul, ăluia nu-i rămîne decît să vină din
urmă cu mașina. La prima stație, văru-meu coboară...
— Și iar pe urmele lui.
— Da, dar între timp noi ne-am făcut treaba. Ne întîlnim
în tramvai.
Hoțul îl privi admirativ:
— Ete ce dete din ăsta prostu'?!

Stăteau pe platformă în spatele unor olteni trupeși, cu
palmele cît ceaunul. Sandu Poșircă urcă din mers. Litruță
văzu o mașină dezlipindu-se de trotuar.

— Ai avut dreptate, Ușchitul!
— Spune repede ce ai de spus, suflă profesorul, la prima
cobori!

Ochelaristul prinse să turuie:

— Miliția... Răscolește Bucureștiul.
— Știu.
— Mi-am pierdut somnul, vere, cît m-au sucit și m-au
învîrtit. Nevastă-mea și ea... S-aprins, nu mă slăbește din

ochi. Vai de sufletul meu! Îi căută privirea: Hai s-o rupem un timp. Nu te supăra, nene, dar nu mai pot.

— Cred.

Sandu Poșircă răsuflă ușurat. Scoase un pachetel:

— Ai aici inelul, ghiulul, banii și buletinul măsluit de frații Trică.

— Unul singur?

— N-am priceput ce au cu dumnealui, spuse ochelaristul uitându-se curios la Litruță. I-au scuiat poza, parcă văzuseră pe necuratul, numai în înjurături și blesteme o țineau...

Hoțul întoarse capul scrîșnind.

Capitolul XIII:

LA UN PAS DE MOARTE

— Numai în filme poliția află totul!
observă, gangsterul.

Voiam să-î spun că se înșeală. Am
renunțat.

Ploua prin sită. Lipit de geam, Ușchitu' privea grădinița titirită de bătrână în coasta casei. Bujorii clătinau din cap cu înțelepciune sub bătaia vântului firetic, lalelele înălțau spre cer potire răsurii.

— Te fac un barbut, bă, ăsta prostu'?

Întoarse capul. Litruță meșterise o pereche de babaroase și le sucea în fel și chip.

— Nu știu.

— Nici *La mai mare?*

— Nici.

— Au! Ce dracu' ai păzit șase ani prin pîrnăi? Fă-ncoa să te-nvețe tata. Aruncă zarurile pe masă: Gineală cum se învîrt. Hai bă, vii?

— Nu.

— Ești nasol!

Se auziră bătăi în ușă. Hoțul ascunse sculele, și apucă repede o carte. Bătrîna apăru în prag, cu o tavă de fursecuri și trei cafele:

— Deranjez?

Sile își pocni palmele. Se ridică în picioare.

— Vai, doamna Angelescu, iar?! Ne simțim prost, zău așa.

Femeia surîse blînd:

— Când trăia soțul meu, luam cafeluța împreună. M-am obișnuit...

Se uită la Litruță. Hoțul mărunțea din buze cu ochii pe carte.

— Fă și tu o pauză, Dem, propuse Ușchitul.

— Chiar! Citiți prea mult, domnule doctor.

Ăla micu' ridică brațele:

— Concursul!

Era una din puținele vorbe autorizate să le rostească în prezența gazdei.

— Cred că exagerați.

— De!

— Adevărul e altul, interveni repede Ușchitul, prietenul meu provine dintr-o familie de cărturari pentru care singurul sens al existenței rămîne studiul...

Litruță adoptă subit o expresie de victimă a tradiției, să-ți dea lacrimile. Bătrîna se așează pe un taburet, în apropierea biroului. Purta o rochie de interior bej, cu guler de dantelă, croită cuminte. Singura podoabă era inelul cu piatră albastră, un strop de cerneală căzut pe deget. Părea desprinsă din cărțile cu poze, o bunicuță mărunță, numai zîmbete, un copil cu părul alb și obrazul veștejit.

— Domnul Dem seamănă grozav cu unul din elevii mei. Acum concertează la Salzburg: Raul Padini violonistul, ați auzit desigur...

— Firește. Ușchitu' era pus pe glume. Se întoarse spre Litruță: L-ai auzit și tu cîntînd nu?

Hoțul zîmbi cît putu mai frumos, clătinînd din cap.

Minutele petrecute seara cu bătrîna erau crucea lui. Nădușise tot, înghițea cafeaua cu noduri, avînd mare grijă să nu liopăie.

— Ați fost profesoară? se interesă amabil Sile.

— Particulară. Pe vremuri am cîntat sub bagheta lui Enescu... apoi în Europa împreună cu Sarelli. Era cel mai bun interpret a lui Mozart. Pe urmă a început războiul, au venit anii de secetă, cui îi mai ardea de turnee?

— Într-adevăr.

— N-am avut niciodată o constituție prea robustă. Am petrecut mulți ani într-un sanatoriu...

— Plămîinii? Întrebă doct Litruță.

— Nu. O anemie pernicioasă. Surîse trist: Așa s-a sfîrșit cariera abia începută...

Ușchitu' vru să-și aprindă țigara, dar renunță. În casă stăruia mirosul sănătos de gutui și levănțică. Hoțul își scobeia conștiincios urechea ca-n groapa lui Ouatu', cu unghia degetului mic. Sile îl atinse cu șpițul în fluierul piciorului și ăla micu' icni.

Doamna Angelescu întoarse delicată ochii și puse ceașca pe marginea biroului:

— Probabil n-am fost un mare talent. Adevăratul har, sînt convinsă, poate consolida o sănătate șubredă.

— Ați călătorit mult? se interesă repede Ușchitu' observînd că bătrîna pășește pe un teren alunecos.

— Relativ. Spania, Italia, Austria, țările nordice... Zîmbi: în timpul bombardamentului din '44 am pierdut casa moștenită de la tata. Era un medic bun. Tratatul lui de chirurgie experimentală se studiază și astăzi.

Se uită la cartea lui Litruță. Hoțul începu subit să tușească: „Dacă mă pune să dau cu presupusu' am bulibășit-o”

— O lucrare remarcabilă, opină Sile. Colegul meu o apreciază în mod deosebit...

— Merge, merge...

— Soțul meu s-a prăpădit într-un accident de circulație... Oftă. Vroiam să spun că am pierdut totul, în afară de amintiri. Sînt singurele achiziții pe care nu mi le poate lua nimeni. Turneele prin Europa mi-au adus bucurii din care mă hrănesc și astăzi. Cînd plouă și nu mă simt bine, și-mi lipsește una sau alta și sînt singură, îmi amintesc ziua cînd am văzut pentru prima dată catedrala *La Sagrada Familia* din Barcelona, de pildă. Asta se întîmpla în 1932. Era primăvară, tocmai înfloriseră pădurile de lămîi și portocali... Nu vă puteți imagina, domnilor, cum arată Andaluzia cînd înfloresc portocalii! Purtam o rochiță albă, cu maci... Sau vizita la Capri... Acolo l-am cunoscut pe soțul meu. Rîse: Un

sfert de oră am conversat într-o italiană aproximativă, ca să aflăm apoi că sîntem amîndoi români... Ochii îi străluceau, devenise dintr-o dată mult mai tînără. Se ridică brusc:

— Vă rog să mă iertați.

— Se poate, Doamna Angelescu! spuse Ușchitul. Ne-a făcut deosebită plăcere...

— Sînt povești vechi care nu mai interesează pe nimeni.

— Dimpotrivă. Și eu iubesc călătoriile. Cînd eram mic adormeam cu atlasul în mînă... La zece ani puteam să desenez cu ochii închiși conturul continentelor, noaptea visam că îmi croiesc singur drum prin jungla Amazoanelor... Ridică din umeri: Din păcate nu întotdeauna faci ce ți-ai propus. Viața trasează itinerarii care n-au nimic comun cu visele, iar dacă se întîmplă să aibă, intervine soarta și tot acolo iese socoteala.

Bătrîna surîse blînd:

— Așa de tînăr și deja fatalist? Credința în destin se naște de obicei cînd ai obosit să lupti.

Ușchitu' clătină din cap:

— Se întîmplă uneori să obosești foarte repede... Flutură mîna ca și cum ar fi vrut să alunge gîndul: Într-adevăr, amintirile rămîn singurele achiziții în care merită să investești totul. Trist e atunci cînd începi să le consumi la 40 de ani...

Hoțul sta ca pe spini, cerșea din priviri ajutorul lui Sile. Bătrîna observă. Spuse zîbind jenată:

— Dumneavoastră aveți de învățat și eu vă țin la taclale.

— Cred că ați înțeles greșit! interveni repede Ușchitu'. Doctorul Dem ar vrea să vă roage ceva, dar nu îndrăznește.

— Ce anume?

— Să cîntați puțin din Paganini. Adoră Capriciile...

Doamna Angelescu roși violent:

— Cum să vă spun... Sînt cîteva luni de cînd n-am mai exersat.

— Totuși.

— Mi-e frică să nu vă dezamăgesc.

Ăla micu' holbase ochii cît cepele, se uita la Sile să-l înghită.

Bătrîna părăsi emoționată încăperea:

— O clipă. Să-mi aduc vioara.

Rămași singuri Litruță se și repezi cu gura:

— Bine, Ușchitul!

— E bine, să știi că e bine! Mai deprinzi și tu cîte ceva. Nu vezi, urlă mahalaua-n tine! Fii atent, saradel, urechea ca pîlnia și mișcă naibii din cap, ca și cum ți-ar place.

— Ai cotite? Bine...

— Ș-apoi ar fi nefiresc ca doi intelectuali, medici...

— Te prind eu odată la înghesuială, bă, ăsta prostu'! Să mă sictirești dacă nu ți-o place!

— Sst!

Doamna Angelescu puse pe birou un teanc gros de note.

Hoțului să i se facă rău nu alta. Scoase o țigară, dar întîlnind privirea Ușchitului oftă și o puse la loc.

— Cu ce să încep? Vă rog, alegeți dumneavoastră.

Litruță răsfoi partiturile, se opri la cea mai scurtă.

— Vă place muzica preclasică?

— Mor după ea...

Bătrîna se îmbujoră:

— Mă bucur. Și eu o iubesc.

— Avem o seară întreagă la dispoziție, sugeră Ușchitu'.

Doamna Angelescu își acordă vioara. Ăla micu' asculta solomonit, da din cap să-și rupă gîtul. Simți o durere ascuțită în fluierul piciorului și se uită la Sile. Ușchitu', îi făcu semn să aștepte.

Bătrîna începu timid, abia atingea corzile. Apoi treptat vioara își vărsă suspinele lungi, zbîrlind părul pungașului.

Sile rîdea pe înfundate: În ochii lui Litruță clipea veninul...

Și deodată, locul bătrînei subțiratic, îl luă Oancea țiganul. Închise ochii, dar imaginea lăutarului prinse și mai mult cheag. Era un scripcar din Colentina, cu o droaie de copii, nu mai prididea să-i hrănească. Cînta pe la parastasele celor necăjiți, Nunțile le făcea taraful lui

Tătăraș și Borceag, în cârciumi se cereau tartori înclifțați, brudii, să placă cucoanelor, unde să-și găsească loc?

Litruță îl știa de mult. Se-întîlneau noaptea cînd țiganul se întorcea din cîntări cu coliva în paporniță.

„Tragi tare, Oanceo, nu te lași!”

„Ce să fac, dom’ Suveică, puradei mulți...”

Într-un an s-a lipit la un bufet cu spirtoase din Rahova, mai zicea pe la urechile ălor troscăiți, ieșea un ban. Odată s-au luat zarzavagiii la pumni. Unul, turbat rău, i-a smuls vioara și l-a pocnit în cap pe crîșmar. Praf a făcut-o! Pînă să vină comisarii, că se lăsase cu omor, huidumele au șters-o. Prinde orbul, scoate-i ochii!

Șase luni a spart la piatră să-și cumpere altă diblă. Muncă grea, ajunsese piele și os.

În primăvară s-a dus Oancea să-și ia vioară. Litruță l-a ajuns din urmă pe maidan. N-a mai apucat țiganul să vadă cine l-a întins.

Cînd s-a ridicat avea buzunarele goale...

Spre seară vuia mahalaua: Oancea, țiganul, se spînzurase.

Ușchitu’ privea uluit degetele femeii. Dansau charlestonul pe corzi ori se opreau brusc vibrînd din încheieturi. Bătrîna cînta privind undeva în desișul ploii, în ochi îi sclipeau lumini ciudate.

„Oare la ce se gîndește?”

Poate la ziua cînd pusese primii ciorapi de mătase Keyser și își ridicase părul, într-o primăvară cu Calea Victoriei ticsită de birje și canotiere ridicate grațios în fața pălăriilor florentine. Peste drum de *La Bon goût* florăresele întind buchete de lăcrămioare, în colț la Dragomir Niculescu vînzătorii de ziare își laudă marfa: „Crima din strada Bărăției! Miss România propusă pentru Miss Univers!” Poate la prima plimbare în gondolă pe sub Ponte Rialto cînd roșise pentru că italianul îi măsura insistent decolteul...

Poate la scena plină de lumini și flori... Pentru a zecea oară e scoasă la rampă, iar ovațiile nu mai conținesc...

Inima Ușchitului se chirci. Îi păru rău că propusese cirul.

Bătrîna se retrase copleșită de mulțumiri. Ăla micu' fierbea:

— Ai chestii de astea?

— Să nu-mi spui că nu ți-a plăcut!

— Vin eu la zar, să vedem cum o să-ți placă!

Deschiseră geamul și se repeziră la țigări. Ploaia încetase. Peste dalele potecii lunecau încet melcii cu coșmeliile ude. Litruță fuma pe gânduri:

— Zi, baba-i umblată. A fost pe unde nu bate popa toaca...

— Firește. Artistă mare.

— Cică p-acolo gem tarabele de aur... Mi-a zis mie Gigi Turcitu...

Sile ridică din umeri. Ăla micu' clipi hoțeste.

— Pui pariu pe ce vrei că are salteaua căptușită cu tot felul de drăcii, inele, brățări și alte alea?

— Cine?

— Auzi vorbă, cine! Madam fîstîc, găzdeasa...

Ușchitu' se încruntă:

— Ce-ți trece ție prin cap, Mitule? Îl apucă de guler: Să nu care cumva...

— Vezi, gulie, că nu știi de glumă?

— Nu-mi plac asemenea glume!

— Da' aia cu scîrțîitu' la diblă îți plăcu?

— Ține minte, te-am avertizat!

Vorbea apăsător privindu-l adînc în ochi.

Se-auzi soneria. Fugarii se dezlipiră reflex de fereastră.

Deschiseră ușor ușa. Doamna Angelescu discuta în vestibul cu un tînăr tuciuriu la obraz:

— Mi s-a spus că aveți o cameră de închiriat.

— Am avut, dar s-a dat.

— Ăsta-i norocul meu! Mă bucuram că-i lîngă facultate.

— Îmi pare rău.

— Închipuiți-vă, e a patra adresă la care încerc astăzi și la toate patru mi-au luat-o fetele înainte... Pun mîna în foc că și de astă dată tot vreo colegă...

Bătrîna surîse:

— Nu. Doi domni din provincie, medici, veniți la un concurs.

— Vă rog să mă scuzați.

— Nu face nimic.

Litruță se uită la Sile. Spuse în șoaptă:

— Nu-mi place tipul!

— Nici mie.

— Bagă felinaru' pe afară, Ușchitule, vezi încotro o ia.

Bătrîna se strecură sub plapumă și deschise cartea suspinînd.

Litruță își dezlipi ochiul de la gura cheii. Luă o pernă de catifea trîntită pe un fotoliu și puse mîna pe clanță...

Nu-l simțise întrînd. Continua să citească chicotind încetișor. Dintr-un salt, hoțul îi puse perna pe gură, apăsînd cu amîndouă mîinile.

— Valea! Unde ești, mă, ăla micu'?

Litruță își mușcă buzele. Se repezi afară. Îl văzu pe Sile încălecînd geamul din spate:

— Vin?

— În două minute înconjoară casa!

Săriră pe acoperișul unei magazii apoi în curtea vecină...

Bătrîna respira greu. Lacrimi mari, îi alunecau pe obraji, cădeau cu un zgomot sec peste coperta cărții, *Vies intime*.

Capitolul XIV:

LITRUȚĂ GĂSEȘTE O ASCUNZĂTOARE

*Domnișoara Aimée se ridică:
— Firesc era să-l abandoneze. Singur
mai degrabă se descurca, nu credeți?
N-am crezut.*

Televizoarele pustiiseră străzile. Fugăriții, cu mâinile înfundate în buzunare, se strecurau tăcuți printre băltoacele de apă. Litruță privi cerul sîngeriu prăbușit deasupra Cotrocenilor.

— Iar se luminează a ploaie... Ce facem frățioare?

Sile nu-i răspunse. Era pămîntiu la obraz, ochii îi fulgerau. Felinarele rare, aprinse la răspîntii, le tăvăleau umbrele pe asfaltul ud. Ieșiră la bulevard. Hoțul se opri.

— Nu e bine, Ușchitul!

Sile scuipă cu obidă:

— Cum e bine, mă?! Cum mama dracului e bine?

— Tre' găsită altă gazdă.

— Trebuie! Umblî pleșcar după mine, vorba aia le face ăla prostu' pe toate...

Văzură un sergent venind și o cotiră iepurește.

— S-adună funia în juru' parului, spuse hoțul lipăind de zor în urma Ușchitului. Pe zi ce trece e mai nasol, nu se lasă pînă nu ne vād la întristare...

— Fiindcă-s eu prost! Ai dreptate. M-a apucat inimoșenia!

Merseră un timp în tăcere. Mitu Suveică se încruntă:

— Cum ne-o fi oblicit, nea Sile?

— Au luat la puricat neamurile lui Poșircă, pe urmă pe ale nevستی-sii, ce te miri?

— Lucrează tare maiorul!

— Lucrează...

— Ia stai, nene!

Litruță se opri se în fața unui gang. Citi numele străzii și pătrunse înăuntru.

— Dacă-i acasă haranca sîntem oameni făcuți!

— Cine?

— Mița Prescurăreasa de trăia cu Zane ăl mare. [Acu'-i](#) prin pîrnăi. Femeia singură, dă și camerele p-o noapte...

— Codoașă?

— Cu Sfînta Fecioară încă n-am intrat în șuste.

Urcară o scară prăpădită de umblet.

Mița Prescurăreasa, o dabilă coaptă bine, își purta șuncile prin odaia de „oaspeți”. Țla micu' zîmbi dulce.

— Săru'mîna, coană Mițo!

— Mitu Suve...

Prescurăreasa rămase fără sunet. Clipi un timp din buze și pleoape apoi se năpusti. Sile asculta năuc. Mai auzise femei spurcînd, dar ce era la gura codoașei, întrecea orice închipuire. Toate lăturile înjurăturilor adunate din gunoaiete mahalalelor, vorbe crîncene împerecheate cu altele putrezite se abătura asupra hoțului. Strădania Prescurăresei fu în sec. Litruță așteptă liniștit să se descarce apoi întrebă:

— Altminteri? Toate bune și frumoase?

Să-i vină rău femeii și mai multe nu! Se albise la obraz, nu știa pe ce să pună mîna mai repede să-i dea în cap. Ușa de la odaia alăturată se deschise și apărură un taur de bărbat solid. Hoțul se lipi de balustrada coridorului. În ochi îi juca spaima. Îngîină bîlbîit:

— Să trăiești, nea Zane! Nu știam c-ai ieșit.

— Am ieșit Mitule, spuse omul oftînd. Te bucuri?

— Cum să nu, nene, bine c-a dat Dumnezeu.

Litruță căuta înnebunit scăparea. Pînă jos, în curți erau patru etaje, în capul scării se proțăpise codoașa. Zane ăl mare înainta încet. În palmă îi lucea lama șișului.

— De ce m-ai băgat mesa, frăţioare?
— Bre nea...
— Ce rău ţi-am făcut eu ție, Mitule? De ce ești bă, jigodie, ai?

— Eu?

— Credeai că acolo putrezesc?

Sile cîntări privirea celor doi. Înțelese sfîrșitul. Făcu un pas înapoi și își repezi piciorul. Izbit în braț, huiduma scăpă cuțitul. Litruță se zvîrli iute cu capul în pîntecele femeii. Codoașa căzu în genunchi icnind. Drumul era liber.

Coborau scările sărind cîte patru trepte odată. Ajunseră în curte. Cuțitul lui Zane le fulgeră prin fața ochilor și se izbi de pietre stîrnind scînteii. Fugarii simțiră în creștet un potop de apă.

Se spălară la chiuveta unui W.C. Profesorul era alb de scîrbă și de draci. Litruță, smuls de pene, vărsa fiere:

— Nu-i nimic! Tot eu îi scurtez cărările...

— Ai avut prilejul, observă Ușchitu'.

— Lasă, lasă...

Sile clătină din cap:

— Zi bogdaproste c-ai scăpat. Îl privi lung: Ce au oamenii cu tine, Mitule?

— Ăștia-s oameni? De la mine a deprins Zane meserie, înoată în miere, și l-ai văzut?

— Adică așa, din senin, s-a apucat să te urgisească?

— E unu' cu strîmbele...

— Și frații Trică? Ai auzit ce spunea văru-meu, ți-au scuipat fotografia.

— Vine și rîndul lor, n-ai grijă! Îi învăț eu cum se bagă fitilu'!

— Și vărğații tot fitiliști?

— Ăla micu' se zborși.

— Ce vrei bă, ce vrei? Iar ești pricinaș?

— Ce diavol ascunzi în tine, Mitule?

Nu-l slăbea din ochi. Pe buzele hoțului tremura un zîmbet rău.

În colț la Zece Mese, Litruță încetini pașii. Arătă o căsoaie cu pereții coșcoviți prăvălită în fundul curții.

— Acilea stă nașu-meu.

— Scaraoțchi!

— Tache Cric, gulie, spaima broaștelor! Prăduia băncile husănilor, pe vremuri. Doi ani i-am ucenicit, ținea la mine ca la ochii din cap.

— I-auzi!

Deschise portița:

— Nu mă lasă el de izbeliște! Așteaptă nițel.

Dispăru înghițit de verdeața grădinii. Ușchitu' aprinse o țigară căutînd cu grijă jur împrejur. Turnul Foișorului de foc umplea piața de umbre. Nori păcurii înaintau încet, amenințători spre luceafărul de seară. Auzi zgomot de jaluzele și întoarse capul. Prin fereastra deschisă nopții se zărea un colț de odaie. Pe pereții tapetați în mătase de culoarea vișinei putrede surîdeau chipuri uitate de mult, în rame grele... Din tavan țîșneau îngerăși de ghips auriți, lampa mare, cristal lîngă cristal, vărsa o lumină domoală.

Sile se ridică pe vîrfuri. Văzu doi bătrîni care jucau cărți. Femeia numai zîmbete amesteca bucățile de carton, bărbatul își sorbea cafeaua povestind ceva.

Gîndul Ușchitului se întoarse spre locuința din Sf. Gheorghe.

Deasupra lui stăteau doi pensionari, soții Vlădoianu. Se cunoscuseră la Caru cu bere prin 1915 într-o sîmbătă. Timp de patruzeci de ani, în aceeași zi, la aceeași oră – opt – îmbrăcați de duminică, intrau în același local. Chelnerii, știau istoria, le păstrau masa cu un soi de sfințenie, pentru ei se găseau întotdeauna două halbe. Bătrînul strîngea discret degetele femeii, doar ochii le vorbeau. După un ceas, plecau spre casă.

Într-o sîmbătă seara, domnul Vlădoianu a intrat în baie. Bătrîna ațipise în fotoliu.

„O las să doarmă puțin, cît mă bărbieresc”

Femeia nu s-a mai trezit. Peste două săptămîni, tot într-o sîmbătă, bătrînul a închis și el ochii pentru totdeauna...

Zîmbetul Ușchitului se stinse:

„Există și asemenea oameni. Se poate trăi și altfel...”

Din casa lui Tache Cric răzbăteau zgomote înfundate.

Sile întoarse capul. Îl văzu pe Litruță venind în fugă. Avea ochii învinețiți, buzele rupte, gura plină de sânge.

— Te-a sărutat nașul, limbric?

— Mama lui de bandit!

Sile oftă pe gânduri:

— Ascultă sfatul meu, mă, ăsta micu’: Predă-te! La închisoare te păzesc gardienii, mai poți scăpa. Printre ai tăi o sfîrșești repede.

Litruță sorbi din țoi și rămase strîmb de durere. Gura i se umflase, semăna cu un rît. Tăietura veche se zbuciuma, umerii obrazilor mai purtau semne de pumni. Era protav rău.

Sile îi cîntări vînătăile:

— Ai avut dreptate, Mitule, te iubește al naibii nașul...

— Nu-i rămîn eu dator!

Găsiseră o masă pitită în coasta sobei, într-o bodegă de cartier. W.C.-ul era la doi pași, avea geamurile spre maidan.

Suveică strivi chiștocul sub talpă:

— Aș mai putea încerca la o ibovnică de-a mea de pe vremuri...

— Las-o moartă. Vrei s-ajungi în cîrje?

— Ce să fac, frățioare, dac-au înnebunit cu toții?

— Nu trebuia să faci ce-ai făcut!

— Așa, bă, boscorodește-mă, ia-mă și tu la pumnii Dați cu toții în ăla micu’!

Sile zîmbi:

— Eu cînd dau, dau tare, Mitule! O dată și bine!

— Așa, așa!

— Să te ferească Maica Precista de mîinile mele! Goli țoiul apoi adăugă: Vezi cum o sucești.

— Ce să succesc, bă, ți-a luat Dumnezeu mințile și ție?

— Ai grijă, hleab! Rupem din aceeași pîine, ai avut dreptate, patru ochi văd altfel, stăm de sprijin unul altuia, dar ai grijă!

Hoțul ridică din umeri. Schimbă macazul:

— Mai luăm un rînd?

— Luăm.

Spre WC trecu un bărbat între două vîrste. Sile îl urmări cu privirea.

— Știi cine-i?

— După muian parcă mi-e cunoscut. Șuț?

— Nu. Bătăuș. Am stat cu el la preventiv două săptămîni. I-a umflat ochii lui soacră-sa, tocmai în noaptea de Anul Nou...

— Băiat bun, orientat...

— Cum dracu îl cheamă? A, da, Grădinaru. Să-l opresc?

— Urgent! Niciodată nu știi de unde sare iepurele.

— Să nu fie din ăia cu urechile prea lungi...

— Ptiu! Cobe!

— Supraveghează intrarea.

Litruță lipi partea cealaltă a sobei. Când omul ieși, Ușchitu' îl prinse de braț.

— Mă mai ții minte?

Grădinaru îl măsură scurt. Odată se luminează la obraz:

— Dom' profesor! Căută împrejur, apoi șopti: Tot pe verde ești? Umblă unul capeș după dumneata și pe mine m-au luat în focuri.

— Pentru ce?

— Toți care te-au cunoscut sînt ținuți sub geană și Mățăoanu și Teică.

— M-așteaptă...

— Te-așteaptă, dom' profesor!

Ușchitu' trînti pumnul în masă răsturnînd paharele:

— Dumnezeu! mamei ei de viață! Vreau s-o iau de la capăt, să trăiesc cinstit!

— De... Pot să te ajut cu ceva? Să-ți dau niște lovele?

— Otravă să-mi dai!

Grădinaru se ridică.

— Lasă. Nene, o scoți 'mneata la capăt... Baftă!

Trecu în salonul mare. Litruță se apropie:

— Nasol!

— Bine c-ai băgat de seamă!

— Acu' ce ai cu mine? Ce vină am eu, suflete?
— Trebuia de la început...
Nu-și termină vorba. Grădinaru apăru speriat:
— Ușchială, dom' profesor! Vin puterile!
Fugarii se repezică spre toaletă.

Ploaia reîncepuse, deasă, mărunță. Alunecau pe sub streșini, cu fereală, două umbre ciuciulete. Ăla micu' încerca să-i țină inima:

— Iar i-am driblat! N-avem treabă, neamule, cât îi hăul și bîrgăul nu pun laba pe noi, s-a mîntuit.

Vorbele lipsite de credință pocneau baloane de săpun pe lîngă urechea Ușchitului. Sile mergea în față înnourat rău.

— Este, nene? Am luat-o pe noroace...

Sile clătină din cap:

— Ești penibil, Mitule! Se opri în colțul străzii: Și-acum?

— Acu'?

— Așa e, uitasem, eu trebuie să mă gîndesc la toate!

— Dacă n-aș fi încercat. Ai văzut și 'mneata...

— Am văzut!

— Hai pe la barbugiii din Vergului, propuse hoțul nu prea convins.

— Te cunosc?

— Cum să nu?

— Las-o baltă!

O luă la nimereală pe lîngă un șir de tei. La fiecare pală de vînt frunzele își scuturau apa în picături mari.

— Cît o fi ceasul?

Sile nu-i răspunse. Izbea cu piciorul cîte-o piatră ieșită în cale, mărunțind din buze.

— Cred că-i trecut de douăsprezece! Ce zici, nea Ușchitul?

— Te-așteaptă nevasta? Copiii? Se încuie ușa la bloc și n-ai cheie? Atunci? Dă din picioare! Asta-i soarta noastră, mă! Să fugim! Încotro? Unde-om vedea cu ochii. Cît? Pînă om crăpa.

Hoțul se opri:

— Mare față ești, frățioare! Să mor eu dacă pricep de ce te macini!

— E și greu!

— Păi bine, suflete, te-a rugat cineva să te ușchiești? Treaba presarilor e să ne înhațe, a noastră să-i driblăm. Nu zic bine?

— Da, dar...

— Dar ce? Nu-ți place în cărăbăneală stai, neică, la gros! Căldurică, căldurică, țoale ultimul răcnet, potol, nu plouă, nu ninge, trai guriță pe banii statului.

Profesorul se opri măsurînd surprins făptura hoțului. Ud pînă la piele, stîlcit în pumni, Litruță dîrdîia ca un apucat. Izbucni în rîs:

— Știi că ai dreptate, mă, ăsta micu'?

— Știu, bă, ăsta prostu'!

Rîdeau amîndoi. Nu mai simțeau ploaia nici oboseala, silnicia nu le apăsa sufletul.

— Zi așa, nu-ți place liber, stai la pîrnaie...

— Păi? Cîini cu covrigi în coadă nu umblă pentru nimeni, darmite pentru fugiți? Zi bogdaproste că ajungi la colț de stradă și poți s-o iei încotro îți poștește inima. Este?

— Este, Mitule!

— Și mai zi bogdaproste că ți-a dat Ăl de Sus ajutor pe unu' care le gîndește.

— Mare noroc am...

— De-o pildă, ca să-ți dau la o adică un exemplu, după capul tău ce-ar trebui să facem acum?

— Parcă ai de ales! Mergem înainte.

— Toată noaptea?

— Toată noaptea! Barem ne încălzim.

Litruță se minună țîțîind din limbă:

— Vezi că ești neam cu Paraschiva? Dar că la timpul ăsta suflă vîntu' pe uliți, nu trece un cîine te-ai gîndit? Că picăm în brațele primului sergent de noapte, ai socotit?

Ușchitu' ridică din umeri:

— Ce să spui... Stă apartamentul gol și eu umblu brambura!

— E bine că stă? Te duc în covru' meu.

— Parcă ziceai că m-ai aiurit.
— Cîte nu zice omu'! Hăis, cioloagă, fă stînga!
— Afurisit mai ești, Mitule, veșnic ai o carte la manșetă.
— Am.
— Mă întreb mereu ce surpriză mă așteaptă într-o bună zi.

Hoțul își îngustă pleoapele:

— Degeaba îți bați capul, gulie, n-ai să ghicești.
Cotiră pe străzi lăturalnice, înguste, bătute de întuneric.
— Cine-i gazda? întrebă Ușchitu'.
— Nașa alor mei. Femeie subțire, avea prin '36 un tractir în Dămăroaia.

— Clar! Iar vii plin de sînge! Începe să-ți placă...

— Dreapta. Sărim gardul, n-am cheia din față.

Ușchitu' se cruci. Dincolo de zid se întindea cimitirul Belu. Săriră. Hoțul îi șopti:

— D-a bușelea! Nu m-ar mira să țină în faruri casele mierliților.

Se tîrîră printre morminte. Iarba era udă, pe-alocuri dăduse glodul. Sile își lipi gura de urechea lui Litruță.

— Ai avut dreptate: Uite patrula.

— Unde?

— Pe bancă, lîngă crucea aia mare.

Luminile nopții deslușeau două siluete. Îmbrăcate în pelerine de ploaie. Fumau ascunzînd țigara în căușul palmei.

— Să-i dea Dumnezeu sănătate ăluia de-a inventat tutunul! murmură Litruță.

— Sst! Stînga-mprejur!

— Pe ce chestie? Mergi după mine.

Hoțul o coti spre mormintele sărăcimii, năpădite de buruieni. Crucile de lemn, îmbrîncite de vînt, se clătinau bete.

Inima Ușchitului se strînse. Și-l aminti pe taică-său întins pe catafalc. Fusesse un om strîngător, să aibe copiii, să se ajungă. Rupea de la gură să le lase lor. Într-o toamnă dibuise un țaran care vindea ieftin strugurii, dar n-avea în ce să-i care. Și-a scos izmenele, le-a înnodat nojițele și le-a

umplut... Nu-și îngăduia o bere, un pahar cu sifon. Singura patimă erau pantofii. Răbda de foame cu săptămânile să-și ia încălțăminte nouă, de trei ori pe zi îi da cu vacs și cîrpa de pluș.

L-au îngropat în haine ieftine, tîrguite în Taica Lazăr și pantofi găuriți în tălpi...

Ajunseră din nou printre cavourile de marmură. Hoțul scoase cheia, dintr-o tainiță, și deschise o ușă grea de fier.

— Pofțiți vă rog, nașa vă așteaptă...

Capitolul XV:

SE CAUTĂ DOI FUGARI

M-am întors surprins:

— Crezi în travesti, tată?

— Dacă n-aș crede, mi-a răspuns zîbind, ar însemna să renunț la romanul de capă și spadă. Ori, e literatura mea preferată...

Candela împrăștia o lumină săracă. Mirosea a untdelemn ars, a moarte.

Sile se înfioră:

— Mă, tu nu ești întreg! M-ai băgat în coșciug, în cavou, data viitoare...

— Te trimit pe lumea ailaltă!

Rîdea strîmb, cu ochii subțiați, rîsul care nu-l plăcea Ușchitului.

— Ce mai aștepți?

— Fiecare lucru la timpul lui, gulie. Deocamdată stai în banca ta... Văzu maxilarele lui Sile jucînd sub piele și îi puse mîna pe umăr. Hai, bă, ce dracu, nu știi de glumă?

— Nu știu.

— Ești găinar! Scurpă la fix fotografia așezată deasupra criptei: Hai noroc, coană Margareto!

— Cine-i?

Litruță își continuă tirul.

— Gimbeală, muian! Ai zice că înnebunise o garnizoană!? Se cafteau gradații ca chiorii, unu' și-a zburat creierii... Tolomaci!

Sile privi chipul femeii. O figură de copil cu ochi mari, limpezi, nas cîrn și gură de păpușă.

— Pare cuminte...

— Este?

— Cu o ușoară predispoziție spre visare... Genul de fată care păstrează toată viața prima floare dăruită de un bărbat.

Hoțul rîse:

— Acu' pricep de ce ai dat în bară cu muierile! Privi lung fotografia: A mai a dracului spurcăciune! E bine? Făcea pe Maica Domnului, lacrimi, suferințe, aiurea japii ca pe prunci!

— Cum?

Hoțul se întinse pe jos, cu mîinile sub cap:

— Grangurii își făceau pe-atunci veacul la Sinaia, aiureala cu marea a început acu', în ultimii ani. Ș-o dată pica parașuta. Trăsnet! Durere! Ția toți grămadă. Hăitușca nimic: Ochii în pămînt, suspine, pînă s-arunca un babalîc, căptușit de parale. Pleca cu el pe munte, pieptiș, după moda nemțească. Puriul scotea limba de-un cot, dar nu sufla să pară-n puteri. Seara era praștie, uita cum îl cheamă. Deșertau cîteva șampanii și începea circu': că nu poate, că-i fecioară. Dimineață, fraieru' jura că el a început-o.

— Mare-i grădina lui Dumnezeu! se minună Ușchitu'. Și?

— Pațîrca să s-arunce pe geam, de, și-a pierdut fetia! Curgeau lacrimile din ea ca din cișmea. Pe la prînz avea milionul în buzunar...

— Fantastic!

— La trei zile altul. A făcut avere, neamule, numai din fițe, scria și prin gazete, o lua Zizi Șerban tare într-un cuplet.

— Margareta și mai cum spui c-o chema?

— Vrabie, fata lui Gigi Pasparyl din Militari. Taică-su coșea la poker, asta la așternut. Atîția bani să am eu cîte case a desfăcut mișauca!

— Cred.

Ușchitu' luă în mînă fotografia:

— Să vezi și să nu crezi, așa, pare un înger... Multe mai învață omul cît trăiește!

— Și tot tolomac moare! completă hoțul căscînd. Soilim și noi un ceas? Mi se închid ochii, nu mai ține. Întinde-te colea.

— Dormim cu rîndul. Cum duce unu porcii la jir îl scoală celălalt. Îți dai seama, trece patrula ș-aude morții horăind...

— Bravo, cocoș! Prost, prost, dar tot mai iese ceva și din tine. Piua-ntîi!

Adormi imediat. Sile își plimbă privirea prin încăperea strîmtă. Candela lumina cuminte chipul Margaretei, umplea ungherele de umbre. Brusc, sări înspăimîntat în picioare. Își amintise povestea studentei închisă peste noapte într-un cavou. Un banc idiot al colegilor. A doua zi o găsiseră cu părul alb, înnebunită de groază. Se uita fix la un șarpe care unduia încet deasupra criptei...

Ușchitu' păzi somnul hoțului pînă în zori, tresărind la fiecare foșnet.

Litruță clipi mărunț. Prin găurile de aerisire lumina dimineții da năvală.

— De ce nu m-ai trezit să te schimb, bă, ăsta prostu'?

— Nu m-a lăsat inima, răspunse Sile zîmbind obosit. Puse mîna pe clanță. Hai s-o ștergem, Mitule, un minut dacă mai stau mi s-apleacă!

Hoțul crăpă ușa, cercetă cu grijă împrejurimile.

— Verde!

Leșiră din cimitir. Ușchitu' răsuflă ușurat:

— Spune-mi, Litruță, e adevărat că prin cavouri se aciuesc șerpilor?

— Colcăie! Da-s cumiști, nu mușcă.

Profesorul scuipe scîrbit într-o parte:

— Să știi că în noaptea asta am îmbătrînit cu zece ani!

— Ți-e frică de ăștia, ondulații?

— Mor! Bine că nu i-am văzut că acolo rămîneam!

— Ete cruce de bărbat! Hoțul îl măsura cu dispreț. Păi eu cînd eram mic, umblam cu ei în sîn. Soru-mea a-nghițit unu...

— Puah!

— Să mor eu dacă mint! Dormea în grădină cu gura dășchisă, și-un limbric de șarpe i-a intrat pe gît....

— Termină, mă! Ești dement, vrei să-mi vărs mațele?
— Stai, cosoru' moșului, să-ți spui cum i l-au scos.
Ușchitu' o luă cu pași mari înainte. Ăla micu' după el:
— Au legat-o cu picioarele de-o grindă din tavan.
Dedesubt era un lighean cu lapte fiert. Cum a simțit
aburii...

Sile se opri verde la față:

— Te pocnesc! Ce dracu, n-ai minte deloc? Nu suport, n-
auzi? Și la cinema când e o secvență cu șerpi închid ochii.

— Aiurea?

— Am și eu un fix: șerpii și șoarecii...

— Ești de groază! Își aminti patima profesorului: Parcă
ziceai că vrei să umbli pe unde n-a călcat picior de om. Păi
ce te faci în pustietate, frățioare, acolo mișună balaurii?

— De jivinile mari nu mi-e frică.

Hoțul îi dădu cu tifla:

— Ia-o pe partea ailantă că faci curent!

Se așezară pe o bancă în Parcul Libertății. Ușchitul
scoase pachetul de țigări:

— A mai trecut o noapte!

— E bine. Rectifică: încă e bine...

— Ce propui?

Litruță fumă un timp cu ochii în pământ. Spuse suspinînd:

— P-acilea nu mai e de trai, nea Sile. Tre' s-o roim în altă
parte.

— Unde?

— Unde-i bătaia crapului, la mare. Geme Constanța de
lume, și de-ai noștri și străini, o cotești mai ușor, te pierzi
mai repede...

Țigara se frînse între degetele Ușchitului.

— A dracului mai e pielea pe tine, Mitule!

— Al lui sînt totul, gulie, nu te-ai prins?

— Umbli după văru-tu, Titi!

— Eu?!?

— Te trage ața la omor, Litruță, n-ai liniște pînă nu vezi
cum arată Zugravu ăl mic pe dinăuntru! Singur mi-ai spus.
Mi-ai spus mă, sau nu?

Hoțul își sticli dinții:

— Aia e altă brînză în altă straiță!

— O fi, dar mi-e că te-nfrunți!

— Adică așa tolmăc mă crezi? Asta-i în capu' tău, ăla prostu'? Mă bag de nebun în trențele vărghilor? Umblă puterile după el cu limba scoasă și hop și eu ca Ieremia! Oftă: N-ai grijă, ce-i a lui e pus de-o parte, să treacă numai hălălaia. Nu mă crezi?

Ușchitu' zîmbi subțire:

— Să zicem, Mitule.

— Zi așa că-i zici bine. Cînd m-o apuca pofta de sînge desfacem comperativa. În regulă?

— Poate uiți...

— Aș! E de-ajuns să-ți ginesc lopețile. Îi cîntări mîna. Frumoasă sculă! Adăugă cu înțelepciune: Cum le rîndui Ăl de Sus pe toate. Unora le dăte minte, altora carabe...

— Pe tine te-a înzestrat ăl de jos! Știi că azi-noapte ți-am umblat prin pâr să văd dacă n-ai cornițe?

— Ești diliu!

— Mă bate cîteodată gîndul că ai fi ăla, ducă-se pe pustii. Îl măsură de cîteva ori din creștet pînă în tălpi: Ia fă, Mitule, semnul crucii!

— Ptiu!

— Fă-l, n-auzi! Fă-l să mă conving!

— Uite hal de om cu carte, profesor! Huo! La oase!

Ușchitu' începu să rîdă clătînînd din cap:

— M-ai speriat, Litruță, nu știu ce să mai cred. În viața mea n-am văzut ochi ca ai tăi! Hoțul sări în picioare:

— Vrei să înnodăm vorbele?!

— Am glumit, ești omul lui Dumnezeu... Mitu Suveică zis Litruță, omul Domnului. Hai să luăm ceva la bufet.

Berea era caldă, chiflele pietroaie, masa se bîțîia.

— Țștia parcă-s vorbiți! oftă hoțul. Fii atent, la caz de nevoie roiu prin dreapta. Sus pe deal e o spărtură în gard. Întîlnirea la Belu...

— Nu! În ruptul capului!

— Pe ce chestie?

— Ne întîlnim oriunde, dar nu printre morminte! Mi-ajunge.

Litruță rîse:

— Ești fătălău rău, gulie. La *Caru cu bere* e bine?

— Sper...

— Ș-acu' zi cum ieșim din oraș.

— Greu, Mitule! L-ai auzit pe Grădinaru.

— Tot îi driblăm noi!

— Eu unul în sicriu nu mai intru, ți-o spun de la-nceput!

Ai tu o chestie cu morții...

Litruță rînji.

— Îmi plac, Ușchitule, vorba ăluia, cu cît îs mai morți cu atît îmi plac mai mult. Acu' v-o 12 ani nu mă dezlipeam de țințirim, chiteam pe ăi cu aur la ei, ori cu scule de preț și noaptea îi lăsam goi prepeleac.

— Desfăceai mormintele?!

— Altfel cum? Ăștia nu se șucăresc, nu scot cuțitu'. Odată, ochisem unu' c-un acordeon. Trecuse fulgerul prin el și l-au îngropat cu ce-i era mai drag. Dau țărîna de-o parte, salt capacul și ce să vezi, frățioare, se scoală mortul cît erea de lung...

— Fugi, de-aici!

— Pe viața mea! N-o mierlise de tot, pămîntu' i-a supt curentu', noroc cu mine.

— Și nu ți-a plesnit inima?

— Păi ce, eu sînt Sile Ușchitu', ăla slab de vînă?

Profesorul se cruci:

— Zi, ai salvat un om?

— Vorba vine. Pînă la urmă tot acolo a ajuns. Tolomac, s-a dus întins la neamuri. Ȑia tocmai trăgeau cu molanu' de sufletu' lui, au crezut că-i stahie, și-au pus mîna pe topoare...

Sile împinse aperitivul de o parte, nu-i mai ardea.

— Ai trecut și tu prin cîte ceva, Mitule!

— Oho! Dacă stau să-ți povestesc umpli zece cărți. Dă farfuria aia-ncoa' dacă nu mai glojdești.

Mesteca cu gura deschisă, sugîndu-și dinții. Ușchitu' se uită în altă parte.

— Ai dreptate, pe aici nu facem mulți purici, ne-nhață urgent.

— Este?

— Chestia e să ne strecurăm. Miliția a înconjurat orașul, nu m-aș mira să fi apelat la armată.

— Bun, și?

— Practic cred că e imposibil.

Litruță goli paharul, se rezemă de speteaza scaunului rîgîind.

— Tot Mitu Suveică, sireacu tre' să le descurce. Mîine ești afară, pe arătură, e bine?

— Cum?

— Scoate țigările alea, nu fi cupit.

Fuma picior peste picior fără să-l privească. Sile aștepta pe ghimpi.

— Zi!

— Te fac artist de film, cocoș!

— Vai de mine!

— La 10 aleg șmecherii figurația. Ne iau urgent că avem muiane.

— Mai ales tu...

— Uite așa cum mă vezi sînt la a patra nasulie. Odată am spus și vorbe.

— Mă al dracului! Ușchitu' îl privea dintr-o parte zîmbind: Mai scurtează coada vulpii, Mitule! Actoria e meserie grea, trebuie să plîngi și să rîzi la comandă.

— Și-adică eu nu pot? Ții pariu că scot apă cît numeri pîn' la trei? Fii atent, gulie! Unu, doi...

Ușchitu' rămase cu gura căscată: Ochii hoțului se umeziră, lacrimi mari, îi alunecau pe obraji. Litruță le șterse cu dosul palmei și îl bătu pe umeri:

— Mai învață, bă, ăsta prostu'!!

Profesorul articulă greu:

— M-am lămurit, ești ucigă-l toaca! Fă semnul crucii!

— Iar?!

— Maica ta Isuse, așa ceva încă n-am pomenit!

Litruță zîmbi:

— Încă n-ai văzut toate alea...

— Adică poți să plîngi cînd vrei?

— La fix!

— Cum?

— Asta-i altă mîncare de pește, degeaba-ți spun, tre' să ai lacrima-n sînge, de la mă-ta din comună. Mai trase un fum apoi zvîrli țigara: Ascultă-mă pe mine, ne-alege sigur! Mîine dimineață aruncă niscai țoale pe noi, ne dă cu bărbi și-afară pe coclauri. Ajungem la iarbă verde, pa și pusi! Așa că plătește și hai, ghijoagă, la iarmaroc.

— Eu zic să luăm o mașină, propuse Ușchitu' băgînd restul în buzunar.

— Gata, neamule, vorba aia, ca artiștii.

Opriră un taxi. Lîngă biserica Sf. Vineri hoțul se răzgîndi:

— Stop! Dacă văd cu ce venim, intră babalîcii la idei. S-amărășteni rău.

Pătrunseră într-o curte ticsită de omenire: bătrîni, băbet, cîțiva puștani rupti de școală. Cei cu pîinea și cuțitu' aruncau căutături de geambaș. Ș-odată se împieptoșau japii să pară în vînă, babele își dregeau obrazul cu vopsele, ciripeau subțire...

Litruță intra și ieșea pe uși ca la el acasă. După vreo 10 minute, șopti Ușchitului:

— Unu' din noi doi s-a născut în zodia porcului! Ne cărăbănim la prînz! Le crapă buza după trei gealați, stă echipa pe cîmp și așteaptă...

Îl trase într-o odaie. Un bărbat cu plete clătină din cap, și cît ai zice pește fugarii se treziră în anterie, cu camilafcă și bărbi mari albe.

Hoțul nu-și mai încăpea în piele. Blagoslovea în dreapta și în stînga chitind subțirel, pe nas, ca țîrcovnicii.

Popiră la repezeală și pe un fîrțîngău cu pistrui, apoi îi împinseră într-o Volgă. Sile întrebă nedumerit:

— Erau alții, mai bătrîni, numai bine li se potriveau bărboalele, cum de ne-au luat pe noi?

Litruță scoase de sub rasă pachetul de țigări:

— E de alergat, neamule, ce te faci eu babalîcii? Ȑia după două duble îs numai buni de băgat în scutece. Se întoarse spre puștan: Fumezi, părințele?

Fumară toți trei. Mașina alerga de frica morții spre Pantelimon. La ieșirea din oraș șoferul frîna înjurînd:

— Iar ăștia cu controlul!

Fugarii tresăriră. Pletosul scoase capul pe fereastră:

— Cinematografia!

Milițianul rămase cu ochii la popimea înghesuiți în fundul mașinii.

— Actele dumneavoastră!

Ușchitu', alb la față, vru să scoată buletinul rostuit de Poșircă. Litruță îi prinse mîna, spuse supărat:

— Bine, frățioare, nu-l cunoști pe Papaiani?

Imita vocea artistului să juri că-i el.

— Să trăiești, nea Bică! Și dumnealor?

Hoțul aruncă două nume de actori împreună cu un banc pipărat al dracului, apoi îi întinse mîna:

— Hai, să-ți dea Dumnezeu sănătate, dar nu cred!

Rîse toată lumea și mașina porni.

Pletosul se întoarse spre Litruță:

— Formidabil îl imiți! la mai zi ceva!

Mitu Suveică turui cîteva replici din Păcală, altele din buzunar, apoi se interesă:

— Dar ce caută ăștia, nene, dezertori?

— Dracu-i mai știe că m-au înnebunit!

Hoțul îi făcu Ușchitului cu Ochiul și se rezemă de spetează răsufînd ușurat.

Drumul spre mănăstirea Pasărea era umblat zor nevoie mare. Dorobanți și muscali înghesuiau turcimea spre o viroagă, tunurile înșirate pe haturi, trăgeau de mama focului, civilii strigau alergînd printre reflectoare, macarale și tot soiul de mașini. Colbul stîrnit de cai întuneca zarea.

Ușchitu' privi un timp vînzoleala, apoi se răsuci către Litruță.

— Grea pîine mănîncă și flăcăii ăștia!

Stăteau sub un copac, la umbră. Hoțul, clătină din cap.

— Asta încă nu-i nimic. Să fi văzut haloimăsu' lui Dumnezeu la celălalt film! Picau seara, storși, înnebuniți, nu le mai trebuia nimic. Se întoarse spre al treilea popă: Cîte clase ai, guriță?

— Nouă.

— Atunci poți s-aduci și tu canistra aia de apă. Hai, copăcel!

Puștiul îi aruncă o privire urâtă și se depărta. Litruță începu să rîdă.

— Ți-a plăcut cum l-am driblat?

— Nebun ești, Mitule! Cînd a cerut actele am crezut că gata, s-a terminat...

— Te și vedeai în dungi!

— Bineînțeles!

Hoțul își scoase camilafca, descheie rasa la gît. Spuse fără să-l privească:

— Nu mi-e dat s-aud și eu o vorbă bună... Asta prostu' numai să spurce știe...

— Cîte vorbe bune ai auzit tu, în viața ta, Mitule? Ți-ar sparge urechile, nu-s de tine. Ți-aduci aminte serile cu madam Angelescu?

Litruță își arată lipsa dintelui, zîmbind strîmb:

— Mda! Ia fă inventaru' să vedem cum stăm. Mîine sîntem la Constanța și-acolo-i prăpădenie, nici nu știi cînd ai topit suta.

Ușchitu' scoase pachetul lui Poșircă, numără banii:

— Douăsprezece mii.

— E bine, spuse hoțul privind teancul de bancnote. Și-n plicul ăla?

— Niște butoni de aur, verigheta și-un ghiul.

— Fă-le-ncoa să mă uit.

Cînd văzu inelul ochii i se aprinseră. Îl suci pe toate părțile apoi îl cîntări în palmă.

— Cîte grame are?

— Douzeci și unu.

— Marfă a-ntîia, neamule, cum purtau barosanii odată! Îl fixă pe degetul mic: Bogdaproste, să fie primit.

— Poate-ți scap una!

Hoțul îl dădu cu mare părere de rău:

— Cînd m-oi umple de lovele să știi că-l cumpăr!

— Eh! Paște, murgule, iarbă verde!

Întoarseră capul. Puștiul pistruiat era în spatele lor. Fuma privindu-l țintă pe Litruță:

— Cîte clase ai, bă, ăsta frumosu’?
— Patru, răspunse şuţul acceptînd jocul.
— Şi la escarpeni?
— Pa’s’pa.
— Aşa? Atunci citeşte întîi chestia asta, ca să vezi în ce viteză-i bagi.

Întinse Informaţia Bucureştiului. Dintr-un ochi fugiţii înţelesesă despre ce-i vorba. Le apăruseră fotografiile în ziar...

— Aveţi ghinion, flăcăi! La zece minute după noi a trecut Bică Papaiani...

Capitolul XVI:

O ÎNTÎLNIRE NEAȘTEPTATĂ

— În locul lui, spuse inginerul, aș fi înțeles repede manevra. Scopul era limpede...

Avocatul vru să-i amintească cum e cu vitejii după război. Renunță.

Personalul se târa în noapte încet, cu opriri dese. Întinși pe acoperișul vagonului, Sile și Litruță priveau stelele.

— Care-i a ta, bă, ăsta prostu'?

— Aia care pîlpîie. O să se stingă repede...

Hoțul rînji:

— Iar ai întors cojocu'? Ce dracu' s-a mai întîmplat? I-am aiurit la marele fix, noroc că puștiu' era bagabont, certat cu presarii.

— Da, Mitule, dar acu' știu că am ieșit din București. Maiorul Dașcu o să ghicească repede încotro am luat-o, unde să-și trimită oamenii.

— Mă doare-n cot! Să mă văd eu la colcăială. Sclipuim niscai țoale străinești, ne lăsăm țcălie, punem obloane la ochi, d-ălea cît farfuriile și-i tragem tare cu *danche șon...* N-or să ia șmecherii toată nemțimea la întrebări!

— Mi-e tare frică, Mitule, că orice-ai face te detectează imediat.

— Pe ce chestie?

— Ai personalitate...

— Du-te, bă, d-acilea! O mie de ani nu se prind Valentinii!

— Să dea Dumnezeu! oftă Ușchitu'.

Hoțul zări ghiulul în degetul lui Sile și ochii i se aprinseră din nou.

— Bagă-l în buzunar, să nu-ți cadă...

Săriră din mers, cu mult înainte de a intra în gara Constanța.

Litruță o coti spre centru:

— Vîslește după mine, bă, ăsta prostu'. Tre' să luăm două valize și niscai dedesupturi, altminteri bate la ochi. Cine-ți vine la mare cu lopețile în buzunare?

Trîntiră cumpărăturile în geamantane. Hoțul opri un taxi:

— Tomis Nord.

— Iar faci vizite, Mitule? întrebă șoptit profesorul.

— Acolo-s gazde din destul, închiriază ogeacurile pe ruptelea. Se aplecă spre șofer: Nu știi mata vreo adresă?

— Cît stați?

— Trei săptămîni, poate o lună, depinde.

— Știu.

Opri în dreptul bufetului *Brotăcei* claxonînd scurt. Se desprinse de șpriț un bărbat negricios cu părul cîrlionți și amîndouă picioarele în ghips. Înainta în cîrje. Șoferul dădu jos bagajele:

— Ți-am adus doi mușterii, domnule George.

— Stai nițel, să vedem dacă ne înțelegem, spuse Ușchitu'.

Infirmul zîmbi larg:

— Cu mine se înțeleg oamenii, numai că nu închiriez eu, ci mama. Treizeci și cinci de lei pe zi.

— Corect, aprecie Suveică. Să vedem camera.

Intrară într-un bloc din apropierea cîrciumii. Apartamentul era la parter, odaia avea terasă.

— În regulă! constată Litruță. Se întoarse spre Sile: Doctore, dă-i un aconto.

Ușchitu' puse cinci hîrtii de o sută pe marginea mesei, infirmul scoase o cheie:

— Ușa de jos nu se închide niciodată. Zîmbi cu ochii în pămînt: Aș avea o rugăminte. Dacă întreabă cineva, sînteți veri de-ai mei... Altminteri avem probleme cu fiscalul.

— E clar, făcu Ușchitu'. Îi întinse mîna: Toma Vasilescu.

— George Stamatiu. Poet. Adăugă scuzîndu-se: O îndeletnicire care încă nu a adus nimănui averi...

Se recomandă și Litruță bîlbîind un nume la repezeală, apoi întrebă repede:

— Accident?

Infirmitățile îi servi cu țigări, aprinse și el una:

— M-a lovit, un italian cu mașina. Surîse: Adevărul e că vina o port eu: Apusul soarelui se poate admira nu numai din mijlocul străzii... Măicuța mea termină serviciul la ora patru. Va fi încîntată.

În față, la *Brotăcei*, se îndesă în vorbă un bărbat scund, cu ochii extrem de mobili.

— Ați rămas la dom' Stamatiu?

Purta blugi străini, fuma țigări americane. Litruță îl citi repede:

— Cît pachetul și de care?

— Optsprezece lei *Kent*, super long, *Pall-Mall*, *Chesterfield*...

— Altceva?

— Un ceas Atlantic la 800, blugi, tricouri.

— Să vedem, blugii.

Îi pofți acasă și deschise o valiză plină de boarfe. Fugarii își aleseră ce era mai trăsnet: tricouri cu semnele unei orchestre din München, pantaloni ciotcă de capse, sandale de prins pe un singur deget, ochelari și șepci ultimul răcnet.

Litruță făcu repede tîrgul. Ușchitul scoase banii:

— Spune-mi, te rog, nu ți-e frică? Dacă eram de la miliție?!

Bișnițarul zîmbi plimbîndu-și privirea de la unul la celălalt:

— Alt soi de oameni sînteți dumneavoastră...

— S-a prins!

— Vezi-ți de treabă.

— Dacă-ți spun! N-ai văzut cum le zîmbărea? Constanțenii îs unși cu toate alifiile, nu-i aiurești cu una cu două. Ascultă-mă pe mine, bă, ăsta prostu'.

— Crezi că ne vinde?

Hoțul oftă:

— Să nu ne cumpere...

— Nu înțeleg.

— Să nu umble la cîntare: *Dai sau zic!*

— Șantaj?

— Păi? Cu ăștia de p-acilea poți-să te aștepți la orice...

Mergeau spre Mamaia. Din blocuri curgeau gîrlă sezoniștii, chilipirgii la doi poli camera și parizer de trei ori pe zi.

Litruță băgase pachetul de țigări în brăcinari, după moda crailor. Lipăia din sandale cu ochii la Sile:

— N-ai treabă, guriță, să juri că ești neamț!

— De unde o fi adunat ăla atîtea haine, Mitule?

— Numai țoale? Pui pariu pe ce vrei că are un ceaun de ceasuri...

— De unde, mă?

— Sfînta bișniță. Vin vaporenii căptușiți, le iau la kg. Și le dau la trei-patru sute bucata. Rîse: Trăia la noi în mahala unu' Mircea Closetaru. Îl chema Panait, dar îl porecliseră oamenii așa fîncă repara umblătoarele. Ăsta, fratele meu, a roit-o în America, pe bune. În fiecare an venea cu cinci valize de boarfe străinești și le vindea ca pîinea caldă. Și-acu' te întreb eu de unde le lua?

— Cumpăra la grămadă.

— Pe dracu! Le-aduna de pe stradă, cocoș, e bine? Americanii au un fix, aruncă pe trotal ce se-nvechește. Closetaru le fățuia nițel și urgent la fufele noastre. Macioalele-s de groaza lumii, plătesc de trei ori prețul numai să n-aibă și alta la fel. Pînă s-au umplut toate de vitiligă.

— Serios?

— Nebune! Umblau după Mircea să-l omoare.

Intrară în Mamaia. Femei cîtă frunză și iarbă, odată s-aprinse tărița în ăla micu':

— Ridicăm și noi ceva, nea Sile? Uite alea două coapsele...

— Spui eu c-ai mâncat ciuperci!

— De ce, nene?

— Oamenii maiorului Dașcu sînt la un pas de noi, oricînd dăm cu crucea peste ei, și ție îți arde de idile!

— Urlă bărbatu-n mine, bă, ăsta prostu'!

— Ptiu! Urîtu' pămîntului!

Vîntul sărăcise plaja de lume. Cei tari de înger înfruntau colbul nisipului cu ochii la valuri. Apa mușca flămîndă țărmul, murmura înfundat. Șuțul o atinse cu vîrfurile degetelor.

— Taie!

— De, luna mai, abia a început sezonul.

O luară de-a chioara, cu mîinile în buzunare. În dreptul unui neamț cu tranzistorul pe pîntece, fugarii se opiră.

Radio-vacanța anunța ascultătorii că s-a instituit un concurs pentru sezoniștii cu spirit de observație.

Doi reporteri de-ai noștri – urmă descrierea amănunțită a evadaților – vor colinda litoralul, deghizați în turiști, vînzători de artizanat etc. Cine reușește să-i recunoască este invitat să telefoneze la sediul emisiunii.

După lista premiilor, anunțul fu difuzat în patru limbi.

Ușchitu' se uită la Litruță. Sta cu moartea-n sîn:

— Asta ce mai fu, nea Sile?

— Ne-au sculat omenirea în cap!

— Clar! Ce zici?

— Stăm în casă...

— Și împletim ciorapi pentru iarnă, nu? Dar ce-o să spună găzdoi, te-ai gîndit? Adică vii la mare și faci plajă la bec?

— Mda... Să-i împingem ceva, să închidă ochii?

— Pui mîna în foc că nu te vinde? Vorba lui Dașcu, nimeni nu iubește fugiții... Pînă una alta hai la corturi să glojdim niște mici. La pînză stau grămadă cehii, pe limba lor n-a anunțat...

Cotiră spre faleză. Litruță părea și mai obidnic, pășea grămadit în el, ochi de venin. Ușchitu' se interesă nedumerit:

— N-am priceput de ce umblă cu plosca?!

— Trombonul cu concursul?

— Da.

— Ce rost avea să pună pe spini o lume? Nu-ți mai ieșea neam după opt seara știind că umblă doi scăpați, cu șișurile în palmă. Și vorba aia, sînt în concediu.

— Ai dreptate.

— Iar dăm cinstea pe rușine, oftă Litruță. Să vezi acu' ce se holbează ghiorlănimea... Pocni din degete: Schimbăm macazu', bă, ăsta prostu'! De-acu' încolo mergem de unu' singur.

— Fiecare pe barba lui! Ți-a ieșit un sfînt din gură!

Hoțul clătină din cap lămurit:

— Vrei să scapi de mine, cocoș, numai la asta ți-e gîndul!

— Ce-ți trece prin cap? Mă gîndeam cum e mai bine. În doi ne dibuiesc repede, așa-i cîntecul...

— Altu-i, frățioare! făcu şuțul privindu-l strîmb: Ai grijă să nu ți-l cînt eu într-o zi!

— Ești într-o parte!

— Oi fi! Mîină spre corturi. Ne filăm unu' pe altu', pricepi?

— Nu.

— Merge unu' în față, celălalt în spate cu ochii cît cepele. Dacă se lasă cu vînzare dă șase.

— Aha!

— Ai venit de-acasă? Așa că ia-o înainte, țin eu tira. După un pogon, facem schimb.

Avusese dreptate hoțul, camping-ul gemea de cehi. Chitiră o masă dosnică. Litruță comandă berea în nemțește, micii prin semne.

— Fii atent, bă, ăsta prostu', ieșirea prin Sărindar e spre ghiol.

Mînceau urmărind forfota mulțimii.

Deodată ochii hoțului se subțiară. Privea țintă un tip brunet, coborît dintr-o mașină.

— Există un Dumnezeu, spuse Litruță! Vino suflete, că de cînd te-aștept! Se întoarse spre Ușchitu': Știi cine-i ăla?

— Titi Zugravu?

— Aș! Italianu'! Frateli, șmecherașu' de ne puse funia în coarne pe șosea!

Sile se foi neliniștit:

— Lasă-l în plata Domnului, Mitule, de balamuc avem nevoie?

— Uliuu! gemu hoțu', mor frățioare, mă desfac dacă nu-l întind.

— Litruță!

Hoțul se ridică frecîndu-și mîinile.

— Stai locului, Mitule! spuse Ușchitu' apucîndu-l de mîină.

Litruță se eliberă:

— Tre' să mă răcoresc, mă!

— Nu, fi copil!

— Mă dau prins, nea Sile, dar tot nu-l las! Așteaptă-mă aici. Rămase o clipă nehotărît, apoi îi aruncă șuriul: Ține scula, mă descurc cu gaibaracele!

Ușchitu' încercă în fel și chip să-l oprească. Degeaba. Hoțul plecă glonț.

Italianul băgase o găleată de apă în radiator și tocmai se pregătea să urce la volan, cînd îl văzu pe Litruță:

— Bongiorno, amico! spuse Suveică apropiindu-se.

Escrocul făcu cîțiva pași înapoi și-odată o rupse iepurește printre corturi. Pungașul după el. Sile îi văzu înfundîndu-se în păpurișul ghiolului.

„Nu-i bine!”

Se ridică făcînd semn ospătarului.

Litruță îl ajunsese repede. Italianul se răsuci cu mîinile îndepărtate, gata să sară. Rămăseseră pe loc citindu-și în ochi. Privirii hoțului nu-i mai încăpea cămașa. A celuilalt era neagră. Mitu Suveică măsură scurt locul: în spate începea mîlul, împrejur stufăriș, întrebă rîzînd drăcește:

— Come te chiamă, napolitanule?

— Gică Oancea. Ești mulțumit? Gică Oancea, zis Opt Vieți, doctor de hoți.

— În regulă, frăţioare, mai rămâi cu şapte. Pînă una alta scoate parnosa, nu-i bine să pleci cu ea pe lumea ailaltă. Banu-i ochiu' dracului, Oanceo, te ia Sarsailă la poceală.

Din palma „italianului” ţîşni lama unui stilet. Întinse mîna:

— Vino şi ia-o!

Zîmbetul hoţului se lăţi. Făcu un pas înapoi şi-odată îşi zvîrli piciorul drept. Suriul zbură în apă:

— Treci la lopeţi, Oanceo, şi eu mi-am lăsat scula.

Opt Vieţi se aruncă taur cu pumnii. Litruţă sări dreapta-stînga, ocolind baroasele. Ținea mîinile în buzunare, zîmbind spurcat:

— Hai, cocoş, osteneşte-te, lucrează! Aşa.

Loviturile cădeau ploaie în gol sporind dracii brunetului. Hoţul trăia numai din fente şi părul de pe limbă. Să te ferească Dumnezeu ce era la gura lui:

— Curaj, fratello! Bagă upercutu'! Slab! Bară! Şi la muieri tot așa te muţi de pe vatră pe cuptor? Țui!

Gică Oancea începu să gîfîie. Litruţă făcu piciorul stîng roată înapoi şi-l trimise ghiulea în ceafa „italianului”, apoi săltă dreptul şi-i prinse falca de jos.

Opt Vieţi se prăbuşi gemînd...

Sile veni în fugă. Îl văzu pe Litruţă cu mîinile în buzunare mărunţind în picioare trupul escrocului.

— Mitule!

Hoţul îşi continua serviciul fără să-l bage în seamă. Trebui să-l ia, deoparte, la subţioară:

— Ajunge, mă, vrei să-şi lepede potcoavele aici?

Gică Oancea, totul o rană, încercă să se ridice în genunchi.

— Scoate banii! şopti Litruţă scăpînd din strînsoarea Uşchitului.

Opt Vieţi îşi întoarse buzunarele. Erau goale. Hoţul clătină din cap:

— Să n-am spor dacă nu-l las la papuci! A cui e maşina, amigo?

— A... A mea.

— Lasă vraja că iar te iau în pene! Pe cine l-ai păgubit?
— Unu'... De-al nostru... Sezonist.
— Și numărul?
— L-am ciocănit singur...
— În regulă. Dă cheile!
Gică Oancea își șterse sîngele de pe față cu batista:
— Au rămas în mașină.
Litruță dădu să plece, apoi se rîzgîndi:
— Ascultă, cocoș, dă-ți cu apă pe muian și ia troleibuzu' pînă acasă. Fiatu' îl rechiziționează băiatu'.
— N-ai s-ajungi departe, Suveică!
Hoțul tresări. Se uită la profesor apoi la Opt Vieți, clipind des:
— Mă cunoști?
— N-o să ajungeți departe, băieți, continuă escrocul. Azi-dimineață spunea la radio cum arătați, de-a-ntregul, adineauri treceau dubele...
— Încotro? Întrebă îngrijorat Ușchitu'.
— Spre *Hanul Piraților*.
— Miști!
— Pe sănătatea mea, nea Suveică!
Opt Vieți luă o țigară din pachetul Ușchitului, aprinse de la ăla micu', fără urmă de parapon.
— Aici nu răzbiți, fraților, vă găbuie urgent!
— Nu-mi purta tu de grijă. Hai, mișcă!
— Mașina-i pîinea mea, Mitule, nu pot aiuri pe nimeni dacă umblu cu tramvaiul unșpe.
— Sperii tu alta.
— Nu faci bine, trosnitorii îi cunosc numărul, nu mă văd în ea vă treziți în copci.
— Lasă-le vorbă.
— Cînd? Băieții sînt în treabă, care la Eforie, care la Mangalia, de, a început sezonul.
Litruță se uită nehotărît la Sile. Ușchitu' îi puse mîna pe umăr:
— Renunță, Mitule, cine știe în ce bucluc mai intrăm.

— Bine, Oanceo, făcu hoțul aruncînd țigara. Dar bagă la schepsis un lucru: M-au nășit Colivaru și Tache Cric! Dacă ne vinzi muști pămîntu'!

— Cruce de aur, nea Suveică!

Se îndreptară toți trei spre mașină. Opt Vieți deschise portiera:

— Unde să vă duc?

— În Constanța.

Pe drum, Gică Oancea desfăcu sticla de whisky.

— Momeala husănilor... Atunci pe șosea, n-am știut că sînteți cărăbăniți...

— Acu' știi.

Băură cu schimbul. Opt Vieți, vîrî mîna sub fotoliu și scoase un teanc de sute.

— Ia colea, nea Suveică, barem o...

— Ești valabil! interveni repede Litruță cu ochii la Sile.

Escrocul opri brusc mașina:

— Gineală!

La intersecție pîndeau doi milițieni.

— În regulă! spuse hoțul coborînd. Dacă am nevoie de tine, un' te găsesc?

— La Cazinou. Baftă, fraților!

Capitolul XVII:

POLIȚE VECHI

Magdalena ignoră fulgerele din ochii tatălui. Se apropie de marinar:

— Ce anume v-a atras atenția?

— Jocul de-a șoarecele și pisica, domnișoară.

Pe Siutghiol plutea un soare cât roata carului, roșu purpură. Aprinsese norii, înfigea în semnele nopții săgeți lungi de lumină. Fugarii ascultau clipocitul apei. Litruță mesteca gumă, Sile fuma rezemat de un plop subțiratic.

— Cine te-a învățat, Mitule, să te bați cu picioarele? întrebă Ușchitu' într-un târziu.

Hoțul clefăi încântat:

— Nevoia. Își suci brațele: Material puțin, vlagă puțină. Toată puterea mea stă în cap și-n dulige. Șeful dă porunci, gaibaracele robesc. Cîte huidume n-au întins săracele! Malacii nedeprinși așteaptă pumnul și-odată se trezesc cu spițul în burtă. Rîse: Hai să-ți arăt o fentă, bă, ăsta prostu'.

Aruncă șișul în iarbă, descălță sandalele, apucă plăselele între degetele piciorului și dintr-o zvîcnire înfipse cuțitul în trunchiul plopului, la o palmă de creștetul lui Sile. Toată treaba durase cât ai număra pînă la trei.

Ușchitu' încremenise.

— Ești nebun?!? Dacă mă nimereai?!

— Nu există! Bungțială la semn.

Sile feri copacul. Litruță repetă de cîteva ori figura și cuțitul se înfipse la fix. Ușchitu' clătină din cap lămurit:

— Să nu-mi zici că n-ai fost circar!

— Nasulia asta am deprins-o de la Colivaru. La paispe ani ținea, mergeam desculț în prăduieli. Prima vorbă, a comisarilor era: „Aruncă cuțitul și ridică mâinile!” îl lăsam să cadă și cât ai zice pește se trezea Valentin cu el în piept!

— Formidabil!

— Boala lui Colivaru erea să trimită șișul între ochi.

— Cu degetele de la picioare?!

— E bine?

— Cum naiba n-am auzit de el? Mai trăiește?

— Ce să mai trăiască... O singură dată a ferit, unu' și s-a umplut de plumb. L-au îngropat cinci popi, boceau țigăncile să-și rupă pipota că era fustangiu rău.

Își puse sandalele, apoi vîrî șișul în buzunar. Ușchitu' aprinse o țigară:

— Mare față ești!

Hoțul rînji:

— Am mai multe fețe...

— Sînt convins. Nu trec cinci minute să nu-mi oferi o surpriză.

— De-o pildă?

— De pildă adineauri, cu Oancea. Cum a devenit docil, așa, dintr-o dată?

— A prins drag de mine.

— După ce l-ai pus jos?

Litruța se întinse cu mâinile sub cap:

— Dacă mă punea el îî sărutam eu caraba. Legea... Cît nu mă simte obidnic îmi ciugulește din palmă, m-a prins la cotitură, vin eu pe locul doi.

— Și banii?

— Care bani?

— Care ți i-a dat.

Hoțul scoase sutele din buzunar, și le numără.

— O fi mirosit că nu-mi curge laptele-n păsat. Două mii, buni și ăștia.

Se uită la ghiulul Ușchitului:

— Te fac om?

— Țtt!

— Cinșpe foi.

- Nu.
- Opșpe și să fie într-un ceas bun!
- E de la mama, Mitule, nu-l dau pentru nimic în lume.
- Ești fraier. Se ridică: O roim? A început să strângă.

Porniră spre casă. S-aprinseseră felinarele, perechile mergeau la Mamaia în petreceri. Ușchitu' umbla în față, ăla micu' ținea umbra. La bufet, muncile erau în toi, chelnerii se speteau cărînd băutura.

— Lingem și noi un șpriț, bă, ăsta prostu'? întrebă Litruță apropiindu-se.

Ușchitu' se codi.

— Să nu ne recunoască careva... Poate în altă parte.

— Hai *La băieții veseli*.

— Unde?

— Lîngă stadion, în spate. Spargem semințe, luăm un mic... Hai că fac eu cinste.

— Dar ce, ai intrat în anul morții?

Litruță îl apucă de braț. Dinspre bulevard venea o patrulă.

— Șase!

Cotiră printre blocuri căutînd întunericul, Sile șopti:

— Cît pe ce să le picăm în brațe.

Se opriră. La fiecare răspîntie stătea un sergent, mașini cu semnele miliției se încrucișau.

— Ce-i asta? întrebă Ușchitu'.

— Trai pe măracini. Nu ne slăbesc deloc... Iar tre' să mutăm cortu', dom' profesor!

— Cum? Nu vezi ce-i prin cartier? Prăpădenie!

— Cum o da tîrgul și norocu'. Baftă pe ăla cu poezelele, cinci sutare înainte plus boarfele.

Ușchitu' își mușcă buzele:

— Restul de bani au rămas în valiză...

— Ce?!?

— Am socotit...

— Ai socotit merele din corcoduș! Husăn ești, fratele meu!

— Adică să ies pe plajă, cu aproape douăsprezece mii?!

— Nu! Lasă-i gazdei, vorba aia, ai toată încrederea. Ridică ochii spre cer: Tolomac e Doamne!

Farurile unei mașini măturară tufișurile. Fugarii se făcură una cu pământul. Litruță spurca înfundat:

— Mai ai frați pe-acasă, bă, ăla prostu'?

— Asta este, le facem cruce!

— Fără bani nu răzbim! Ia-te după mine. Porniră tupiluș spre blocul lui Stamatiu. Drum anevoios, ferestrele întindeau pe iarbă preșuri de lumină, trebuiau ocolite.

— Nu te-nțeapă Sarsailă, Mitule?

— Să mori de rîs! Nu-i ăsta balconu'?

— ăsta-i.

— Intrăm pe aici.

Noroc că lăsaseră ușa crăpată, dintr-un salt fură în odaie. Sile întinse mîna spre comutator.

— Bă, tu te-ai sonat de tot! constată Litruță apucîndu-i brațul. Umblă pisicește, gloabă!

Ușchitu' găsi valiza răvășită. Forfoti prin ea apoi ridică ochii spre ăla micu':

— Banii au dispărut!

Brusc, lumina se aprinse. Fugarii se întoarseră mușcați de șarpe. Sprijinit în cîrje, Stamatiu surîdea în prag.

— Bună seara, domnilor. Dacă îmi amintesc bine v-am dat o cheie...

Litruță se repezi la fereastră, trase perdeaua, apoi își înfipse mîinile în buzunare. Pe buze îi flutura zîmbetul care nu-i plăcea Ușchitului:

— Ești șmecher, ai?

— Pofțiți?

— Poftesc, guriță, al dracului poftesc să-ți număr nițel măselele!

— Domnule inginer, spuse liniștit poetul, parcă așa v-ați recomandat, folosiți un vocabular care nu vă onorează. Nici maniera de a pătrunde într-o locuință nu dovedește o educație prea îngrijită... Ce trebuie să cred?

— Ai limbă de aur, cocoș, dar nu ține. Banii!

— Sau, viața, nu? Am înțeles. Surîse: Din păcate va trebui să vă decepționez. Sînt un om sărac.

— Ai mai prins tu între timp ceva osînză, cotrobăind prin valize!

Stamatiu se uită la Ușchitu':

— Mă tem că prietenul dumneavoastră se află într-o dispoziție specială. Sînt eu vinovat că ați lăsat ușa de la balcon deschisă? Cineva s-a furișat înăuntru, e singura explicație...

Sile nu știa ce să creadă. Îngîănă nesigur:

— Scuzați...

— Leoarba! i-o tăie scurt hoțul. Încă nu te-ai prins ce jigodie zace-n ăsta?! Se întoarce spre poet: Scoate lovelele, neamule, că te mărunțesc!

— Mitule, interveni profesorul poate că într-adevăr...

— Tu să taci, auzi!

Gazda ridică din umeri oftînd:

— Observ că nu ajungem la nici un rezultat. Deși îmi este profund dezagreabil, propun să apelăm la ajutorul domnilor de la miliție. Sînt afară în fața blocului, măicuța mea susține că dumnealor caută doi evadați...

Fugarii se priviră iute. Stamatiu își lăți zîmbetul:

— Sînteți convinși că-i bine să-i chem?

— Cheamă-i!

— Mă rog.

Se întoarce. Litruță îi repezi pe neașteptate piciorul în rinichi. Poetul se prăbuși secerat. Cît te-ai răsuci într-un călcîi, hoțul apucă ghipsul și începu să tragă.

Ușchitu' privea îngrozit:

— Ce faci?!

— Cască ochii, bă, ăsta prostu'!

— Ai înnebunit, nenorocești omul!

Litruță se ridică cu cizma de ipsos în mîină. Arată piciorul lui Stamatiu, vîrtos, ars de soare:

— N-are nici pe dracu, e bine? Și-a pus încălțărilor de hohă, să ia ochii presarilor și noaptea dă în jaf casele fraierilor!

Lui Sile nu-i venea să-și creadă ochilor. Rezemat de perete, Stamatiu își scoase liniștit și cealaltă cizmă. Întrebă mirat:

— Cum te-ai prins, frățioare?

Hoțul fuma ieșit din piele:

— Sînt lovit cu capul în pragul de sus.

— Școala lui Tache Cric, de! spuse „poetul” zîmbind. Să n-am noroc dacă nu ești tu Mitu Suveică zis Litruță!

— Oi fi... Îl măsură lung și-odată izbucni: Gustărică!

— Ți-a fătat purceaua?

— Bă, Gustărică, bă!

Își strînseră mîinile rîzînd. Ala micu', pipăi tăietura din obraz:

— Uite cine m-a cужbit, nea Sile, în caftul de la Romeo! Ți-am povestit...

Gustărică pocni palmele:

— Și eu fazan! Tocmai pe tine m-am găsit să te strujesc! Bă, Mitule, bă, cît e de cînd nu ne-am văzut?

— Douăzeci și cinci de ani...

— O viață de om! Ultima oară ciuguleam pe-aceeași parte la Pop și Bunescu. Țineai tira lui Gică Os. Mai știi ceva de el?

— S-a legat la cap cu o fufă din Militari, are și puradei. Una Minodora, fata lui Vanghelatu, tre' s-o știi!

— Nu erem în vorbe cu ea prin cinzeci?

— Pe tac-su l-am văzut în iarnă, l-a uitat moartea, abia se mai ține.

— Vanghelatu', spaima simigiilor...

— Încă unul care s-a dus!

Petreceau în minte, aprinzînd focuri stinse de mult. Ușchitu', așezat pe marginea patului, încă nu-și revenise după figura cu cizmele de gips. Litruță îi da înainte:

— Și tu?

— Am împletit paișpe coți la pîrnaie, Mitule, după nasulia din Grand. P-ormă m-am aciuat în Constanța. Altă lume, nu se mai prăduiește ca pe vremuri...

— Văd că te-ai înțepat la vorbă...

— Gura nu cere chirie. Aici se bate smîntîna trosnitorilor, fiecare cu fentele lui. Zîmbi: Am auzit că ai lucrat cu frații Zugravu în cooperativă.

Hoțul dădu din mîini a lehamite:

— Zi că m-au lucrat, din cauza lor pătimesc.

— Păi n-au mierlit-o?

— Ei, și? Își aduse aminte de profesor: Ucenicu' lui mandea. Sile Dragu, zis Ușchitu'.

— Șuț?

— A-ntîia! Prăduia în Cruce corcodușele de pe garduri... Rîse. E porumbel rău, om cu carte. Am roit-o în doi și mi-a rămas pe brațe.

Gustărică îi cîntări lumina din ochi.

— Stofa-i bună, nu-i simți urzeala, dac-o fi și cuvîntăreț...

— Profesor! La vorbe te bagă-n cofă.

— Ar putea ieși ceva, ai băgat de seamă, acu' altă făină se macină. Dă cu șișul?

— Mai ai nevoie de șiș la așa hoit? Pune mîna să-i vezi caroseria! la-ntoarce-te, bă, ăsta prostu'.

Ușchitu' se simți scos la mezat. Spuse zîmbind:

— Prietenul nostru, Litruță glumește, te asigur...

— Să vezi drăcia dracului cînd ridică macaraua. Gimbeală pumni, neamule, parcă-s oale de praznic. Paișpe chelneri a culcat într-un caft în Cișmigiu, pe cinstea mea!

— Scurtează coada vulpii, Mitule!

— Zece ereau, bă? Ereau!

— Oricum, n-am fost singur.

— Păcat că n-ai văzut lucrarea, Gustărică, adăugă hoțul rîzînd. Umplurăm spitalele...

Stamatiu scoase un pachet de țigări americane și le oferî.

— Presarii vîntură cartierul, fraților.

— Numa' cartierul? făcu Litruță oftînd.

— Ce-aveți de gînd?

Hoțul ridică din umeri:

— Parcă ai de ales? Pînă una alta tre' spart cleștele.

— Cum?

— Aia e, cum?

— Greu, Mitule! spuse Gustărică clătinînd din cap. Greu al dracului. Ieșiți, vă anină! Își plimbă pe gînduri privirea de la unul la celălalt: Rămîneți la mine.

Stamatiu împinse dulapul. În spate sta mascat canatul unei uși, destul de larg să încapă amîndoi.

— La caz de Doamne ferește, vă pitiți aici. Eu bag demagogia...

— Și a bătrînă?

— Mama-i în București la neamuri.

Ochii Ușchitului sclipiră:

— Îți mulțumesc, domnule Stamatiu, ești un om de ispravă.

— Sînt din tagmă, profesore, știu ce înseamnă să fii la ananghie.

Gustărică aduse mezeluri și o sticlă de vodcă. Ușchitul fuma ascultînd amintirile pungașilor.

— Erei ca fiara, Mitule, nu iertai nimic.

— Numai proștii iartă, frățioare.

— Pe Săculete l-ai dășchis numai pentru că s-a uitat la Safta, țiganca.

— O țineam de inimă, Gustărică.

— Știu bă, știu.

Încremeniră. Soneria de la intrare bîzîia lung, insistent. Stamatiu duse degetul la gură, răsuci dulapul și fugarii dispărură în spate.

Se auzi un schimb șoptit de vorbe apoi pași care se apropiau. Fugarii se priviră speriați. Și deodată glasul lui Gustărică umplu încăperea:

— Mitu Suveică zis Litruță, îți amintești de soră-mea Anca? Cînd ai culcat-o în grădină, abia împlinise 12 ani! Respiră lung, greu, apoi adăugă: Îmi pare rău de dumneata, profesore.

Altă voce, articula răspicat:

— În numele legii...

Capitolul XVIII:

RISCURI

*Joe Strickland din New-York,
condamnat la scaunul electric izbucni în
rîs:*

— Hai să fim serioși!

Musca se zbătu un timp în plasa păianjenului apoi renunță. Firele subțiri îi înnodau aripile, o sugrumau. Profesorul urmărea spectacolul cu interes. Cineva ordonă să ducă mâinile la ceafă și să iasă. Simți în coaste cotul hoțului. În ochii lui Litruță, ardeau văpăi. Își proptise umărul în dulap și-l îndemnă printr-un semn scurt să facă același lucru. Sile înțelese. Se rezemă cu spatele de canatul ușii și împinseră mobila amîndoi odată.

Dulapul se prăvăli cu zgomot. Cărțile, cutiile și valizele aflate deasupra zburară prin încăpere sporind deruta. Hoțul smulse cablul lămpii cu abajur din priză și odaia se scufundă în întuneric.

Se auziră gemete înfundate, înjurături, vocea celui care ordonase să ridice mâinile:

— La prima mișcare trag!

Fugarii se repeziră spre ușă. Becul de pe scară lumina palid. În holul blocului apăruseră doi milițieni.

— La deal! șopti hoțul.

Urcară treptele, cîte patru o dată, speriați de moarte. Zarva venea din urmă amplificată cu fiecare etaj. Una după alta ușile se deschideau, bărbați în pijamale năpădiseră balustrada.

— Ce se întîmplă?

— Ce-i balamucul ăsta?

Pătrunseră pe terasa pentru covoare, sus, deasupra blocului. Hoțul își roti privirea jur împrejur. Descoperi într-un colț un răcitor vechi, abandonat.

— Împinge gloabă!

Îl proptiră în fața ușii blocînd intrarea. La timp. În spate se auzeau zgomote de pași, respirații precipitate, ordine.

Hoțul cercetă streășina blocului. Un culoar subțiratic trecea prin dreptul ferestrelor de la uscătorii. Îl traversară în fugă.

— Hudubaia, spuse Litruță, are cinci scări. Coborîm pe partea ailaltă.

Se opriră la etajul VIII. De jos răzbăteau pași grăbiți.

Litruță își lipi urechea de ușa liftului, apoi apăsă pe buton. Alături se afla nișa crematoriului. Se repezi înăuntru și cocoțat pe vîrfuri strecură mîna pînă la sistemul de cuplare șoptind:

— Atenție! La semnul meu sucești clanța.

Cușca urca încet. Pași grăbiți se auzeau din ce în ce mai aproape. Hoțul își mușcă buzele:

— Acu'!

Ușchitu' deschise ușa. Liftul se oprise între etaje, tavanul cutiei de metal se afla la înălțimea picioarelor. Se aciuară printre cabluri, apoi hoțul trase ușa restabilind contactul.

— O mie de ani nu se prind gorobeții!

— Să te văd cum ieși! suflă Ușchitu'.

— O să vezi. Mare husăn ești, frățioare!

Profesorul își aminti spusele lui Gustărică. Oftă. Hoțul îi ghici gîndul.

— Cum bagă unu' nasoala ai și înghițit cîrligu'. Zîmbi: La ce ți-or fi folosit școlile alea?

— Adică toată lumea minte, Mitule?

— E bine?

— Nu e bine!

Hoțul scoase șișul:

— Să mor eu dacă nu te las aici!

În lift urcară doi gradați. Fugarii recunoscură vocea maiorului Dașcu.

— Ce-i cu apartamentul 5?

— Sînt plecați în concediu, la munte. Poate mai sus...

Coborîră. Privirea hoțului sticli:

— E în regulă!

— Ce să spun...

— Tot n-ai priceput, gloabă? Apartamentul 5 a rămas de pripas.

— Și?

— Ne-așteaptă. Scoase din buzunar o sîrmă subțire, o răsuci în fel și chip. Să știi de la mine, bă, ăsta prostu', fără două proțapuri la car o împopistrez! Și-acu', fii atent! O să cheme careva liftul jos. La semnul meu decuplezi...

Planul hoțului se dovedi bun.

Opriră între parter și etajul I. Pe culoarul primului cat nu era nimeni. Se apropiară de apartamentul cu nr. 5 călcînd pe vîrfuri, Litruță introduse sîrma în broască și deschise ușa.

Pătrunseră în vestibul.

Litruță începu să scotocească prin cămară, deschise frigiderul.

— Ai înnebunit, Mitule, de mîncare-ți arde?

— Dacă nu beau ceva mă desfac!

Mîinile îi tremurau. Dibui o sticlă, îi scoase dopul și mirosi conținutul:

— Razi un gît?

— Să nu fie naibii cine știe ce otravă...

— Aș! Jamaica. Ia, cu gînd curat!

Băură pe rînd, apoi aprinseră țigările. Hoțul cercetă sufrageria și dormitorul, se apropie de fereastră.

— Cît o fi pînă jos?

— Cam patru metri.

— Dacă ne lăsăm în mîini, mai rămîn doi. Merge.

— Adică?

— Călătorului îi stă bine cu drumul. Terminăm țigările, romul și o întindem.

Ușchitu' surîse trist:

— Au făcut centură în jurul blocurilor, Litruță!

— Asta li-e meseria.

— Ne arestează imediat, nu-ți dai seama?

Hoțul prăbușit într-un fotoliu oftă adînc:

— Tre'-ncercat.

— Părerea mea ar fi să rămînem pe loc.

— Părerea mea ar fi să te lași de păreri, gulie! O luăm la papuc urgent.

— Ușor de spus... Cum?

— Ne dăm după păr.

Stinse țigara și începu să burfuiască dulapul. Alese două cămăși de culoare închisă:

— Schimbă-te, albul se vede de la șapte poște!

— Ai dreptate. Uite la chestia asta nu m-aș fi gîndit, recunoscui Sile.

— Parcă ziceai că te cărăbănești singur... Ține umbra și calcă pe dește!

Deschise încet fereastra dormitorului năpădită de iederă. Spatele blocului de vizavi sporea întunericul. Hoțul scotoci cu privirea îndelung în noapte apoi se hotărî:

— Baftă! Ține-mă de mîini.

Sile îl lăsa de-a lungul etajului, se aplecă mult peste pervaz micșorînd distanța și îi dădu drumul. Auzi un geamăt înfundat. Se grăbi să sară. Jos, la temelia blocului Litruță, learcă de nădușeală își freca glezna între degete. Șopti:

— Mi-am rupt încheietura!

Profesorul îi legă piciorul strîns cu centura.

— Cum naiba, Mitule, erai la mai puțin de doi metri?

— Ceasul ăla rău, îngîină hoțul printre dinți.

— Dacă mă ascultai...

— Stai de sprijin.

Se agăță de brațul Ușchitului icnind la fiecare pas. Se strecurau cu fereală, lipiți de ziduri. Pe alea din colțul blocului aștepta o Dacie cu cheia în contact.

Hoțul se instala la volan:

— Crezi că o să poți conduce, Mitule?

— Trebuie!

Mașina alunecă încet, printre blocuri. Ieșit pe autostradă, mări viteza.

Ușchitul înteorse capul. Din spate veneau săltînd două faruri.

— Patrula!

Hoțul stinse toate luminile mașinii și suci volanul pornind orbiș pe toloacă. Profesorul îi atrase atenția:

— Fii atent, Suveică, în orice clipă poți să intri într-un copac.

Norii măturaseră luna de pe cer, nu se vedea decît noaptea. Goneau la întîmplare. Roțile săltau bezmetic printre gropi aruncîndu-i dintr-o parte în alta.

Hoțul coti la stînga. Sus, pe un dîmb, țîșniră dintr-o dată lumini lungi, tremurătoare. Din coastă soseau altele, în spate întunericul începuse să-și piardă vloga.

— Vin în potcoavă!

Farurile se apropiu mușcînd pămîntul. Întearseră ochii în dreapta. La cîtiva metri se deslușea tulbure perdeaua de copaci.

Ăla micu' lăsa moale mîinile de pe volan. Glezna i se umflase, dureri ascuțite îl fulgerau la orice mișcare. Spuse moale:

— Sfîrșit!

Profesorul sări, din mașină:

— Coboară!

— Nu pot.

— Poți! Trebuie să poți, Mitule!

Sile privi încă o dată ghemurile de lumină care săltau în noapte, apoi pădurea plină de umbre. Hoțul își încercă piciorul beteșugit. Gemu:

— Nu ține Ușchitul!

Profesorul nu-i răspunse. Îl ridică pe umăr și se năpusti în întuneric.

Capitolul XIX:

HĂITUIALA

Maquisarzii înconjuraseră pădurea tăind trădătorului orice cale. [Jacques](#) urmărea operațiunea prin binoclu.

— Imposibil să scape. Doar dacă are aripi... Nu se înșelase.

Fiecare pas trebuia cucerit. Copacii răsăreau vrăjmași în cale, își arcuiau pe neașteptate rădăcinile împiedicînd drumul fugarilor. Sile înainta orbește, brațele pipăiau întunericul în căutarea obstacolelor.

Hoțul murmură cu căldură:

— Zi, nu mă părăsiși, frățioare!

— Nu!

— Zi, nu-l lăsași pe ăla micu'!

— Tu mă lăsași?

Litruță tăcu. Înotau prin smoala nopții cîntărind fiecare zgomot. În spate, la poalele pădurii sosiseră mașinile. Șase perechi de faruri luminau pădurea. Un glas puternic somă prin portavoce:

— Predați-vă!

Zăvozii lătrau furioși, lanterne puricau tufișurile.

— Maiorul Dașcu! scrîșni hoțul. Începe circu'...

Sta în cîrca Ușchitului ferindu-și piciorul vătămat. Profesorul încercă să se orienteze. În dreapta se deschidea o rîpă întortocheată, ascunsă luminii. Coborî repegușul, cu spatele, agățîndu-se de buruieni.

— E ultimul avertisment! continuă maiorul. Așteptă cîteva secunde apoi ordonă: Foc!

Ușchitu' ținea firul rîpei. Un pîrîiaș îi uda sandalele, desenîndu-i calea. Litruță sta cu ochii pe cer:

— Cățeaua!

Sile ridică privirea. Cosorul lunii secera norii vineți. O lumină subțire clătină întunecimea, umplînd pădurea de umbre.

— Mai poți, frățioare? Întrebă hoțul.

— Pot.

— Știi, tot timpul am crezut că vrei să scapi de mine.

— Când am vrut, ți-am spus.

Hoțul oftă.

— Acu' îmi pare rău, profesore.

— Pentru ce?

— Te-am ținut de tolomac, numa' într-un mișto...

— Vezi-ți de treabă.

Litruță își învîrtea înnebunit capul în toate părțile, cîntărind umbrele. Bolborosi fără convingere:

— E bine, nea Ușchitul! Ține-o așa că e bine!

Profesorul începuse să simtă kilogramele hoțului, respira din ce în ce mai greu. Apa bătută de sandale clipoceă mărunț. Se opri privind în urmă. Ochi de lumină înșirați în semicerc înaintau scormonind cu grijă sihla.

Sile porni mai departe întinzînd pasul. Brusc rîpa se rupse în două.

— Dreapta, neamule, suflă hoțul.

Alesese cursul apei. Malurile urcau costelive, împăienjenite pe creștet de tufișuri mari. Hoțul le petrecea atent cu privirea.

Din spate răzbătea vocea maiorului:

— Amintiți-vă discuția de la telefon, domnule profesor!

— Se simte stăpîn pe situație, observă Ușchitu'.

Gîfîia. Litruță încerca din răspuțeri să-i ațîțe focul:

— la plăseanu și de data asta, ascultă-mă pe mine! Apa a aiurit zăvozii, e bine...

Vorbele alunecau pe lîngă urechea Ușchitului fără să se anine. Își încleștă maxilarele, potrivi povara. Malurile prinseră să scadă, în curînd pîrîiașul ieși la drum drept.

Litruță se întoarse.

— Am luat distanță bună, frățioare, abia se văd.

Ăla micu' se lăasă în patru labe și Sile respiră lung. Înaintau de-a bușilea, măcăcinii le sfîșiau hainele, tufișurile de mure întindeau brațe lungi, încărcate de spini. Glezna lui Litruță se umflase, gema înăbușit la fiecare atingere.

Vocea maiorului Dașcu țîșni din noapte:

— E inutil, domnule profesor, nu vă dați seama?

Șuvițe subțiri de lumină le ardeau tălpile.

Ușchitu' scuipe cu obidă:

— Vor să ne prindă vii!

— Aiurea, trag ca agiamiii!

— Nu, Mitule, ne obligă să stăm pe loc.

— Fă stînga, frățioare, spre cărăruie.

Poteca se prăvălea într-o viroagă. Ieșiți din bătaia lanternelor, Sile săltă hoțul în spinare și o porni la fugă.

Colbul drumeagului înșira o panglică subțire de lumină printre tufișurile în floare. Litruță ferea din calea Ușchitului crengile turuind:

— Așa, neamule, așa trăi-te-ar Dumnezeu, bagă cărbuni!

Profesorul ostenise, gîfîia precipitat, hoțul apăsa plumb, dar continua să alerge. Sîngele îl izbea cu pumnii în tîmple, imaginile prinseră să se clatine năpădite de altele uitate de mult...

...Căruța săltînd spre prăpastie... Sugaciul izbit de loitre urlă... Încă douăzeci de pași... Cincisprezece... Nu poate s-o ajungă deși fuge din răspuțeri... Trebuie sucit proțapul... Știe el, Sandu Goace, de ce lasă căruța cu proțapul întors cînd deshamă caii. Să nu poată porni la vale... Cîți ani avea pe atunci? Era în clasa a III-a, în vacanță... Copilul plîngea... Goace și nevastă-sa prășeau, departe la buza rîpei... I-a fost milă, a încercat să-l ogoiască... Huța-huța cu căruța... A îndreptat roțile din față...

O rachetă țîșni deasupra viroagei vărsîndu-și încet lumina. Maiorul Dașcu, strigă ceva. Dar Ușchitu' n-auzi. Trebuie să ajungă căruța din urmă, să-i sucească proțapul... Încă zece metri. A reușit. Nevasta lui Goace

sărută copilul plîngînd, bărbatul alb la față ridică sapa... Aleargă înnebunit spre casa bunicilor...

Sudoarea curgea șiroaie pe fruntea Ușchitului împăienjenindu-i vederea, greutatea din spinare îi suga vлага.

...Dacă n-ar fi avut ruksacul! Cînd ajunse în gară, trecea ultimul vagon... Trebuia să-l prindă... Nemții intraseră în oraș, era ultima lui șansă. Alerga pe lîngă șine, se împiedica în pietriș... Mecanicul îi făcea semne de încurajare... Ruksacul îl trăgea de umeri... Vîrfurile degetelor atinseră bara... Încă puțin! Se rostogolise izbit de un macaz... Mușca pămîntul, îl lovea cu pumnii...

Sile se ridică greu. Avea palmele zdrelite, genunchiul îi sîngera.

Hoțul chircit în spate șopti:

— Oprește-te, nene, trage-ți sufletul!

Respirația Ușchitului devenise un șir neîntrerupt de mugete... Îl frigea spinarea, pașii i se împleticeau. Porni mai departe în fugă.

...„Stai! Stai nemernicule!” Țipetele fetei dispăruseră odată cu mașina... Hotărîseră să ia masa la restaurantul Băneasa... Angela purta o rochiță scurtă, cu trandafiri... Nu era nici un taxi... Oprise lîngă ei o mașină particulară... Un individ negricios cu zîmbet murdar... Privea lacom genunchii fetei... A coborît înaintea Angelei s-o ajute... Ticălosul a demarat brusc... S-a înfundat în pădure... Alerga disperat, urlînd...

Trupul Ușchitului devenise o sobă încinsă. Se clătina beat, izbindu-se de copaci.

Hoțul îl zgîlțîia îngrozit de umeri:

— Oprește, nea Sile, oprește-te!

Scăpaseră de sub puterea armelor, automatele pocneau înfundat undeva departe, dar profesorul continua să alerge.

Sîngele îi pătrunsese în albul ochilor, la colturile gurii apăruseră două firicele subțiri de spumă.

— Nene!

Un cerc de foc strîngea fruntea Ușchitului.

„Trebuie să ajung căruța... Dacă nu întorc proțapul se prăbușește... În căruță e Angela... Ruksacul... Dacă n-aș avea ruksacul...”

Roțile căruței sînt de fier, alunecă pe șine... Mecanicul a împrumutat chipul omului de la volan... Îi face semne, strigă:

„Mai repede, mai repede!”

Locomotiva se afundă în pădure... Angela țipă...

— Stai, nemernicule!

Cu un urlet lung, răgușit, profesorul se prăbuși în păpurișul ghiolului.

Își reveni greu, ca după o beție. Apa era caldă și plăcută, totuși Ușchitu' își simți dintr-o dată piciorul înțepenit.

— Repede, cuțitul!

— Ce s-a întîmplat?

— Cîrcelul!

Se înțepă și durerea dispăru. Hoțul băgă înapoi șiful în buzunar. Înota alături fără să piardă malul din ochi.

— Încă n-au apărut. Rîse clătinînd din cap: Mare față ești, frățioare! De cînd mama m-a făcut n-am văzut pe careva să scape pietrele ca tine.

— Mi-am pierdut controlul. Mitule.

— Lasă că l-ai pierdut bine. Scoteai flăcări pe nări ca o locomotivă, pe cîntea mea!

— Epuizarea... Începusem să delirez...

— Da, bă, nebune, credeam că te-ai sonat!

— În orice caz, nu eram departe...

— Ascultă, cocoș, cine-i Angela?

Ușchitu' nu-i răspunse. Plutea pe spate cu mîinile întinse. O toropeală dulce îl cuprinse dintr-o dată, ochii i se închideau. Hoțul îl privi încruntat:

— Ce-ai, neică?

— Nu mai pot, Mitule! Măcar un minut...

— Mîină, jerpane!

— Brațele. Nu mă mai ascultă...

— Mîină, n-auzi?

Profesorul se răsuci. Înota brambura, fără vlagă. Hoțul întoarse capul:

— Uite-i!

Pe mal apăruseră lumini. Vînturau păpurișul și apele negre, cîinii lătrau furioși. Ușchitu' își scutură toropeala:

— La fund!

— Stai blînd, bă, ăsta prostu', nu bat lanternele pînă aici. Iar i-am tras în piept, e bine?

Avusese dreptate. Tivul spălăcit de lumină se plimba nehotărit cîtiva metri mai încolo. Profesorul lupta din răsputeri să țină ochii deschiși, dar pleoapele îi cădeau grele. Hoțul observă:

— Bagă capul în apă. Așa. Acu' scutură-l. Dacă intră soiul în tine ai rupt cosorul, te halesc mîine peștii la fund. Hai că mai avem la un colț, ete faleza!

Ieșiră pe mal de-a bușilea. Îndată ce simți tare dedesubt, Sile se prăbuși cu brațele desfăcute. Litruță cerceta atent împrejurimile:

— Știi unde-am ajuns, gulie? Pe lîngă Eforie Sud...

Un tren de marfă oprise în gară. Hoțul se aplecă asupra Ușchitului.

— Scoală, țărane, c-a venit accileratu'! Scoală, mă!

Trăgea de el cu amîndouă mîinile, îl îmboldea în coaste.

— Lasă-mă!

— Hai că pleacă trenu'! Hai, cocoș, sus, sus!

Sile se ridică greu, rupt de oboseală. Înainta împleticit printre șine. Litruță chiti un vagon descoperit.

— Aici!

Profesorul reuși cu chiu cu vai să depășească oblonul și se năruî. Hoțul aplecat deasupra terasamentului privea în toate părțile.

Nu-i observase nimeni.

Deasupra capului soarele își lepăda căldura. Mirosea a cărbune ars și a tablă încinsă. Litruță deschise ochii. Văzu o bucată de cer, apoi cușca de fier, apoi trupul profesorului

răstignit pe podeaua vagonului. Dormea adânc respirînd lung, cu gura întredeschisă.

Hoțul se ridică în genunchi încercînd să recunoască împrejurimile. Mărfarul încremenise pe o linie moartă din Mangalia. Căscă pînă îi trosniră fălcile și se așeză, rezemat de oblon, scoțînd tot ce avea prin buzunare. Țigările din pachet erau zob, teancul de sute mai păstra umezeala. Le întinse, la picioare, bancnotă lîngă bancnotă.

Deodată ochii i se aprinseră. Văzuse ghiulul Ușchitului... Întoarse capul vrînd să alunge ispita, dar încrustătura dragonului făcută cu meșteșug îi rămase pe retină. Îl privi lung. Soarele umplea aurul de lumină, întinse mîna să-l scoată. Imposibil. Intrase adînc în carnea degetului umflat de oboseală.

Litruță începu să-și roadă unghiile cuprins de un tremur ușor. Duse fulgerător mîna la buzunar și scoase șişul.

Sile deschise ochii. Cîntări, clipind mărunț, făptura hoțului.

— Ce-i? Ce s-a întîmplat?

Ăla micu' își mușcă buzele. Flacăra din privire i se stinse. Băgă pe furiș cuțitul înapoi în buzunar îngînînd:

— E în regulă, neamule!

Capitolul XX:

SINGURA ȘANSĂ

*Hernando goli paharul și spuse:
— Mă întrebam tot timpul cine va
pune chestiunea în ecuație. Zîmbi:
Noroc că s-a inventat întîmplarea...*

Ușchitu' încercă să se ridice. Gemu. Îl dureau carnea, parcă fusese bătut cu maiul. Pantalonii și cămașa erau ferfeniță, pline de sînge, palmele julite prinseseră o crustă subțire, întunecată. Își privi pieptul, numai zgîrieturi, apoi pe Litruță:

— Am trecut prin darace?

— Mai rău!

— Ce noapte, Dumnezeule, ce noapte! Hoțul clătina din cap rîzînd:

— O luași făurește, ziceam că te-a mușcat strechea... Unde era drumu' mai spurcat, p-acolo o coteai! Îi pipăi oasele: S-au strîmbat?

— Nu.

— Atunci e-n regulă.

— Tu cum stai? Întrebă profesorul cercetîndu-i glezna.

— În două zile-s nou, o putem lua de la-nceput.

Ușchitu' se lăsă pe spate cu ochii aninați de înălțimi. Rămase așa vreme îndelungată. Ąla micu' se foi:

— Nu te taie la ramazan?

— Nu.

— Cum dracu? Eu aş rade un praznic... Să iau ceva?

Profesorul nu-i răspunse. Ochii i se umpluseră de otravă, călătorea iar pe cărările gîndului: Fuga... frînghia

mîzguită... goana prin grădini... întîlnirea cu țigani... sicriile... cavoul... goana prin pădure... Goană bezmetică.

Hoțul cerceta încruntat terasamentul:

— Tre' să mutăm cartul, nea Sile, nu mai ține! Se întoarce: Auzi, bă, ăsta prostu'?

Profesorul nu clinti. Privea fix, tăios, depărtările albastre.

— Mișcă, gloabă!

Se ridică oftînd. Milioane de ace îi trecură prin carne. Arăta înspăimîntător, numai răni și petice. Pe Litruță îl umflă rîsul:

— Nici la D.A.C. nu te primește, gulie! Ține fața!

Porniră printre vagoane spre cîmpuri. Sile se clătina, gema la fiecare pas; Litruță călca șchiopătînd.

— Mănîncă, bă!

— Țu!

— la un gît de tărie și bagă grăunțe-n tine!

Se adăpostiseră sub un mal scobit de vînturi. Hoțul cumpărase o cămașă și-un pantalon pentru Ușchitu', de-ale gurii, o sticlă de vodcă, țigări. Înfuleca lacom. Profesorul fuma privind îngîndurat înserarea.

— Te-ai ras singur fără săpun, guriță? întrebă hoțul clefăind.

Ușchitu' ridică din umeri:

— Am obosit, Mitule...

— Cred și eu, după alergătura de azi-noapte.

— În general. Îl măsură lung: Spune-mi, încă n-ai înțeles?

Hoțul rîgîi porcește scobindu-se între măsele cu unghia degetului: mic:

— Ce să înțeleg?

— Dașcu a avut dreptate...

— Iar, bă? sări Litruță. Iar o luăm de la Adam? Ce mama dracului am mai făcut?

— Nu de tine-i vorba, Mitule. Mă gîndeam la toată povestea asta. E într-adevăr ridicolă.

— Stai cuminte, flăcău!

Sile sorbi din sticlă și se cutremură:

— Te-ai întrebat cît o să dureze?

— Pînă una alta, spuse hoțul dînd din mîini a lehamite, am alte întrebări pe cap: Cum ieșim din strînsoare, unde găsim o gazdă...

— Admitem că ieșim...

— Să te audă Ăl de Sus!

— Admitem că cineva e dispus să ne adăpostească fără acte. Ei și? Ne-am mai strecurat de cîteva ori - ca prin urechile acului - dar ne-am strecurat. Am găsit și o cameră. Și?

— Cum adică „și”?

Profesorul azvîrli țigara:

— Maiorul Dașcu și oamenii lui au fost de fiecare dată la cîteva pași de noi! Ne-a ajutat șansa, sînt de acord, numai că nu poți miza la infinit pe același număr.

Sprîncenele hoțului se arcuiră. Spuse pe gînduri:

— Parcă ai altceva de făcut.

— Asta-i nenorocirea, Mitule! N-ai! Nu vezi cum e organizată treaba? Comitete de stradă, comitete de bloc, comitete de scară, nimeni nu te angajează picat așa din senin, există o evidență la brațele de muncă.

— Ce să spun, toată viața mea, numai să trag la lopată mi-a fost gîndul... Rîse: Rad un tolomac și trăiesc boierește două săptămîni ca nimic! Chestia e să mă aciuesc undeva.

— Unde?

Îl privea intens în luminile ochilor. Hoțul se foi sîcîit:

— Unde! Unde! Găsim noi...

— Nici tu nu crezi! spuse profesorul rezemîndu-se de mal. Își aținti privirea în depărtări: Am obosit, Mitule. Mi-am pierdut nădejdea și am obosit... Mă cramponez de o frînghie care văd cum se destramă. Degetele refuză s-o apuce...

Tăcu. Litruță se chircise tot, cu ochii țintă la chipul profesorului. Întrebă într-un tîrziu:

— Adică, după tine, rupserăm mîța în două?

— Dar după tine?

— I-am tras pînă acu' în piept? I-am tras! Eu cu capul, tu cu hoitul, o scoatem noi...

Vorbele pocneau seci. Ușchitu' îl privi surîzînd amar.

— Îți furi căciula, Mitule!

Litruță sări brusc în picioare și se lovi zdravăn cu creștetul de mal.

— O, fir-ai al dracului! Se întoarce spre Sile: Și-acu' ce vrei, bă, ce vrei? Să mă-ntind pe șină? Să-mi pui juvățul?

leși afară cu mâinile înfipite adânc în buzunare.

Soarele scăpătase îmbrăcînd asfințitul într-o lumină răsurie. Peste porumbiște vîsleau rar pescărușii. Marea își trimitea răcoarea în adieri sărate.

Profesorul se strînse înfrigurat.

— Acu' ce stai ca o momîie? Zi, fă ceva! spuse hoțul apropiindu-se.

— Tu ești cu inițiativele, dragul meu, eu sînt ăla prostu'...

— Cred că nu vrei să ținem greierilor de urît.

— Nu vreau nimic, Mitule.

Litruță scuiă scîrbit într-o parte:

— Te-au speriat muștele, cocoș! Hai în stațiune să numărăm pietrele.

— Hai, făcu moale Ușchitu'.

Porniră prin pîrloage. Hoțul călca grăbit, fascinat de luminile litoralului. Profesorul scoase pachetul de țigări.

— Nu aici! Ne gimlesc la fix.

Depășiră autostrada. Deodată, Litruță se opri privind lung o mașină oarbă, cu număr de Neapole trasa pe tăpșan.

— Măgaru' lui Gică Oancea, neamule!

Ușchitu' îl privi nedumerit.

— Italianul! preciză hoțul, amigo... A! Uite-I! Ssst! Reazămă umbra!

Opt Vieți apăru din întuneric. Cercetă circumspect împrejurimile, apoi deschise portbagajul, scoase o canistră, se uită încă o dată împrejur și dispăru în noapte.

— Nu-mi miroase bine treaba asta! După el!

— Lasă-l în plata Domnului, Mitule, făcu Sile. Ce ai cu omul?

— Ăsta-i om?

— De bătut l-ai bătut, bani ți-a dat...

— Să mai dea! Țin-te după mine.

Ușchitu' îl urmă plictisit. Avea chef să facă o baie fierbinte și să doarmă. Hoțul îi puse mîna pe braț. Se opriră în spatele unui tufiș. Gică Oancea pitea bidonul într-o groapă, sub resturile de materiale rămase de la constructorii stațiunii.

— Ete-te drăcia dracului! șopti Litruță. Tre' ținut sub faruri.

— De ce?

Hoțul îi făcu semn să tacă, pîndind mișcările celui alt. Opt Vieți aruncă deasupra cîțiva saci goi de ciment și se îndreptă spre mașină. Litruță îl așteptă să se îndepărteze apoi dezveli ascunzătoarea.

— Ce zici de chestia asta, bă, ăla prostu'?

Descoperise trei canistre pline ochi. Sile mirosi conținutul:

— Benzină.

— Benzină a-ntîia, neamule, a mai prima!

— O fi furat-o de pe undeva.

Hoțul îl măsură sceptic.

— Adică îl vezi tu pe Opt Vieți găinărind? ăsta-i ocnă, frățioare, nu se murdărește cu fietece!

Ușchitu' se ridică:

— Hai să mergem, Mitule. Ce te privesc pe tine afacerile lui?

— Mi-e datornic! Sile se uită surprins și hoțul o suci iute: Avem nevoie de lovele, profesore, dacă are dă!

— De ochii tăi frumoși!

— E bine? Stai jos, colea.

Stelele aninau pe cer lumini mici, zgribulite. Răsturnat într-o rîină, profesorul sorbea briza sărată cu miros de alge. Își simțea inima strînsă, o teamă nedefinită i se furișase în suflet. Litruță pipăia cu privirea întunericul. Pocni din degete și spuse încet, mai mult pentru el:

— Nu ghicesc pontul și pace bună!

Rodea nervos un fir de iarbă. Ușchitu' se enervă:

— Au trecut aproape două ore. Ai de gînd să-l așteptăm toată noaptea? Eu am plecat!

— Unde?

Întrebarea hoțului îl liniști subit. Se așează oftînd:

— Ai dreptate. Unde?

— Ssst! făcu Litruță punîndu-i mîna la gură. Vine!

Se retraseră după un maldăr de gunoi. Opt Vieți apăru respirînd anevoie. Ducea pe umăr un sac greu. Hoțul așteptă să-l așeze lîngă canistre, apoi se apropie.

— Bună seara, Oanceo!

Escrocul sări ars cu șişul în mînă. Recunoscu fugarii și făcu încă un pas înapoi.

— Voi erați?

— Noi, amigo, tot noi, spuse Litruță cu subînțeles.

— Ce dracu faceți aici?

— Dar tu?

Mitu Suveică zîmbea subțire... Opt Vieți spuse enervat:

— Pun de ciorbă.

— Vezi să nu dea în foc, napolitanule!

— Văd c-o păzești. Șopti: Nu te băga, Suveică, că iese cu jelanie! Șusta mangaliotilor!

— Parcă lucrei pe cont propriu, își aminti Litruță.

— Mi-a trecut.

Hoțul pipăi sacul apoi, cu o mișcare fulgerătoare îl spintecă. O elice lată sclipî în bătaia lunii.

— Oho! făcu Litruță, un motor de barcă...

Opt Vieți zvîcni înainte. Degetele Ușchitului prinseră din zbor încheietura mîinii în care ținea cuțitul.

— Stai liniștit, domnule Oancea!

Escrocul se lăsă moale pe marginea gropii.

— Ce-aveți, mă, cu mine?

— Ai și uitat, amigo?

— Sînteți nebuni, pe onoarea mea! Presarii bat litoralul, vă caută turbați și voi umblați după mana hoților!

— Umblăm, Oanceo, că miroase bine. Cît iese de-aici?

Opt Vieți își mușcă buzele:

— Ce să mai iasă c-a ieșit?

— Cît?

— Șase bătrîne. Jumate, după.

— Numără! spuse hoțul întinzînd palma.

Gică Oancea scoase un teanc de sute.

— Asta-i tot ce-i dau miresii. Luați-i și roiu, că vin băieții după marfă.

Hoțul puse banii în buzunar și se așează:

— Minți, amigo!

Opt Vieți își întoarse buzunarele pe dos:

— Să mor eu dacă mai am o lețcaie!

— Lovele n-ai, Oanceo, știi!

— Atunci?

— Ce-i cu motoru'? Lasă vraja că nu ține. Scump la ieftin nu-i pe partea ta. Îl privi lung: Pui la cale o cărăbăneală!

Escrocul rămase de piatră. Mișcă mult buzele înainte să articuleze:

— Ce?!...

— Cui pregătești papucii, Oanceo?

— Ce să pregătesc?!

— Care vrea să treacă la turcaleți?

Sile deveni brusc atent. Apucă mîna hoțului:

— Ce-ai spus?

— E-n șuste cu vaporeni, explică Litruță. Anină motoru' la o barcă, benzina alături... Se răsuci spre Opt Vieți: Cine-i omu'?

Gică Oancea își prinse capul în palme. Degetele îi tremurau. Spuse moale.

— Eu.

Hoțul făcu ochii mari:

— Ești dilimac?! Ce-ți veni, suflete?

— Am călcat pe unu'... Mai bine îți lăsam mașina atunci...

Umblă puterile după mine mai dihai ca după voi.

— Și ți-a fost tîrșă să-mi spui?

— Păi?

— De ce?

— Barca-i mică, nu-ncăpem toți trei...

Capitolul XXI:

PREA TÎRZIU!

— Ați înțeles? Băiatul era un încăpățânat, niciodată n-ar fi mărturisit, spuse abatele luîndu-și pălăria.

Mitu Suveică îl măsură surprins.

— Cine ți-a spus că vreau să trec la baclavagii, Oanceo?

— Nu vrei?

— Nu.

Escrocul se uită aiurit la profesor. În ochii Ușchitului verdele prinse luciri drăcești.

— Vorbești serios, Mitule?

— Ai auzit de Interpol, bă, ăsta prostu'? Mă livrează pachet retur cît ai zice pește. Fără lovele, fără o vorbă străinească, fără acte, iau plăseanu la fix ca Tom Mix. Acilea, de bine de rău o mai sucesc...

— Ai dreptate, Suveică, se repezi Opt Vieți să-l asigure. Eu am mai deprins italiana, la o adică...

— Aduni fraierii de pe șosea... Mă al dracului! Nici acu' nu-mi iese din cap cum m-ai aiurit!

— De, nene.

Ușchitu' întrebă emoționat:

— Ai aranjat să te aștepte cineva în larg?

— Nu.

— Știi să navighezi?

Escrocul săltă din umeri și Litruță izbucni în rîs:

— Hai că ești de beleaua lumii! Bine bă, tolomacule, cum pleci așa de nebun?

Opt Vieți oftă adînc:

— N-am de ales, fraților. Mă bagă ăștia la pastramă pe viață, cum să scap?

— Și altfel scapi?

— Dumnezeu cu mila.

Profesorul își umezi buzele. Spuse încet:

— Pot să conduc eu barca, domnule Oancea!

— Te-ai dilit și tu, bă, ăsta prostu'? sări Litruță.

— Probabil. Oricum, nu există altă soluție.

— Maica ta, Doamne! Ce-ți închipui te-așteaptă ăia cu plăcinte calde, ai? N-au tîrîie-brîu destui?... Crezi că chestia cu Interpolul e hohă? Îți trimit poza și te dibuie urgent!

— Nu există altă soluție, Mitule, m-am gîndit bine! spuse Ușchitu' apăsător. Cum o fi oi vedea. Poate mă culege un vapor, poate ajung pe vreo insulă... Surîse: Tot vroiam eu să călătoresc. Dacă e dumnealui de acord...

Gică Oancea fremăta:

— Știi să te ții de busolă?

— Știu. Proiectasem o expediție pe Amazoane. Șase luni m-am antrenat, în deltă, pe mare... Și-apoi, am terminat totuși liceul de marină.

— În regulă! Luăm mai puțin potol și merge!

— Ce fel de barcă ai? întrebă Ușchitu'.

— Lotcă pescărească.

— Oho! Duce ușor patru oameni!

Hoțul își făcu semnul crucii:

— Mă băieți, mă trăi-v-ar Dumnezeu, stați blînzi! Nu faceți un kilometru și dau grănicerii alarma.

— N-or s-o dea, Suveică, spuse Opt Vieți zîmbind.

— Or fi prins drag de tine?

— De ce crezi că am rostuit o lotcă și nu altă drăcărie? Ies în larg pescarii cu noaptea-n cap, cherhanaua-i acilea...

— Și?

Gică Oancea se ambalase, vorbea cu sufletul la gură:

— Iau scula unuia, Gherasim, acu'-i prin spitale. Trag eu la rame un timp, pînă dau zorile, pe urmă băgăm motoru'.

— Grănicerii au aparate, domnule Oancea, spuse profesorul. Scuză-mă, dar chestiunea trebuie privită cu toată seriozitatea, sub toate aspectele.

— Pînă se dumiresc, sîntem departe.

Hoțul clătină din cap:

— Știi ce-i aia vedetă rapidă, cocoș?

— Știi ce înseamnă un avans de cîțiva km, Suveică? Dezveli motorul: la uită-te la nasulia asta.

Profesorul îl cercetă atent, făcu tot felul de calcule și zise oftînd ușurat:

— Da, în apele teritoriale e imposibil să ne ajungă.

— Am trecut dincolo, pa și pusi! Benzină berechet, busolă marinărească, dacă știi să umbli la ea în cîteva ceasuri radem un marghiloman la Istanbul.

Fumau toți trei golănește ținînd țigara în podul palmei. Hoțul își plimbă privirea de la Oancea la Ușchitu':

— Nu e bine, mă băieți! Bateți calea mînzului...

— Arată-mi altă ieșire, Mitule, și renunț. Știu, de obicei, socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din tîrg, pot interveni o mie și unu de lucruri neprevăzute...

— Ce te faci dacă se lasă cu valuri, de-o pildă?

— Lotca e ambarcațiune de nădejde. Îl privi cu căldură: îmi pare rău de tine.

— Te doare-n cot!

— Nu, Mitule, sincer îmi pare rău.

— Cînd ajungi la fund să-mi trimiți o ilustrată.

Escrocul scuipă de trei ori:

— Pușchea pe limbă!

— Pentru cînd te-ai hotărît? Întrebă profesorul.

— Mîine noapte. Am un pretenar la căpitănia portului din Constanța. Mi-a suflat că s-anunță vreme a-ntîia.

— Asta-i foarte important. Ai tot ce-ți trebuie?

— Benzina, motorul și busola. De potol mă îngrijesc mîine.

— Adică?

— Mă gîndeam la niscai conserve, ceva...

Mitu Suveică începu să rîdă:

— Vorba aia, tare cu parizăru' că desertul îl luați în turcime. Îi dădu cu tifla: Marinaru' lui Cristos!

— În nici un caz conserve, domnule Oancea, interveni calm profesorul. Provoacă sete. Apropo, trebuie luată apă.

— Păi n-aveți dedesupt? Hoțul se distra grozav. N-oți bea-o voi pe toată...

— Un litru în doi pe zi, cel puțin, pentru minimum o săptămână, calculă Ușchitu’.

Opt Vieți îl privi mirat:

— Ziceam că în cîteva ore... Motoru-i puternic, neică, trage tare.

— Teoretic cam așa e, numai că putem avea o pană sau se agită marea și trebuie să oprim. Procură niște pesmeți...

— De ce? se interesă Suveică, treceți la pocăiți?

— Pesmeți, ciocolată, zahăr, lămîi, continuă Ușchitu’ – și neapărat două cutii de ness-café.

— Dacă nu faceți rost de-un filtru n-ați făcut nimic.

Escrocul se enervă:

— Mai lasă-ne dracului cu bancurile, neică!

— Gura! Ți-ai luat și tu maidanul? Vezi că iar îți retez unghiile!

Opt Vieți își strînse maxilarele și tăcu.

— Cine mai știe de treaba asta, domnule Oancea? interveni repede profesorul.

— Nimeni.

— Vorbeai de un prieten la căpitănia portului. Te-ai sfătuit cu el?

— Ce-s diliu?! Zîmbi strîmb. Prieten! Singurul prieten mi-e șuriul.

— Și ăla te lasă la o adică. Ți-aduci aminte cum s-a cărat cînd te-am pocit?

Căuta sămînță de scandal. Sile îl măsură lung:

— Ce diavoli fierb în tine, Mitule?

Hoțul vru să răspundă, apoi renunță. Sări în picioare și se afundă în întuneric.

Gică Oancea scoase o sticlă plată de whisky și turnă în capac.

— Recuzita, observă Sile zîmbind.

- Să fie într-un ceas bun! Poate dă Dumnezeu și se taie pe drepte.
- Cărțile au fost de mult împărțite, domnule Oancea.
- Adică mi-era scris să mă-întîlnesc cu dumneata?
- Firește.
- Și să-l calc pe amăritu' ăla?
- Pe el sau pe altul. Dacă nu intervenea accidentul, nu încercai să pleci, este?
- Este. Își frecă bărbia pe gînduri: Mi-e tîrșă de Suveică... Să nu ne facă vreo figură, nu știi ce poamă e.
- De cînd îl cunoști?
- Atunci, pe șosea l-am văzut prima oară, dar l-au vopsit caramangiii din Constanța care-l știu: Simigiu, Chioru, Pricopete. N-are mamă, n-are tată, bagă cuțitul în om pe te miri ce. Și numa' pe la spate.
- Crezi?
- Șase ani a stat Sandu Simigiu prin pîrnăi, l-a lăsat caiafa cu șuriu-n coaste, după ce dăduseră o gaură în Filantropiei.
- Cînd s-a întîmplat asta?
- Prin '46-'47. Chiorului i-a scris rețetă pentru un ochi de sticlă, Pricopetelui i-a întins clapca. Mă mir că nu l-ai mirosit.
- Vorbea în șoaptă, sfredelind cu ochii întunericul. Profesorul își aprinse altă țigară. Spuse pe gînduri:
- L-am mirosit, domnule Oancea, dar n-aveam încotro. Ș-apoi, ca să fiu sincer, mi-a fost de real ajutor în multe împrejurări. Simte primejdia de la șapte poște, nu știu cum naiba. Clătină din cap. N-aș pune mîna în foc că ține la mine, totuși, după cîte am pătimit împreună... Nu, nu cred să mă vîndă.
- Ești convins, profesore?
- Tresăriră. Hoțul zîmbea drăcește în spatele lor. Își juca șișul în palmă, cu ochii la Opt Vieți:
- Bagi' fitile, ai?
- Spun și eu ce-au spus alții, îngîină Oancea speriat.
- E bine, *fratello!* E foarte bine, *amigo!* Se răsuci spre Sile: Poți să fii liniștit, Ușchitule. Vin cu voi!

Se întâlnește a doua zi spre seară. Gică Oancea procurase alimentele, urma să mai aducă bidonul pentru apă. Hoțul scoase banii.

— Ia o bătrâna, Ușchitul, și bag-o-n țeale de schimb.

— Și pentru tine?

— Îmi iau singur. Explică: În doi ne reperează urgent.

— Mda.

— Ne întâlnim peste două ore. Baftă!

Se îndepărtează. Oancea căuta ochii Ușchitului.

— Ce părere ai, profesore?

— Poate că are dreptate, patrulele știu că umblăm împreună.

— Mie unul mi-e frică.

— Fii serios, omule, din moment ce s-a oferit să vină cu noi...

— Nu-l cunoști!

Sile îl bătu pe umăr:

— Până ajungem dincolo poți fi fără grijă. Mă duc, să nu se închidă.

Mitu Suveică se furișă în curte. Casa părea pustie, buruienile năpădiseră grădina de flori, își înălțau capetele peste treptele cerdacului. Litruță scoase o cheie ruginită dintr-o crăpătură și deschise ușa. Balamalele gemură ascuțit încrețind pielea hoțului. Intră în casă și se repezi la geam. Prin perdelele bătrânești, lucrute cu iglița, putea să supravegheze ulița până departe spre maidan. Rămase neclintit o jumătate de oră. Nimic nu tulbura întunericul cuminte, își aprinse o țigară, apoi smulse covorul de pe perete și începu să scrijească tencuiala cu cuțitul.

Hoțul desprinse ultima cărămidă, o așeză cu grijă peste celelalte, apoi scoase din tainiță o valiză.

Ochii îi jucau înnebuniți în orbite. Cercetă încă odată strada și se grăbi să-i desfacă încuietoarea.

Respiră lung, ușurat. Teancurile verzui de dolari îl așteptau cuminți. Le privi mult, până începură să-i joace înaintea ochilor...

...Cînd pătrunsese în pivniță, frații Zugravu priveau hipnotizați bancnotele. Nu l-au simțit. Ținea șuriul strîns în palmă... Întîi l-a fulgerat pe Sandu. Ți mări au dat să se întoarcă. l-a culcat repede... Țîșnea sîngele din ei ca din cișmea... Nicu a apucat să-i spună: „N-or să-ți aducă noroc, Mitule!” Hoțul se cutremură.

„Aiureli!”

Închise valiza, o luă la subțioară și părăsi casa.

Se opri la marginea șoselei cercetînd cerul. Luna dispăruse de mult sub grămada de nori.

„Cît nu se fîțîie halotca, e bine!”

O porni pe cîmp spre groapa lui Gică Oancea, fluierînd semnalul. Îi răspunse Ușchitu’.

„În regulă”.

Și totuși ceva nu era în regulă. Își simțea inima, vie, mare, agitată. Se opri nehotărît.

Brusc, din toate părțile țîșniră lumini, îl cuprinseră într-o horă. Hoțul roti capul înspăimîntat. Încremeni, incapabil să-și desprindă ochii de pe chipul ofițerului din fața lui. Scoase un muget lung, ascuțit de fiară înjunghiată.

— A!

Înțelesese în sfîrșit.

Căpitanul Sile Dragu „zis Ușchitu’ ” îl privea liniștit.

EPILOG

Generalul își plimbă privirea de la unul la celălalt.

În ochii maiorului Dașcu, ardeau flăcări întunecate. Sorbea coniacul încet, cu înghițituri mici, strângînd bolul în palme.

Căpitanul Vasile Dragu fuma, blătuind chiștocul. Obicei de şuț în cărăbăneală... Uniforma îi stingherea mișcarea mîinii și generalul surîse.

— Apoi?

Dașcu puse paharul pe marginea biroului:

— Am căpătat repede certitudinea că lovitura o dăduseră Litruță și frații Zugravu. Din nefericire n-am putut stabili ascunzătoarea dolarilor. Mitu Suveică s-a grăbit să-și lichideze complicii. Arestîndu-l pierdeam orice șansă de a recupera valuta: Litruță n-ar fi mărturisit niciodată, îl cunosc demult. Am hotărît deci „să-l căutăm”. Dirijîndu-l pe itinerarul stabilit de noi, talonîndu-l la fiecare sută de metri, mai devreme sau mai tîrziu hoțul trebuia să ajungă la concluzia că este imposibil să se ascundă pe teritoriul țării. În disperare de cauză nu-i rămînea decît o singură soluție: să scoată dolarii din ascunzătoare și să încerce forțarea frontierei. Ceea ce s-a și întîmplat. Exista pericolul ca rămînînd în libertate să comită grave infracțiuni. Chiar în condițiile supravegherii la care l-a supus „profesorul”, Litruță a fost la un pas de crimă.

— Un individ greu de recuperat, observă generalul.

— Absolut! Era deci imperios necesar să-i plasăm un om. Cu cinci zile înaintea startului, căpitanul Vasile Dragu a devenit „Ușchitu’, condamnat la zece ani pentru dublu asasinat”. Infiltrarea în lumea delincvenților rămînea unul din momentele cele mai dificile ale acțiunii. Ne-au dat concursul cîțiva clienți ai penitenciarelor, astăzi perfect

integrați într-o viață socială, normală, certificând noua stare civilă a căpitanului.

Generalul se întoarse spre Vasile Dragu:

— Nu te-a suspectat?

— Litruță suspectează pe toată lumea, fără excepție. Zile în șir m-a măsurat lung printre gene, mi-a cântărit fiecare gest, fiecare cuvânt. Faptul că inițial i-am refuzat participarea l-a hotărât. Greutăților prevăzute li s-au alăturat altele, ivite pe parcurs. Șirul ghinioanelor a început de la primul pas. Frînghia pe care urma să „evadăm” din locuința lui Tase Popescu a căzut în groapa cu var. Există riscul să-mi alunece palmele. Am vrut să renunț...

— Frînghia, explică maiorul Dașcu, era suspendată deasupra șantierului, la înălțimea etajului cinci, iar dedesubt se aflau șiruite, în picioare, țevile de calorifer...

Vasile Dragu istorisi peripețiile.

— Și azi mă cutremur. Dincolo de obiectivul în sine, era în joc viața unui om pe care deliberat o pusesem în pericol. Abia a doua zi mi-am revenit. A doua zi... Oftă: A doua zi altă poveste: jitarul colectivei ne-a confiscat hainele în timp ce noi ne scăldam. Cît pe ce să ne aresteze șeful de post...

Maiorul Dașcu rîse:

— Unchiașul e nemaipomenit. Singurul dintre săteni care a mirosit unde vă ascundeți.

— Între timp continuă căpitanul Vasile Dragu am stat mult de vorbă cu Litruță. Mi-a povestit viața, peregrinările. S-a născut într-o familie de detracați, într-un fund de mahala. Bețivi, imorali, hoți... Rămase cu privirea pierdută printre arabescurile covorului. Citeam undeva o observație: „Nu oricui îi este îngăduit să aducă copii pe lume. În orice profesiune ți se cere o diplomă, numai copii face cine vrea”. Ce putea să iasă din părinți alcoolici, abrutizați, fără elementare noțiuni de educație? Pe fondul unei construcții deficitare s-au grefat încă din copilărie tarele existenței blamate în toate abecedarele. Anii îndelungați de pîndă i-au dezvoltat instinctul pericolului, bățile încasate la școala de corecție, prin comisariatele de poliție, sau de la „meșterii” pe care îi ucenicea, i-au pervertit organismul. Omul ăsta

poate să suporte dureri fizice de neînchipuit și în cele din urmă să-i placă.

— Să-i placă?! Întrebă mirat, generalul.

— E greu de imaginat, și totuși asta e adevărul. Sînt încredințat că nici dacă trăia pe vremea *Gestapo*-ului nu i s-ar fi smuls secretul. Oftă: Un nefericit... O sălbăticiune gata în orice moment să-și arate colții. Aurul îi întunecă complet judecata. A încercat s-o sugrume pe doamna Alexandra Angelescu, gazda noastră, bănuind că ascunde bijuterii sub saltea, mie a vrut să-mi înfigă cuțitul pentru un inel... Repetă pe gânduri: Da, nu oricui îi e îngăduit să aducă copii pe lume...

Femeia de serviciu puse cafelele pe birou. Căpitanul Vasile Dragu așteptă să iasă și reluă:

— Una din etapele destinate să genereze ideea că pe teritoriul țării este practic imposibil să ne ascundem, era locuința profesorului Istrate din N. La indicațiile maiorului Dașcu, fostul meu coleg de liceu improvizează aspecte cutremurătoare despre căsnicia lui - un „turnător”, trebuie să aibă toate păcatele din lume - devine nervos, pare cuprins de teamă, se grăbește să ne lase singuri... Hoțul nu observă că pachetul de cărți a fost măsluit și joacă. Crezusem că lucrurile au reintrat pe făgașul prevăzut dar iată că Litruță le complică. Subtilizînd darul nuntașilor, mă pune în mare încurcătură. Am hotărît să rămîn mai departe „ăla prostu' ” care nu a observat furtul.

Pe itinerarul, stabilit își face apariția Gică Oancea, zis Opt Vieți. O întâmplare norocoasă. Escrocul constănțean se va mai interpune de două ori în calea noastră sfîrșind prin a accepta să-l întovărășim în fuga peste graniță, cu o barcă.

— Și dacă nu intervenea întâmplarea? se interesă generalul.

— Intervenea „inginerul Poșircă”. Stabilisem dintr-un bun început ca „vărul să-mi ofere posibilitatea de a trece clandestin frontiera”. Își plecă privirea: Singura abatere de la program a constituit-o aducerea fetei în Cișmigiu. N-o văzusem de aproape două luni.

Generalul zîmbi. Dașcu își stinse țigara:

— Din fericire totul s-a sfîrșit cu bine...

— Cu acest prilej, „am aflat pentru prima oară” despre furtul dolarilor. Asemenea ispravă, în mod firesc, ar stîrni interesul oricui. I-am cerut amănunte. Mi le-a dat, bineînțeles în altă variantă, urmărindu-mă atent cum reacționez. I-am propus din nou să ne vedem fiecare de drumul lui și spre surprinderea mea, a acceptat.

Vasile Dragu își alege surîzînd o țigară:

— Eram convins că spectacolul, se sfîrșea lamentabil. Hoțul ghicise cursa. Am continuat să hăimănesc prin mahala.

— Mitu Suveică, interveni maiorul te-a urmat de la distanță. S-a apropiat tîrziu, după ce, în sfîrșit s-a lămurit că nu te interesează încotro o ia.

— Așadar, Litruță continua să rămînă departe de adevăr. Tensiunea creștea, Dașcu și oamenii săi strîngeau cercul, îi simțeam din ce în ce mai aproape, gazdele hoțului refuzau să ne ajute. A oferit singur soluția: Să mergem pe litoral. Sezonisții străini și excentricitățile de vacanță ale autohtonilor, ofereau prilejul unui travesti. Mitu Suveică știa că miliția va face același raționament, dar miza mult pe furnicarul de la Mamaia. Vremea rea, adunase lume puțină. Dacă la București simțeam în ceafă respirația urmăritorilor, la Constanța îi vedeam. Era suficient să întorci capul. În plus, hoțul vrea sau e nevoit să tranșeze vechi rivalități. Și din nou intervine neprevăzutul. Sărind de la etaj, Mitu Suveică își luxează un picior. Ieșirea în asemenea condiții din încercuire putea să reînvie suspiciunile hoțului. Forțele afectate de miliție operațiunii trebuiau să fie pe măsura mizei. Era de așteptat să întîlnească măcar un milițian la fiecare colț de stradă, și să socotească deci imposibilă scăparea. Ideea de „a fura” mașina a fost bună, însă, așa cum singur raționase, nu puteam merge prea departe. Într-adevăr, cîteva echipaje ne-au ajuns repede din urmă. A trebuit să-l duc în cîrcă...

Sprîncenele căpitanului se arcuiră. Își isprăvi cafeaua privind lung zațul din ceașcă.

— A fost cea mai îngrozitoare cursă din viața mea. Lipsa de inițiativă a maiorului Dașcu putea da de gândit, trebuia să acționeze. Singura șansă rămânea goana disperată... La un moment dat, mi-am pierdut controlul, întâmplări uitate de mult sau – își coborî pleoapele – pe care doresc să le uit, îmi răsăreau înaintea ochilor. Bolboroseam vorbe fără șir... Zîmbi: Un singur cuvînt nelalocul lui putea să-mi dezvăluie adevărata identitate și hoțul îmi tăia beregata.

Generalul asculta răsucind stiloul între degete. Dașcu îl privea pe gânduri. Era unul din puținii ofițeri care știa ce se întâmplă dincolo de uniforma căpitanului.

În garsoniera din Clopotarii vechi, pe Vasile Dragu nu-l aștepta nimeni. Angela? A fost... A plecat. Cine-i vinovat? Sînt dimensiuni care nu se măsoară cu rigla de calcul, o contabilitate dublă, inutilă... Poate că nici unul, nici altul. O flacăra stinsă repede. E penibil să tot dai din cap repetînd că-i simți căldura...

— Mi-am revenit – continuă căpitanul – în apele ghiolului. A treia apariție a lui Gică Oancea pe itinerarul nostru, a fost cum nu se poate mai bine venită. Escrocul pregătea forțarea frontierei, o idee care în ultima analiză urma s-o sugerez eu. Opt Vieți a rezolvat astfel una din problemele delicate. Acolo, pe malul mării s-a dat marea bătălie între instinctul hoțului și concluzia că în țară nu mai are unde să se ascundă. Ezita exasperant, la un moment dat am avut sentimentul că nu va face mult așteptata propunere. Zîmbi. În cele din urmă, a făcut-o.

Tăcură toți trei vreme îndelungată.

*

Căpitanul se apropie de vizor. Un moșneag pirpiriu, cu părul complet alb rezema peretele. Vasile Dragu privi nedumerit spre supraveghetor, apoi încă o dată chipul vărgatului.

Era Litruță. Îl ghici mai mult după tăietura vineției din obraz și făptura șiștavă. Hoțul îmbătrînise dintr-o dată, peste noapte.

Luminile ochilor abia pîlpîiau undeva în fundul orbitelor. Măsura cu credință golul celulei, fără să clipească.

Nu se mișcă nici atunci cînd ușa se deschise, nici cînd pătrunse căpitanul. O statuie strîmbă, firatică, ciocănită în piatră de un sculptor nebun.

— Te așteptam.

Cuvintele ieșiră din gura hoțului, răsuflet adînc. Vorbise cercetînd cu interes același punct din perete. Vasile Dragu își mută greutatea de pe un picior pe celălalt. Spuse încet:

— Am venit.

Se așternu liniștea. Ploaia bătea caldarîmul, o lumină bolnavă spînzura de gratiile ferestrei.

Capul lui Litruță se răsuci încet. Privi lung, intens, chipul căpitanului. Vasile Dragu citi în căutătură un amestec de nedumerire, curiozitate și oboseală. Simți nedeslușit că hoțului îi lipsește ceva. Tăietura lui Gustărică îi zvîcnea domol pe obraz, laba gîștei săpase urme adînci, spre tîmple, în păr și în barba de dimineață sticlea alb.

Litruță continua să-l privească și dintr-o dată Dragu înțelese:

Viclenia din ochii hoțului murise.

Mitu Suveică își umezi buzele dar limba refuza să articuleze cuvintele. Cinci nopți pășise cu gîndul pe drumul cărăbănelii. Apoi pe celălalt, lung și întortocheat, început cu 44 de ani în urmă într-o mahala din București.

Ar fi vrut să-l întrebe dacă profesorul Istrate știa combinația, dacă întîlnirea cu Opt Vieți fusese întîmplătoare, dacă...

Ce rost aveau întrebările? Era obosit, acrit de moarte.

Clipele treceau greu, cîntăreau tone.

Vasile Dragu observă că interesul din ochii hoțului ostenise. Privirea îi alunecă spre perdeaua ploii trasă la fereastră. Spuse încet, aproape în șoaptă:

— Nu-ți port pică.

— Știu, Litruță.

Se îndreptă spre ușă.

Nu mai aveau să-și spună nimic.

